

ÅRSRAPPORT

2014

INNHold

5	Konsernsjefens innledning	30	Oppstilling over endringer i egenkapital
6	Årsberetningen 2014		
18	Eierstyring og selskapsledelse	32	Kontantstrøm
25	Hovedtall Avinor konsern	33	Noter til regnskapet
26	Resultatregnskap	83	Erklæring fra styret og konsernsjef
27	Utvidet resultat		
28	Balanse	84	Revisors beretning

AVINOR

Hvert år benytter omlag
50 millioner
passasjerer Avinors flyplasser

Avinor har ansvaret for omkring
815 000
flybevegelser per år

Det er omlag
3300 ansatte
i selskapet

Det foretas omlag
325 000
pasientreiser med rutefly hvert år

100 000 tonn
fersk norsk laks flys til fjerne
himmelstrøk hvert år

Avinor er et selvfinansiert
aksjeselskap

REKORD I 2014

– KREVENDE UTFORDRINGER FORAN OSS

På fjorårets nest siste dag nådde Avinor en ny milepæl; over 50 millioner passasjerer hadde reist over lufthavnene våre i 2014. I et land med 5 millioner innbyggere forteller dette med stor tydelighet hvor avgjørende luftfarten er for næringsliv, helse, turisme - ja for dagliglivet til hele Norges befolkning i Norge. En nylig publisert samfunnsnytterapport underbygger dette.

Samtidig registrerte Avinor en utflating og nedgang i flytrafikken de siste månedene av fjoråret og ved inngangen til 2015. Hvor lenge utviklingen varer er selvfølgelig usikkert, men vi vet fra tidligere tider at et lavere aktivitetsnivå innenfor norsk næringsliv gir direkte utslag på trafikk tallene. Også andre reiselivsaktører rapporterer om den samme tendensen.

En stor aktør som Avinor må kontinuerlig vurdere om ressursene anvendes fornuftig. Når terrenget endrer seg, må det gjøres tilpasninger. Avinor har det siste trekvart år gjennomført en vurdering av hvordan vi kan redusere våre kostnader, og vi startet året med å vedta en plan for å modernisere og effektivisere Avinor. Våre konkurrenter i nabolandene reduserer avgiftene. Samtidig går flyselskapene gjennom store strukturelle og krevende endringer. Det er det avgjørende at Avinor, med sin særskilte posisjon i luftfarts-Norge, tar sin del av ansvaret for å redusere kostnadsnivået og styrke bransjens konkurransekraft.

Vi skal jobbe smartere og mer effektivt innenfor stab- og faglige støttefunksjoner, lufthavndrift, flysikring - og i vår anvendelse og forvaltning av infrastruktur. Det er også identifisert konkrete initiativer som vil bidra til økt produktivitet gjennom automatisering, bedre utnyttelse av

kapasitet og konkurranseutsetting av tjenester skal vurderes der det er hensiktsmessig. For perioden 2015-2018 er målet en samlet kostnadsreduksjon på 1,5 milliarder kroner i forhold til gjeldende planer. Og fra og med 2018 skal omstillingene gi 600 millioner kroner i reduserte årlige driftskostnader. Selv om vi står foran krevende endringer, ser vi også nye muligheter. Ambisjoner og endringsprosesser skaper arenaer for nye ideer, teknologi og kreativitet. Vi sitter selv med kompetansen og verktøykassa for å lykkes, og motivasjonen er klar: Ved å gjøre nødvendige grep, skal Avinor også i fremtiden være det foretrukne alternativet når vi snakker om hvem som er landets beste og mest effektive leverandør av tjenester og service til flyselskap og passasjerer.

Et lite tilbakeblikk på fjoråret forteller meg for øvrig at Avinor har all grunn til å være stolt over hva vi har levert. Punktligheten og regulariteten var på henholdsvis 88 og 99 prosent – helt i tråd med målsettingene våre og helt klart i verdensklasse. Vi opplevde ingen ulykker med tap av menneskeliv. Vårt biodrivstoffprosjekt fikk stor oppmerksomhet. Vi har høstet verdifulle erfaringer med fjernstyrte tårn - og vi tilbyr en stadig mer sømløs reise for passasjerene gjennom automatiserte bagasje- og innsjekkingsprosesser. Samtidig er det viktig at vi lytter aktivt til de signalene vi får fra både kunder, brukere og politikere, når vi skal utvikle det totale servicetilbudet på lufthavnene – og hvordan dette kan organiseres på en best mulig måte.

Vi er en virksomhet i forandring, og vi tar det beste med oss videre. Målet er at våre kunder, passasjerer og flyselskapene, skal oppleve at de blir godt ivaretatt og at Avinor er en effektiv og sikkerhets- og kundeorientert bedrift.

Dag Falk-Petersen
konsernsjef

ÅRSBERETNINGEN

HOVEDTREKK

(Fjorårets tall i parentes)

Trafikkvolumet i 2014 målt i antall passasjerer økte med 2,7 prosent (4,2 prosent) til 50,1 millioner (48,8 millioner). Dette er femte året på rad med ny passasjerrekord for Avinors lufthavner. Ved inngangen til 2015 er det klare tegn til en lavere vekst i flytrafikken, og Avinor er forberedt på en større usikkerhet i konsernets inntjening. Utviklingen møtes med tiltak knyttet til økt effektivisering og reduksjoner på kostnadssiden. Kapasitetsutvidelsene ved Oslo lufthavn, Gardermoen, og Bergen lufthavn, Flesland, følger plan med hensyn til fremdrift og økonomi. Det legges til grunn at begge prosjektene slutføres som planlagt i 2017.

Til tross for rekordhøyt trafikkvolum og en omfattende utbyggingsaktivitet, var trafikkavviklingen i 2014 god med en punktlighet på 90 prosent (86 prosent) og en regularitet på 99 prosent (98 prosent). Det har i 2014 ikke vært luftfartsulykker hvor Avinor har vært medvirkende part, men det er rapportert to (en) alvorlige luftfartshendelser hvor Avinor var medvirkende part.

Avinor har i 2014 videreført samarbeidet med flyselskapene og NHO Luftfart for å redusere luftfartens klimagassutslipp. Norges første flygninger på biodrivstoff er gjennomført, og det er inngått en avtale om faste leveranser av biodrivstoff på Oslo lufthavn fra 2015. Oslo lufthavn blir da første lufthavn i verden med biodrivstoff tilgjengelig for alle flyselskapene.

Som leverandør av norske flysikringstjenester, er Avinor innenfor underveiskontroll utpekt av Samferdselsdepartementet fram til 2024 og innenfor tårn- og innflygingskontroll fram til 2018. Det arbeides målrettet med å tilpasse disse tjenestene til skjerpede prestasjonskrav med hensyn til kostnader og kapasitet. Utskillelsen av disse tjenestene i et eget aksjeselskap i juni 2014 ble gjort for å sikre flysikringstjenesten mer strategisk handlefrihet og beslutningskraft for å tilpasse virksomheten til økende internasjonal deregulering og konkurranse.

Konsernets driftsinntekter i 2014 utgjorde 10 671 millioner kroner (9 978 millioner kroner) med et resultat etter skatt på 1 399 millioner kroner (891 millioner kroner). Resultatet i 2014 er positivt påvirket av en planendring i konsernets pensjonsordning på 448 millioner kroner (før skatt). Justert for dette, er årets resultat således på linje med fjoråret. Kontantstrøm før endringer i rentebærende gjeld var minus 2 094 millioner kroner (minus 2 214 millioner kroner). Underliggende drift hadde en positiv kontantstrøm på 3 165 millioner kroner.

Konsernets total kapital ved utgangen av 2014 utgjorde 33,7 milliarder kroner (29,9 milliarder kroner). Konsernets egenkapitalandel per 31.12.14 var 36,2 prosent (40,0 prosent). Styret gjorde overfor eier i januar 2014 en emisjonsforespørsel for å sikre at konsernets egenkapital ville ligge over det vedtektsfestede kravet. Emisjonsforespørselen ble avvist, men eier vil for regnskapsårene 2014 – 2017

ta et utbytte på 50 prosent av konsernets resultat etter skatt begrenset oppad til maksimum 500 millioner kroner per år. Dette sammen med salg av en eller flere eiendommer som ligger utenfor lufthavnenes langsiktige kjerneområder antas å sikre den finansielle posisjonen i den kritiske perioden frem til de store utbyggingsprosjektene på Gardermoen og Flesland står ferdige i 2017.

OM AVINOR

Avinors samfunnsoppdrag er å legge til rette for sikker, miljøvennlig og effektiv luftfart i alle deler av Norge. Dette inkluderer et landsomfattende nett av i alt 46 lufthavner, samt den nasjonale flysikringstjenesten for sivil og militær luftfart. Nettet av lufthavnene drives som en finansiell enhet, og er finansiert dels basert på avgifter for flyselskapenes bruk av infrastruktur og lufthavnfasiliteter og dels basert på salgs- og leieinntekter fra kommersielle tilbud og tjenester på lufthavnene. Flysikringstjenesten er finansiert gjennom avgifter for den enkelte flygnings bruk av norsk luftrom.

Samferdselsdepartementet forvalter statens eierstyring overfor Avinor, og fastsetter konsernets finansielle rammer. I tillegg regulerer Samferdselsdepartementet luftfartsavgiftene.

Samferdselsdepartementet er overordnet myndighet for norsk luftfart, og fastsetter også Luftfartstilsynets regelverk, som har konsekvenser for Avinors drift.

TRAFIKKUTVIKLING, PUNKTLIGHET OG REGULARITET

Antall passasjerer ved Avinors lufthavner økte i 2014 til 50,1 millioner (48,8 millioner). Dette gir en vekst på 2,7 prosent (4,2 prosent). Utlandstrafikken har vokst mer enn innlandstrafikken i flere år, og utgjorde i 2014 39,1 prosent (38,5 prosent) av Avinors totale antall passasjerer.

Antall kommersielle flybevegelser i 2014 økte med 2,7 prosent (9,3 prosent). Overflygninger i norsk luftrom steg med nær 10 prosent.

Konsernets interne målsetting for punktlighet og regularitet er henholdsvis 88 prosent og 98 prosent. I tillegg til værmessige forhold, avhenger måloppnåelsen av samspillet mellom lufthavn, flyselskap og ytere av lufthavnrelaterte tjenester. Punktligheten ved Avinors lufthavner steg til 90 prosent (86 prosent) i 2014. Regulariteten, et mål på hvor stor andel planlagte flygninger det er som faktisk blir gjennomført, var på 99 prosent (98 prosent).

Avinor gjennomførte i 2014 en analyse av luftfartens samfunnsnytte. Den dokumenterer blant annet at luftfarten bidrar med omlag 60 000 arbeidsplasser og har stor betydning for regional vekst og tilgjengelighet til regionsentra.

To av tre nordmenn har tilgang til en flyplass innenfor en times reise og 99,5 prosent av befolkningen kan nå et dagopphold i Oslo, og være tilbake på hjemstedet samme dag. Det er om lag 200 direkteforbindelser med minst 1 ukentlig avgang mellom Avinors lufthavner og utlandet, og antallet direkte interkontinentale reiser forventes tredoblet de neste ti år.

13 prosent av alle innenriks flyreiser er knyttet til olje- og gasssektoren. Det gjennomføres nær 700 000 helikopterreiser årlig til installasjonene på sokkelen.

For norsk turisme har luftfarten stor og økende betydning: 34 prosent av alle turister som kommer til Norge benytter fly, og denne transportformen øker mest. Flyturistenes forbruk i Norge er på om lag 13 milliarder kroner.

Luftfarten er også helt sentral for helsesektoren i Norge: Det gjennomføres 325 000 pasientreiser med rutefly årlig og mer enn 30 000 flybevegelser med ambulansefly. I tillegg gjennomføres det årlig omkring 170 000 reiser med ledsagerhjelp til passasjerer med redusert mobilitet. Betydningen for helsesektoren er størst i Nord-Norge, og sykehusstrukturen baserer seg blant annet på tilgjengelighet av lufttransport.

ØKONOMI OG FINANS

Konsernets driftsinntekter i 2014 utgjorde 10 671 millioner kroner (9 978 millioner kroner) med et resultat etter skatt på 1 399 millioner kroner (891 millioner kroner). Avkastning på investert kapital ble 6,4 prosent (5,0 prosent). Resultatet i 2014 er positivt påvirket av en planendring (justering for økt forventet levealder) i konsernets pensjonsordning på 448 millioner kroner (før skatt). Den bokførte planendringen har ingen likviditetseffekt.

Veksten i konsernets driftsinntekter er i hovedsak forårsaket av økt trafikkvolum i kombinasjon med økte salgs- og leieinntekter i lufthavnvirksomheten. Innenfor flysikringstjenesten motvirkes økt trafikkvolum av reduserte luftfartsavgifter.

Konsernets underliggende driftskostnader er på samme nivå som i 2013, men driftskostnadene er positivt påvirket av ovennevnte planendring i konsernets pensjonsforpliktelse. På den annen side er det i 2014 en økning i prosjektkostnader som er ført over resultatregnskapet. Dette er i hovedsak kostnader forbundet med opprettholdelse av løpende drift i kombinasjon med utbyggingen ved Oslo lufthavn, Gardermoen, samt økte prosjektkostnader innenfor flysikringstjenesten. Bortfallet av den differensierte arbeidsgiveravgiften fra 01.07.14 har også bidratt til økte kostnader i 2014.

Netto finansresultat utgjorde minus 369 millioner kroner (minus 346 millioner kroner). Endringen fra 2013 skyldes i hovedsak økt rentebærende gjeld som er delvis motvirket av et redusert rentenivå samt økt grad av balanseførte rentekostnader knyttet til utbyggingsprosjekter.

Årets skattekostnad utgjorde 538 millioner kroner (383 millioner kroner).

KONTANTSTRØM OG KAPITALSTRUKTUR

Konsernet hadde i 2014 en kontantstrøm før endringer i rentebærende gjeld på minus 2 094 millioner kroner (minus 2 214 millioner kroner). Konsernet tok netto opp 2 352 millioner kroner i ny rentebærende gjeld i 2014 (1 572 millioner kroner). Kontantstrøm fra løpende drift utgjorde 3 165 millioner kroner (2 850 millioner kroner), mens netto investeringer, renter og utbytte utgjorde 5 259

millioner kroner (5 064 millioner kroner). Vesentlige regnskapsposter uten kontantstrømeffekt er avskrivninger med 1 340 millioner kroner (1 374 millioner kroner).

Konsernets total kapital ved utgangen av 2014 utgjorde 33,7 milliarder kroner (29,9 milliarder kroner). Konsernets egenkapitalandel per 31.12.14 var 36,2 prosent (40,0 prosent).

Konsernet hadde ved årsskiftet langsiktig gjeld på 14,1 milliarder kroner (11,1 milliarder kroner), kortsiktig gjeld på 4,4 milliarder kroner (4,2 milliarder kroner) samt avsatte pensjonsforpliktelser og andre forpliktelser på 3,1 milliarder kroner (2,6 milliarder kroner). Likviditetsbeholdningen var ved utgangen av 2013 0,9 milliarder kroner (0,7 milliarder kroner).

ØKONOMISKE RESULTATER AVINOR AS

Morselskapet Avinor AS hadde i 2014 5 486 millioner kroner (5 779 millioner kroner) i driftsinntekter med et resultat etter skatt på 187 millioner kroner (332 millioner kroner). Regnskapstallene er påvirket av utskillelsen av flysikringsdivisjonen som 100 prosent eid datterselskap med virkning fra 01.06.14.

Avinor AS hadde i 2014 en kontantstrøm før endringer i rentebærende gjeld på minus 2 530 millioner kroner (minus 2 736 millioner kroner). Selskapet tok netto opp 2 786 millioner kroner i ny rentebærende gjeld i 2014 (2 090 millioner kroner).

Kontantstrøm fra løpende drift utgjorde 1 392 millioner kroner (875 millioner kroner), mens netto investeringer, renter og utbytte utgjorde 3 922 millioner kroner (3 611 millioner kroner). Vesentlige regnskapsposter uten kontantstrømeffekt er belastede avskrivninger med 656 millioner kroner (667 millioner kroner).

Selskapets total kapital ved utgangen av 2014 utgjorde 23,8 milliarder kroner (21,3 milliarder kroner). Selskapets egenkapitalandel per 31.12.14 var 36,7 prosent (44,2 prosent).

DISPONERING AV ÅRETS RESULTAT

Styret foreslår følgende disponering av årets resultat:

Til utbytte:	500,0 millioner kroner
Til konsernbidrag	6,5 millioner kroner
Fra annen egenkapital:	- 319,4 millioner kroner

Basert på prognoser og beregnet nåverdi av estimert framtidig kontantstrøm, er årsregnskapet utarbeidet under forutsetning av fortsatt drift. For ytterligere detaljer henvises det til note 17 i regnskapet.

SAMFUNNSANSVAR

Avinor tar et aktivt ansvar for samfunnsmessige konsekvenser av konsernets virksomhet. Samfunnsansvaret er særlig knyttet til miljø og klimatiltak, menneskerettigheter, arbeidstakeres rettigheter og et aktivt arbeid for å forhindre korrupsjon. Arbeidet bygger på OECDs retningslinjer for ansvarlig næringsliv, og Avinor følger opp bestemmelsene i regnskapsloven om selskapers samfunnsansvar. Selskapet sluttet seg i 2014 til UN Global Compact og la i 2014 fram sin første samfunnsansvarsrapport. Rapporten ble utarbeidet i henhold til prinsippene i Global Reporting Initiative (GRI/4). Avinor utarbeider årlig en samfunnsansvarsrapport som gjøres tilgjengelig på Avinors nettside, samt på nettsidene til GRI og Global Compact.

YTRE MILJØ

Avinor har som mål å være en drivkraft i miljøarbeidet i luftfarten og bidra aktivt til forbedring av bransjens samlede miljøprestasjon. Ytre miljø er integrert i Avinors styringssystem og er tilpasset ISO 14001. Dette innebærer kontinuerlig forbedringsarbeid i alle faser fra planlegging og utføring til kontroll og korrigerende tiltak. Oslo Lufthavn har i 2014 sertifisert sitt miljøstyringssystem i henhold til ISO 14001. For resten av konsernet gjennomføres det en revisjon av gjeldende miljøstyringssystem med henblikk på mulig ISO 14001-sertifisering i 2015.

Utslipp knyttet til blant annet fly- og baneavising samt brannøvingsfelt er underlagt søknadsplikt etter forurensningsloven. Alle Avinors lufthavner har utslippstillatelser.

Avinor avdekket i 2010 grunnforurensning av PFOS, et fluorholdig stoff som har vært brukt som tilsetningsstoff i brannskum. Miljødirektoratet har i 2014 vedtatt pålegg om utarbeidelse av tiltaksplaner

for PFOS-forurensede områder ved flere lufthavner. Det er iverksatt omfattende ENØK-prosjekter på mange lufthavner, samtidig som det satses på fornybare energikilder og energieffektive kjøretøy. I konsernets utbyggingsprosjekter er energieffektive og miljøvennlige bygg sentralt. Lufthavnene i Oslo, Trondheim, Bergen og Kristiansand er akkreditert i bransjeordningen Airport Carbon Accreditation. Avinor besluttet i 2013 å bruke inntil 100 millioner kroner over en tiårsperiode på tiltak som kan realisere norsk produksjon av bærekraftig biodrivstoff til luftfart. I 2014 er arbeidet videreført. Blant annet ble Norges første flygninger på biodrivstoff gjennomført og det ble inngått en avtale som sikrer fast leveranse av biodrivstoff fra Oslo lufthavn i 2015.

Det biologiske mangfoldet er kartlagt på Avinors flyplasser og det er identifisert en rekke sjeldne arter og områder som er spesielt viktig for biologisk mangfold. Hver lufthavn har fått skjøtselsråd for å ivareta eller forbedre naturverdiene.

Alle lufthavnene hvor Avinor har kartleggingsansvar har oppdaterte flystøysonekart. For offshore-transport er det tatt i bruk mer støyende helikoptertyper som har medført økt støybelastning ved blant annet lufthavnene i Stavanger og Bergen. Avinor har etablert et nært samarbeid med lokale myndigheter, oljeselskap og helikopterselskap der en fokuserer på de utfordringer som denne trafikken har skapt.

HABILITET, KORRUPSJON OG TRYGG VARSLING

Det er utviklet en innkjøpsstrategi i Avinor som skal kvalitetssikre konsernets innkjøpsrutiner. Rutinene supplerer regelverket for offentlig anskaffelser, og skal sikre konkurranse og hensiktsmessig avtaledekning. Leverandører gjennomgår prekvalifisering før de eventuelt kan delta i konkurranse om kontrakt med selskapet. Virksomheter som er rettskraftig dømt for deltakelse i en kriminell organisasjon eller for korrupsjon, bedrageri eller hvitvasking av penger kan utestenges fra konkurransen.

Personell som skal delta i anskaffelser på vegne av Avinor skal i forkant vurdere egen habilitet i forhold til den aktuelle anskaffelsen.

Konsernstyrets medlemmer og ledende personell

leverer årlig egenerklæring om nærstående parter. Konsernstyret har fastsatt etiske retningslinjer som gjelder for styret og alle ansatte. Over 90 prosent av alle Avinor-ansatte har gjennomført kurs i etiske retningslinjer. Eksterne leverandører blir bedt om å signere avtale om ansvarlig leverandøradferd med tilhørende retningslinjer.

Konsernets compliance-funksjon skal følge opp at konsernet etterlever eksternt og internt regelverk knyttet til korrupsjon, misligheter og etisk regelverk. Det er etablert ulike kontroll- og forebyggende tiltak som til sammen skal redusere konsernets risiko for å bli utsatt for korrupsjon og misligheter.

Avinor har nedsatt et utvalg som behandler varsler om kritikkverdige forhold i alle deler av organisasjonen. Utvalget har etablert rutiner for behandling av varsler på en forsvarlig måte. I 2014 har utvalget behandlet to varsler. Utvalget har også utarbeidet rutiner og tekniske løsninger som gjør det mulig for eksterne aktører å varsle om kritikkverdige forhold i Avinor. Behandling av disse varslene skal følge samme prosedyre som behandling av varsler fra ansatte i konsernet.

FLYSIKKERHET OG HMS

De regulatoriske kravene på flysikkerhetsområdet følger av Norges internasjonale forpliktelser gjennom EØS og ICAO (FNs internasjonale organisasjon for sivil luftfart). Basert på disse innfører Luftfartstilsynet norske bestemmelser som Avinor er forpliktet til å følge. Avinor deltar aktivt i utviklingen av nytt luftfartsrelatert regelverk i Europa, særlig flyplassregelverk.

Konsernet arbeider systematisk med å opprettholde flysikkerhet. I tillegg til interne revisjoner og en høy rapporteringsgrad for uønskede hendelser som analyseres for å øke sikkerheten, gjennomføres det eksterne revisjoner i regi av blant annet Luftfartstilsynet og EFTAs overvåkningsorgan ESA.

I norsk luftfart var det i 2014 ingen luftfartsulykker der Avinor medvirket til årsaken. Det var to alvorlige luftfartshendelser der Avinor var en medvirkende part.

Avinor skal i kommende treårsperiode sertifisere alle sine lufthavner i henhold til et felleseuropeisk regelverk utarbeidet av det europeiske

flysikkerhetsbyrået European Aviation Safety Agency (EASA). Forberedelser til sertifiseringen har pågått i 2014.

Avinor gjennomfører flere prosjekter som har til hensikt å optimalisere bruken av norsk luftrom. Arbeidet skal bidra til økt sikkerhet, økt kapasitet, mer effektive tjenesteleveranser og redusert miljøpåvirkning.

Gjennom Single European Sky Air traffic management Research (SESAR) har Avinor forpliktet seg til å delta i utprøving av fjernstyrt tårntjeneste. En vellykket SESAR-test av dette ble gjennomført i 2014 med sentral fjernstyring fra Bodø kontrollsentral for lufthavnene Værøy og Røst. Prosjektet vil bli videreført i 2015.

I juli iverksatte myndighetene tiltak for å møte et mer alvorlig trusselbilde. Avinor har samarbeidet nært med aktuelle myndigheter. Endringer i trusselbildet har utløst ønsker hos lovgiver om nytt og forbedret utstyr i sikkerhetskontrollen. Avinor arbeider med å avklare investeringsbehov og konsekvenser for gjennomstrømningen av passasjerer i sikkerhetskontrollen. I 2014 har også situasjonen relatert til EBOLA hatt betydelig oppmerksomhet. Dette har ført til styrkede prosedyrer og rutiner mellom Avinor og helsemyndighetene.

Som hovedbedrift har Avinor samordningsansvaret for HMS i forhold til øvrige virksomheter som har operativ drift på lufthavnene. Gjennom konsernets investeringsprogram er Avinor også byggherre, som innebærer at hensynet til sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på anleggsplassen blir ivaretatt. Det var i 2014 22 (9) skader som resulterte i fravær. Konsernets H-verdi for 2014 var 4,2 (1,8). I løpende drift og i utbyggingsprosjektene arbeides det kontinuerlig med å forebygge skader. I de store utbyggingsprosjektene blir dette spesielt viktig når prosjektene løper inn i mer komplekse faser med større samtidighet mellom flere entreprenører.

FORSKNING OG UTVIKLING

Bedrifter, forskningsinstitusjoner og academia som ønsker et forsknings- og utviklingssamarbeid med Avinor har vist en positiv utvikling i 2014. Avinor har opprettet et internt innovasjonsforum som skal koordinere innovasjonsarbeidet på tvers

av organisasjonen. Det arbeides med å stimulere virkemiddelapparatet til å satse på luftfart.

Det er kontinuerlig aktivitet for å se på forbedring av varsler for vær- og klimafenomener som for eksempel aske og turbulens. Det er pågående forskningssamarbeid med Met.no, Sintef og NILU og i tillegg pågår det arbeid for å se på forbedringer gjennom satellittstøttede løsninger.

Gjennom det tverretatlige samarbeidet med Nasjonal Transportplan (NTP) er det etablert et felles forskningsprosjekt med en kost/nytte-analyse av felles utnyttelse av geologiske databaser.

En mulighetsstudie for etablering av førerløse kjøretøy er gjennomført.

PERSONAL OG ORGANISASJON

Ved utgangen av året var det 3214 (3156) fast ansatte i konsernet. Samlet ble det utført 3340 (3249) årsverk av faste og midlertidige ansatte. Gjennomsnittsalderen for alle ansatte-grupper i konsernet er 44,5 år (44,4 år). Kvinneandelen blant fast ansatte er 22,2 prosent (22,1 prosent). Konsernet har iverksatt tiltak for å øke tilfanget av kvinner i rekrutteringsprosesser.

Samarbeidet mellom konsernets ledelse og tillitsvalgte vurderes som konstruktivt og godt. Det legges vekt på at ansatte skal ha like muligheter i konsernet uavhengig av kjønn, alder, funksjonsevne, etnisitet eller kulturell bakgrunn. Avinor har systematiserte prestasjonssamtaler som sikrer en nøytral lønns- og karriereutvikling. Medarbeiderundersøkelser bekrefter at ansatte opplever like muligheter.

Sykefraværet i 2014 var 4,5 prosent (4,5 prosent). Avinor videreførte FARVE-prosjektet (forsøksmidler arbeid og velferd) som har som målsetning å øke fokuset på helsefremmende tiltak og gjennom det redusere sykefraværet, antall fysiske og/eller medisinske uskikkede, antall uføre, samt øke den faktiske pensjonsalder. Antallet medisinsk uskikkede er redusert med 35 prosent i prosjektperioden. Avinors strategiplan for 2014-2020 innebærer omstillingsprosesser for hele konsernet. Kultur- og lederutviklingsprogram har hatt særlig fokus i 2014.

Det har vært jobbet aktivt med å redusere brudd på arbeidstidsbestemmelsene i arbeidsmiljøloven. Antallet brudd er redusert med 15 prosent i 2014. Overtidsbruk er redusert med 6 prosent i samme periode.

AVINORS OMDØMME

Avinor hadde i 2014 en omdømmebedring på Ipsos MMIs profilundersøkelse, og kom på tredje plass over selskaper som har størst samlet positiv endring. På omdømmerangeringen var Avinor nummer 60 av 112 selskaper i 2014. Det er fram 25 plasser fra 2013. På TNS Gallups årlige omdømmeundersøkelse i 2014 steg Oslo Lufthavn til 15. plass på listen over bedrifter med best omdømme i Norge, fram 12 plasser fra 2013.

RISIKOFORHOLD

I Avinors løpende drift er det sterk fokus på sikker avvikling av flytrafikken med prosedyrer og tiltak for å minimere både sannsynligheten for og konsekvensen av ulykker og alvorlige hendelser. Utviklingen i nasjonale og internasjonale regulatoriske forhold har finansielle konsekvenser for konsernet.

Avinor ivaretar nasjonale sektorpolitiske mål. Staten setter føringer for en rekke forhold herunder lufthavnstruktur, beredskap, luftfartsavgifter og samfunnsplagte oppgaver. Omfang og innretning av sektorpolitiske føringer kan endre seg over tid.

Virksomhetens balanseførte infrastruktur er langsiktig og den operative driften er i stor grad regulert av bestemmelser. Som en følge av dette har Avinor en høy andel faste kostnader som i liten grad varierer med endringer i trafikkvolum og kapasitetsutnyttelse. Konsernets finansielle inntjening og verdi er utsatt ved et eventuelt tilbakeslag i flytrafikken. Erfaringsmessig er det over tid en god samvariasjon mellom den generelle samfunnsøkonomiske utviklingen og markedets etterspørsel etter flyreiser, mens det på kort sikt kan være store variasjoner.

Oslo lufthavn, sammen med lufthavnene i Bergen, Stavanger og Trondheim, en sentral finansieringskilde for det øvrige lufthavnet i Norge. Lufthavnens inntjening er eksponert for konjunkturedringer og konkurranse fra andre lufthavner.

Inntekter fra kommersielle tilbud og tjenester på lufthavnene har en sentral betydning for konsernets finansiering og for avgiftsnivået for bruk av infrastruktur og lufthavnfasiliteter. Endringer i forutsetningene for disse aktivitetene vil ha effekt på konsernets inntjening og finansielle verdi.

Det benyttes finansielle sikringsinstrumenter til å begrense risiko knyttet til endringer renter, valutakurser og kraftpriser. Ved plassering av overskuddslikviditet vektlegges utsteders soliditet og plasseringens likviditet. Konsernets likviditetsbeholdning er plassert i bank på forhandlede vilkår.

Det er uenighet mellom Forsvaret og Avinor om fordeling av kostnader ved lufthavner der partene har felles drift. Avinor har skjønnsmessig reflektert dette i regnskapet.

Begjæring om rettslig avtaleskjønn for fastsettelse av kjøpsbeløp eller årlig bruksvederlag for luftfartskritiske arealer som eies av Forsvaret ved Flesland og Værnes lufthavner er sendt til skjønnsretten for avgjørelse. Avgjørelsen er ventet i andre kvartal 2015 og kan ha betydelige finansielle konsekvenser som ikke er reflektert i regnskapet per 31.12.14.

Som en konsekvens av Stortingsvedtaket om opprettelse av ny kampflybase på Ørland, er Avinor gitt i oppdrag å forberede overtagelse av ansvaret for flyplassdriften på Bodø lufthavn innen 01.08.16. Finansielle premisser for overtagelse av driftsansvar, grunnarealer og annet teknisk utstyr fra Forsvaret er foreløpig ikke fastlagt. Samferdselsdepartementet ga i mars 2015 Avinor i oppdrag å gjennomføre en samfunnsøkonomisk analyse der gevinster og kostnader ved å bygge en ny lufthavn i Bodø blir sammenlignet med en oppgradering av eksisterende lufthavn. Spørsmålet om en eventuell ny lufthavn i Bodø skal legges frem i forbindelse med Nasjonal transportplan i første halvår 2017.

I pensjonsforliket i 2005 ble det bestemt at offentlig tjenestepensjon skal justeres for økt forventet levealder og omfattes av nye regler for regulering av pensjon, men inneholdt ikke regler for samordning av tjenestepensjonsytelsen og nye folketrygdregler. Regelverket for samordningen er dermed ikke avklart og derfor ikke hensyntatt i regnskapet.

Lufthavnene har utslippstillatelser som stiller krav om risikovurderinger for å identifisere mulige kilder for akutt forurensning med fare for skade på ytre miljø. Det arbeides løpende med å redusere risikoen for miljøskadelige hendelser, samtidig som at det drives en kartlegging og opprydding av tidligere forurensning. Det er avdekket miljøskadelige tilsetningsstoffer i brannskum som er spredt til naturmiljøet ved alle lufthavnene. Det arbeides med å avklare omfanget av tiltak som blir nødvendig å gjennomføre. Som grunnlag for dette arbeidet er det gjort risikovurderinger av mulige skader disse forurensningene har for menneskelig helse og naturmiljø. De økonomiske konsekvensene av dette arbeidet er avhengig av omfang av lokaliteter som det må gjøres tiltak på, samt myndighetskrav og tilgjengelige tiltaksmetoder.

EIERSTYRING OG SELSKAPSLLEDELSE

Aksjene i Avinor AS er 100 prosent eid av den norske stat ved Samferdselsdepartementet. Styret har utarbeidet egen redegjørelse om eierstyring og selskapsledelse som følger norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (NUES). Redegjørelsen er vedlegg til denne beretningen.

Konsernets datterselskaper har egne styrever som består av eksterne deltakere, konserninterne ledere og ansatte. Oppnevning av styre og styrets arbeid i datterselskaper skjer i henhold til konsernets prinsipper for god eierstyring. Konsernsjef er styreleder i Oslo Lufthavn AS og i Avinor Flysikring AS.

FRAMTIDSUTSIKTER OG RAMMEBETINGELSER

Ved inngangen til 2015 er det klare tegn til en lavere vekst i flytrafikken enn de foregående årene. På kort sikt er Avinor derfor forberedt på en større usikkerhet i konsernets inntjening. Utviklingen møtes med tiltak knyttet til økt effektivisering og tiltak på kostnadssiden.

Samtidig er det et behov for å videreføre de kapasitetsøkende tiltak som er planlagt. Dagens høye aktivitets- og investeringsnivå videreføres for å ivareta samfunnsoppdraget om gode regionale, nasjonale, europeiske og interkontinentale flytilbud. Utpøring av fjernstyrt tårntjeneste med sikte på å oppnå langsiktig effektivisering fortsetter i 2015.

Oslo lufthavn vil i andre halvår 2015 iverksette forenklet transfer for passasjer fra utland til videre reise innland. Dette innebærer at disse passasjerene unngår ny innsjekk og ny sikkerhetskontroll.

Konsernets utbyggingsaktiviteter følges opp nøye. De store utbyggingsprosjektene ved Oslo lufthavn, Gardermoen og Bergen lufthavn, Flesland, med prosjektrammer på henholdsvis 14 050 millioner kroner og 4 700 millioner kroner følger plan med hensyn til fremdrift og økonomi. Det legges til grunn at begge prosjektene slutføres i henhold til plan i 2017.

Avinor gjennomfører en utredning av lufthavnstrukturen i Norge. Regjeringen ønsker å få klarlagt om bedre veier over tid gir mulighet for å samle flytrafikken på færre lufthavner hvor

større fly og flere direkteforbindelser kan gi et bedre tilbud. Resultatene av denne utredningen blir et viktig grunnlag for Avinors innspill til Nasjonal Transportplan 2018-2027.

Med Norges store avstander og utfordrende topografi, er luftfarten av stor samfunnsmessig betydning. Styret er opptatt av å sikre at Avinor bidrar til nasjonal og regional utvikling. Det skjer gjennom effektive og trygge luftfartstjenester, men også gjennom aktivt samarbeid med lokale interessenter og tett dialog med øvrige relevante aktører for utvikling ved lufthavnene og de aktuelle regionene.

Styret takker alle ansatte og samarbeidspartnere for god innsats i 2014.

Oslo, 26. mars 2015
Styret i Avinor AS

Ola Mørkved Rinnan
Styrets leder

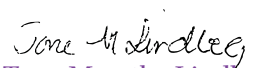

Eli Skrøvset

Mari Thjømøe

Ola H. Strand
Nestleder

Olav Aadal

Grete Ovnerud

Tone Merethe Lindberg

Dag H. Hårstad

Per-Erik Nordsveen

Dag Falk-Petersen
Konsernsjef

Heidi Anette Sørum

STYRET I AVINOR

OLA MØRKVED RINNAN
FØDT: 1949
STYRETS ROLLE: LEDER

STILLING: KONSERNSJEF I EIDSIVA ENERGI AS
STYREMEDLEM SIDEN: 2010

OLA H. STRAND
FØDT: 1957
STYRETS ROLLE: NESTLEDER

STILLING: KONSULENT
STYREMEDLEM SIDEN: 2012

TONE MERETHE LINDBERG
FØDT: 1972
STYRETS ROLLE: STYREMEDLEM

STILLING:
STYREMEDLEM/KONSULENT
STYREMEDLEM SIDEN: 2013

ELI SKRØVSET
FØDT: 1965
STYRETS ROLLE: STYREMEDLEM

STILLING: CFO
EKSPORTKREDITT NORGE
STYREMEDLEM SIDEN: 2011

DAG HELGE HÅRSTAD
FØDT: 1962
STYRETS ROLLE: STYREMEDLEM

STILLING: ADMINISTRERENDE DIREKTØR,
HELSE MØRE OG ROMSDAL
STYREMEDLEM SIDEN: 2007

MARI THJØMØE
FØDT: 1962
STYRETS ROLLE:
STYREMEDLEM

STILLING: DAGLIG LEDER OG
STYRELEDER I
THJØMØEKRANEN AS
STYREMEDLEM SIDEN: 2014

GRETE OVNERUD

FØDT: 1966

STYRETS ROLLE: STYREMEDLEM, ANSATTVALGT

STILLING: FLYGELEDER
STYREMEDLEM SIDEN: 2011

PER-ERIK NORDSVEEN

FØDT: 1977

STYRETS ROLLE: STYREMEDLEM,
ANSATTVALGT

STILLING: LUFTHAVNBETJENT
STYREMEDLEM SIDEN: 2013

HEIDI SØRUM

FØDT: 1967

STYRETS ROLLE: STYREMEDLEM,
ANSATTVALGT

STILLING: TRAFIKKPLANLEGGER
STYREMEDLEM SIDEN: 2011

OLAV AADAL

FØDT: 1967

STYRETS ROLLE: STYREMEDLEM, ANSATTVALGT

STILLING:
STYREMEDLEM SIDEN: 2013

EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE (CORPORATE GOVERNANCE) I AVINOR-KONSERNET

God eierstyring og selskapsledelse i Avinor skal sikre størst mulig verdiskapning og redusere virksomhetens risiko. Selskapets verdigrunnlag og etiske retningslinjer er en grunnleggende premisse for Avinors eierstyring og selskapsledelse.

Avinor har utstedt obligasjoner som er notert på Oslo Børs. Regnskapslovens § 3-3b bestemmer at regnskapspliktige som er utstedere etter verdipapirhandelloven § 5-4 skal redegjøre for sine prinsipper og praksis vedrørende foretaksstyring i årsberetningen eller i dokument det er henvist til i årsberetningen. Punkt 3.10 i Oslo Børs' dokument «Obligasjonsreglene – opptakskrav og løpende forpliktelser» bestemmer at låntaker skal redegjøre for sine prinsipper og praksis vedrørende foretaksstyring på tilsvarende måte. Regnskapsloven er tilgjengelig på www.lovdatabank.no. Oslo Børs' regelverk er tilgjengelig på www.oslobors.no.

Staten som eier har fokus på at statseide selskaper følger «Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse». Styret legger vekt på at virksomhetsstyringen i konsernet skal følge denne anbefalingen så langt den passer.

Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse er tilgjengelig på www.nues.no.

REDEGJØRELSE FOR EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE

Formålet med Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse er at selskaper som er notert på regulerte markeder i Norge skal ha eierstyring og selskapsledelse som klargjør rolledelingen mellom

aksjeeiere, styre og daglig ledelse utover det som følger av lovgivningen.

Denne redegjørelsen er satt opp i henhold til disposisjonen i Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse datert 30. oktober 2012, med de justeringer som følger av at Avinor er heleid statlig aksjeselskap. I tillegg til aksjelovens generelle bestemmelser gjelder særbestemmelsene for statsaksjeselskap.

Den grunnleggende forutsetning for drift av Avinors virksomhet er at hensyn til sikkerhet er viktigst og prioriteres foran andre hensyn. Dernest legges det størst vekt på å yte effektive tjenester til kundene og samfunnet.

Avinor-konsernets visjon er at vi skal skape verdifulle relasjoner. Enkeltmennesker, bedrifter og samfunn skal verdsette og få tydelige verdier ut av virksomhetens leveranser. Adferdsverdiene er åpen, ansvarlig, handlekraftig og kundeorientert.

Konsernets etiske retningslinjer er sist revidert våren 2012. Retningslinjene gjelder for styremedlemmer, ansatte, innleid personale og andre som utfører arbeid for konsernet. Retningslinjene gir grunnleggende regler for personlig adferd og forretningspraksis, og uttrykker konsernets holdninger i møte med kunder, leverandører, kollegaer og øvrige omgivelser. Etiske retningslinjer er tilgjengelig på www.avinor.no.

Konsernet utarbeider eget dokument om samfunnsansvar. Dette vil være tilgjengelig på www.avinor.no i løpet av første halvår 2015.

VIRKSOMHET

Avinor er et konsern med aktivitet innen samferdselssektoren i Norge. Morselskapet Avinor AS er heleid av staten ved Samferdselsdepartementet. Konsernets hovedkontor er i Oslo. Selskapets virksomhet er beskrevet i vedtektene:

- Selskapets samfunnsoppdrag er å eie, drive og utvikle et landsomfattende nett av lufthavner for sivil sektor og en samlet flysikringstjeneste for sivil og militær sektor.
- Selskapets virksomhet skal drives på en sikker, effektiv og miljøvennlig måte og sikre god tilgjengelighet for alle grupper reisende.
- Virksomheten kan drives av selskapet selv, av heleide datterselskaper, eller av andre selskaper det har eierandeler i eller samarbeider med.
- Selskapet skal i størst mulig grad være selvfinansiert gjennom inntekter fra hovedvirksomheten og annen forretningsvirksomhet i tilknytning til lufthavnene. Internt i selskapet skal det skje en samfinansiering mellom bedriftsøkonomisk lønnsomme og ulønnsomme enheter.
- Selskapet skal utføre samfunnsplågte oppgaver slik de er fastlagt av eier.

Selskapets vedtekter er tilgjengelig på www.avinor.no.

Avinors oppdrag er å drive et helhetlig system av 46 flyplasser og den samlede flysikringstjenesten i Norge. Virksomheten er basert på ivaretagelse og utvikling av vesentlige samfunnsoppgaver i alle deler av landet, og skal drives med høy prioritering av sikkerhet og med vekt på miljøhensyn. For å møte eiers krav er det etablert strategiske hovedmål innen økonomi og finans, samfunn og miljø, flysikkerhet og HMS, kunder og samarbeidspartnere og personal og organisasjon.

SELSKAPSKAPITAL OG UTBYTTE

Selskapets aksjekapital er NOK 5 400 100 000 fordelt på 540 010 aksjer som hver er pålydende NOK 10 000. Selskapets egenkapital skal til enhver tid være minst 40 prosent av summen av selskapets til enhver tid bokførte rentebærende lån og egenkapital.

Avinor AS er heleid statsaksjeselskap. Aksjonærenes rettigheter ivaretas av ansvarlig statsråd eller dennes stedfortreder på generalforsamlingen. Generalforsamlingen er ikke bundet av styrets forslag til utdeling av utbytte. Fastsetting av utbytte foretas hvert år. Riksrevisjonen fører kontroll med

forvaltningen av statens interesser og kan foreta de undersøkelser som vurderes som nødvendige.

Det er ikke gitt styrefullmakt til å foreta kapitalforhøyelse.

LIKEBEHANDLING AV AKSJEEIERE OG TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE

Avinor AS har en aksjeklasse. Aksjene er ikke notert på børs og det foregår ikke transaksjoner med aksjene.

Konserninterne avtaler inngås etter prinsippene om armlengdes avstand på vanlige forretningsmessige vilkår. Alle slike avtaler er skriftlig.

TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE

Styret er ikke kjent med at det i 2014 har forekommet transaksjoner mellom selskapet og aksjeeier, styremedlem, ledende ansatte eller nærstående av disse som kan betegnes som ikke uvesentlige transaksjoner.

Styremedlemmer og ledende ansatte skal årlig levere egenerklæring om nærstående.

RETNINGSLINJER FOR STYREMEDLEMMER OG LEDENDE ANSATTE

Konsernets etiske retningslinjer har eget punkt om hvordan håndtere interessekonflikt. Det fremgår at medarbeidere aldri skal ta del i, eller forsøke å påvirke en beslutning dersom det er interessekonflikt eller det kan bli stilt spørsmål til upartiskhet. Medarbeidere i konsernet kan påta seg bierverv og styreverv i tillegg til sitt hovedansettelsesforhold i Avinor forutsatt at dette ikke kommer i konflikt med den ansattes lojalitetsplikt, habilitetshensyn og hensynet til forsvarlig tjenesteutførelse.

Retningslinjene har også bestemmelser om habilitet. Dersom det er tvil om vedkommende er habil skal problemstillingen drøftes med nærmeste overordnede.

STATEN SOM AKSJEEIER

Avinor er 100 prosent eid av den norske stat. Samferdselsdepartementet avholder kvartalsvise møter med selskapet. I disse møtene orienterer selskapet eier om driften, økonomisk utvikling, utøvelse av samfunnsansvaret og ellers andre forhold som er relevant å informere eier om på det aktuelle tidspunkt. Det fattes ingen beslutninger i disse møtene, og det gis ingen føringer for hvordan selskapet skal agere i enkeltsaker.

FRI OMSETTELIGHET

Det er ingen bestemmelser i vedtektene som innebærer begrensninger i omsettelighet av selskapets aksjer.

GENERALFORSAMLING

Samferdselsministeren utgjør selskapets generalforsamling, og er selskapets øverste myndighet. I medhold av aksjelovens § 20-5 er det Samferdselsdepartementet som står for innkalling til ordinær og ekstraordinær generalforsamling. Departementet bestemmer også innkallingsmåten. Innkalling til generalforsamling skal skje med minst en ukes varsel, jf aksjeloven § 20-5 jf § 5-10.

Ordinær generalforsamling avholdes hvert år innen utgangen av juni måned. Etter vedtektene skal generalforsamlingen godkjenne årsregnskap og årsberetning, herunder utdeling av utbytte. I tillegg behandles godkjenning av godtgjørelse til revisor, fastsettelse av styregodtgjørelse for inneværende år samt utpeking av aksjonærvalgte medlemmer til styret og eventuelt andre saker som etter lov eller vedtekter hører under generalforsamlingen.

Til generalforsamling innkalles styrets medlemmer, daglig leder og den revisor som reviderer fjorårets regnskap. Styreleder og konsernsjef har møteplikt på generalforsamlingen. De øvrige styremedlemmene samt revisor og Riksrevisjonen har møterett.

Dagsorden fastsettes av Samferdselsdepartementet.

Protokoll fra generalforsamlingen er offentlig.

VALGKOMITÉ

Generalforsamlingen i Avinor AS består av staten ved Samferdselsdepartementet. Generalforsamlingen har ikke oppnevnt valgkomité.

BEDRIFTSFORSAMLING OG STYRE, SAMMENSETNING OG UAVHENGIGHET

Selskapets vedtekter bestemmer at styret skal bestå av fra syv til ti medlemmer. Fem eller seks av medlemmene, herunder styrets leder og nestleder, velges av generalforsamlingen. To eller tre styremedlemmer med varamedlemmer velges ved direkte valg av og blant de ansatte etter reglene i aksjeloven om de ansattes representasjon i selskapets styre. Selskapet har etter avtale med de ansatte ikke bedriftsforsamling, men har i medhold av vedtektene rett til å velge et ekstra styremedlem med varamedlem.

Bedriftsdemokratietnemnda har godkjent konsernordning som innebærer at ansatte i Avinor AS og datterselskapene er valgbare til konsernstyret. Det gjennomføres valg av og blant ansatte hvert annet år. Styret er sammensatt av seks aksjonærvalgte medlemmer og fire representanter som er valgt av og blant de ansatte. Kvinneandelen blant styrets medlemmer er 50 prosent.

Styrets leder velges av generalforsamlingen. Alle styrets medlemmer velges for to år.

Samferdselsdepartementet har ingen egne styremedlemmer, men i samsvar med statens prinsipper for godt eierskap forutsettes alle styrets medlemmer å søke å ivareta selskapets og aksjonærenes felles interesser. Styrets sammensetning er slik at det til sammen kan ivareta eiers interesser og selskapets behov for kompetanse, kapasitet og mangfold. Ledende ansatte er ikke medlem i konsernstyret, og eier ikke aksjer i selskapet.

Eier gjennomfører årlig samtaler med det enkelte styremedlem.

Ved årsskiftet 2014/2015 besto styret av:
Styreleder siden 2010 Ola Mørkved Rinnan, 65 år, konsernsjef i Eidsiva Energi AS
Nestleder siden 2012 Ola H. Strand, 57 år
Styremedlem siden 2007 Dag H. Hårstad, 52 år, konstituert adm dir i Helse Møre og Romsdal
Styremedlem siden 2011 Eli Skrøvset, 49 år, CFO Eksportkreditt Norge
Styremedlem siden 2013 Tone Merethe Lindberg, 42 år, selvstendig næringsdrivende
Styremedlem siden 2014 Mari Thjømøe, 52 år, selvstendig næringsdrivende
Ansattvalgt styremedlem siden 2011 Grete Ovnerud, 48 år
Ansattvalgt styremedlem siden 2011 Heidi A. Sørsum, 47 år
Ansattvalgt styremedlem siden 2013 Olav Aadal, 47 år

Ansattvalgt styremedlem siden 2013 Per-Erik Nordsveen, 37 år

Anne Breiby, 57 år, ble erstattet av Mari Thjømøe ved generalforsamling 2014. Breiby hadde da vært styremedlem siden 2012.

Informasjon om det enkelte styremedlem er tilgjengelig på www.avinor.no.

Det ble avholdt 8 styremøter i 2014. Møtedeltakelsen var med svært få unntak, fulltallig.

KONSERNLEDELSEN I AVINOR

DAG FALK-PETERSEN
KONSERNSJEF

MARGRETHE SNEKKERBAKKEN
DIREKTØR REGIONALE
LUFTHAVNER

ANDERS KIRSEBOM
DIREKTØR FLYSIKRING

ØYVIND HASAAS
ADMINISTRERENDE DIREKTØR
OSLO LUFTHAVN AS

ASLAK SVERDRUP
LUFTHAVNDIREKTØR BERGEN
LUFTHAVN

LEIF ANKER LORENTZEN
LUFTHAVNDIREKTØR
STAVANGER LUFTHAVN

MARI HERMANSEN
KONSERNDIREKTØR HR,
INNKJØP OG JURIDISK

PETTER JOHANNESSEN
KONSERNDIREKTØR
ØKONOMI OG FINANS

LASSE BARDAL
LUFTHAVNDIREKTØR
TRONDHEIM LUFTHAVN

JON SJØLANDER
KONSERNDIREKTØR
STRATEGI OG UTVIKLING

EGIL THOMPSON
KONSERNDIREKTØR
KOMMUNIKASJON
OG MARKED

STYRETS ARBEID

Styret følger aksjelovens krav om forvaltning av og tilsyn med selskapet. I medhold av vedtektene skal styret sørge for at selskapet tar samfunnsansvar. Styrets oppgaver er fastsatt i egen instruks. Instruksen gjennomgås årlig og oppdateres ved endringer i relevant regelverk og ellers etter behov. Styret fastsetter en årlig plan for sitt arbeid med særlig vekt på mål, strategi og gjennomføring. Styret gjennomfører årlig en evaluering av sin virksomhet og kompetanse.

Styreinstruksen har egen omtale av habilitet der det fremgår at det enkelte styremedlem selv har ansvar for å ta opp forhold av habilitetsmessig art, og skal fratre ved behandling av en sak der de er inhabile. I tvilstilfelle skal spørsmålet forelegges styrets leder. Det skal fremgå av styreprotokollen når et av styrets medlemmer er inhabil i den enkelte sak.

Nye styremedlemmer får tilsendt relevant informasjon om selskapet og styrets arbeid. Denne informasjonen er også tilgjengelig gjennom en elektronisk styreportal.

Konsernsjefens ansvar og oppgaver er nedfelt i instruks fastsatt av styret. Instruksene gjennomgås og oppdateres ved behov.

Styret har etablert revisjonsutvalg som saksforberedende og støttende organ for styret i sitt ansvar for regnskapsrapportering, revisjon, intern kontroll og samlet risikostyring. Det er utarbeidet instruks for utvalgets arbeid. Instruksene gjennomgås årlig og oppdateres ved behov. Utvalget har hatt fem møter i 2014.

Utvalget består ved årsskifte 2014/2015 av
Eli Skrøvset (leder)
Dag H. Hårstad
Grete Ovnerud

Styret har etablert godtgjørelsesutvalg som saksforberedende organ i saker om godtgjørelse til ledende ansatte i selskapet. Utvalget skal forberede retningslinjer for og saker om godtgjørelse til ledende ansatte og gjennomføre løpende vurderinger og overvåking av konsernets policy på dette området. Det er utarbeidet instruks for utvalgets arbeid. Instruksene gjennomgås og oppdateres ved behov. Utvalget har hatt tre møter i 2014.

Utvalget består ved årsskifte 2014/2015 av
Ola H. Strand (leder)
Mari Thjømøe
Per-Erik Nordsveen

Styret har etablert HMS-utvalg som saksforberedende organ i saker om HMS. Utvalget har ansvar for å vurdere relevante forhold ved konsernets drift som er tilknyttet HMS på et overordnet nivå. Utvalget skal støtte styret i utøvelsen av dets ansvar for internkontroll, styrets beretning og årsrapport, og det samlede HMS-risikobilde.

Utvalget består ved årsskifte 2014/2015 av
Tone Merethe Lindberg (leder)
Dag Hårstad
Heidi Sørum

RISIKOSTYRING OG INTERNKONTROLL

For å sikre helhetlig styring av selskapet er det utarbeidet et eget styringssystem, som omfatter ledelsesdokument, beredskapsplaner, sikkerhetsprosedyrer og prosesser for å styre og kontrollere virksomheten.

Det gjennomføres årlig risikoanalyser for konsernets aktiviteter, og det evalueres og iverksettes tiltak for å styre risikobildet. Styret gjennomgår årlig selskapets risikostyring og internkontroll.

Som et ledd i konsernets interne kontrollsystem har Avinor etablert en internrevisjonsfunksjon. Konsernets internrevisjonsfunksjon arbeider etter et mandat fastsatt av styret og i henhold til standarder fastsatt av Institute for Internal Auditors.

SELSKAPETS VALGTE REVISOR SKAL ÅRLIG GJENNOMGÅ LEDELSENS DISPOSISJONER

Systemer for internkontroll og risikostyring knyttet til regnskapsrapporteringsprosessen

Avinors etiske retningslinjer og verdigrunnlag danner sammen med foretakets organisering, ledelsesfora og rapporteringslinjer grunnlaget for et godt internt kontrollmiljø knyttet til finansiell rapportering.

Forretnings- og støtteprosesser som er vesentlige for regnskapsrapporteringen er identifisert. Dette inkluderer prosesser vedrørende investeringsprosjekter, inntekter, finansposter, regnskapsavslutning samt IT-systemene som støtter disse prosessene. Overordnede risiko håndteres og bedømmes sentralt, mens transaksjonshåndteringen er underlagt både sentrale og desentrale kontroller. Det er lagt stor vekt på grundig dokumentasjon og vurdering av vesentlige vurderingsposter.

Det gjennomføres kontrolltiltak i den løpende regnskapsproduksjon og gjennom den løpende økonomioppfølging. Systemer for evaluering/overvåking av den interne kontrollen knyttet til regnskapsrapporteringsprosessen er under utvikling og vurderes løpende.

GODTGJØRELSE TIL STYRET

Godtgjørelse til styret og dets underutvalg fastsettes av generalforsamlingen. Godtgjørelsen er ikke resultatavhengig, og det utstedes ikke opsjoner til styremedlemmene. Aksjonærvalgte styremedlemmer utfører normalt ikke særskilte oppgaver for selskapet ut over styrevervet. Godtgjørelse til styrets medlemmer fremgår av note til årsregnskapet.

I 2014 utgjorde godtgjørelse til styret totalt kr 2 265 500,-. Godtgjørelsen fordeler seg som følger: Styreleder kr 403 500,-, styrets nestleder kr 244 000,-, øvrige styremedlemmer kr 201 000,-. Varamedlem mottar kr 10 000,- per møte de er til stede.

Revisjonsutvalgets medlemmer mottok i 2014 godtgjørelse på til sammen kr 172 500,-, fordelt på kr 61 500,- til utvalgets leder og kr 37 000,- til de øvrige to medlemmene.

Godtgjørelsesutvalgets medlemmer mottok i 2014 godtgjørelse på til sammen kr 25 500,-, fordelt på kr 10 500,- til utvalgets leder og kr 5 000,- til de øvrige to medlemmene.

GODTGJØRELSE TIL LEDENDE ANSATTE

Styret tilsetter konsernsjef og fastsetter konsernsjefens lønn etter forberedende behandling i godtgjørelsesutvalget. Styret evaluerer årlig konsernsjefens arbeids- og lønnsvilkår etter forberedende behandling i godtgjørelsesutvalget.

Konsernsjefen innstiller på og informerer om godtgjørelse til ledende ansatte som rapporterer til konsernsjef til godtgjørelsesutvalget.

Styret har utarbeidet en erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i selskapet. Erklæringen behandles på ordinær generalforsamling. Godtgjørelse til ledende ansatte fremgår av note 8 til årsregnskapet.

INFORMASJON OG KOMMUNIKASJON

Offentlig informasjon om konsernet gis av konsernets ledelse. Konsernet utarbeider hvert år finansiell kalender der datoer for publisering av finansiell informasjon fremgår. Finansiell kalender er tilgjengelig på selskapets hjemmesider og på Oslo

Børs' sider. Finansiell informasjon publiseres i form av en børsmelding før den gjøres tilgjengelig på www.avinor.no.

Konsernet legger frem fullstendig årsregnskap sammen med årsberetning og årsrapport i slutten av mars måned. Regnskapstall rapporteres kvartalsvis.

I medhold av vedtektene skal styret hvert år legge frem en plan for virksomheten med datterselskaper, for samferdselsministeren. Innholdet i planen skal omfatte følgende forhold:

- Statusbeskrivelse av markedet og konsernet, herunder utviklingen i konsernet siden den forrige planen ble lagt frem.
- Hovedtrekk ved konsernets virksomhet de kommende år, herunder større omorganiseringer, videreutvikling og avvikling av eksisterende virksomheter og utvikling av nye.
- Konsernets investeringsnivå, vesentlige investeringer og finansieringsplaner.
- Vurderinger av den økonomiske utvikling i planperioden.
- Rapport om tiltak og resultater vedrørende selskapets samfunnsoppdrag, samfunnsplagte oppgaver og samfunnsansvar.

Styret skal forelegge for samferdselsministeren vesentlige endringer i slike planer som tidligere er lagt frem.

SELSKAPSOVERTAKELSE

Staten ved Samferdselsdepartementet er eneeier av Avinor AS. På denne bakgrunn anses dette punkt i anbefalingen ikke å være relevant for selskapet.

REVISOR

Avinor har en uavhengig ekstern revisor valgt av generalforsamlingen etter innstilling fra et samlet styre. Revisor fremlegger årlig en plan til styret for gjennomføring av revisjonsarbeidet. Revisor utarbeider årlig et brev til styret (Management Letter), som oppsummerer revisjon av selskapet og status vedrørende selskapets interne kontroll.

Revisor har årlig møte med styret uten at administrasjonen er til stede. Revisor har også årlig møte med revisjonsutvalget uten at administrasjonen er til stede. Revisor har møterett på selskapets generalforsamling.

Revisors godtgjørelse er fordelt på revisjon og andre konsulenttjenester, og fremgår av note til regnskapet. Generalforsamlingen skal godkjenne revisors godtgjørelse.

HOVEDTALL AVINOR KONSERN

MILLIONER KRONER	2014	2013	2012
Trafikkinntekter	3 114,7	2 956,6	2 860,2
Inndekning security	1 183,7	1 132,5	948,7
Salgs- og leieinntekter - duty free	2 524,2	2 342,6	2 081,5
Salgs- og leieinntekter - parkering	880,3	813,3	738,2
Salgs- og leieinntekter - annet	1 691,3	1 564,2	1 425,7
Konserninterne tjenester	167,3	191,9	201,4
Driftsinntekter lufthavnvirksomhet	9 561,5	9 001,1	8 255,8
Underveisinntekter	1 008,2	945,6	947,0
Konsernintern Innflygings- og tårntjeneste	772,4	734,3	745,9
Andre driftsinntekter	234,2	217,4	144,2
Driftsinntekter flysikringstjeneste	2 014,8	1 897,3	1 837,1
Andre driftsinntekter konsern (a)	664,3	552,6	474,1
Eliminering av konserninterne poster	-1 569,5	-1 473,4	-1 414,9
Sum driftsinntekter konsern	10 671,0	9 977,6	9 152,1
Driftskostnader lufthavn (a)	-5 934,9	-5 751,7	-5 255,2
Driftskostnader flysikring	-1 728,6	-1 877,0	-1 715,3
Driftskostnader felles	-928,8	-829,4	-678,3
Eliminering av konserninterne poster	1 569,5	1 473,5	1 414,9
Sum driftskostnader konsern	-7 022,8	-6 984,6	-6 233,9
EBITDA lufthavnvirksomhet	3 626,6	3 249,4	3 000,6
EBITDA flysikringstjeneste	286,2	20,3	121,8
EBITDA konsernposter	-264,5	-276,7	-204,2
EBITDA konsern	3 648,3	2 993,0	2 918,2
Av- og nedskrivninger	-1 340,2	-1 373,5	-1 335,7
Verdiendringer og andre tap/gevinster, netto	-2,8	0,1	-20,3
Driftsresultat (EBIT)	2 305,3	1 619,6	1 562,2
Finansresultat	-368,6	-346,0	-355,9
Resultat før skatt	1 936,7	1 273,6	1 206,3
Skattekostnad	-538,0	-382,7	-351,6
Resultat etter skatt	1 398,7	890,9	854,7
EBITDA-margin lufthavnvirksomhet	37,9 %	36,1 %	36,3 %
EBITDA-margin flysikringstjeneste	14,2 %	1,1 %	6,6 %
EBITDA-margin konsern	34,2 %	30,0 %	31,9 %
Investeringer lufthavnvirksomhet	4 195,3	3 793,2	3 883,1
Investeringer flysikringstjeneste	202,3	116,1	78,1
Investeringer annet	314,1	229,9	123,4
Sum investeringer	4 711,7	4 139,2	4 084,6
Utbetalt utbytte	-445,4	-463,4	-421,8
Kontantstrøm før opptak av ny gjeld	-2 093,5	-2 214,3	-2 229,6
Rentebærende gjeld	15 290,4	12 734,9	11 187,8
Totale eiendeler	33 736,5	29 911,0	28 109,2
Egenkapitalprosent (vedtektsdefinert)	44,4 %	48,5 %	48,1 %
Avkastning totalkapital etter skatt	6,4 %	5,0 %	5,4 %
Antall flypassasjerer (i 1000)	50 106,8	48 799,0	46 511,0
Antall flybevegelser (i 1000)	738,1	731,1	669,0
Antall service units (i 1000)	2 219,0	2 050,9	1 845,0
Punktlighet	90%	86%	86%
Regularitet	99%	98%	98%

(a) Eksklusive konserninterne festeavgifter

RESULTATREGNSKAP

MORSELSKAP		BELØP I MNOK	NOTER	KONSERN	
2013	2014			2014	2013
		<i>Driftsinntekter:</i>			
3 193,1	2 742,9	Trafikkinntekter	5,7	5 299,5	5 026,6
1 958,8	2 046,5	Salgs- og leieinntekter	5,7	5 365,0	4 939,0
627,1	696,9	Andre driftsinntekter		6,5	12,0
5 779,0	5 486,3	Sum driftsinntekter		10 671,0	9 977,6
		<i>Driftskostnader:</i>			
112,5	123,0	Varekostnader		198,5	169,1
2 860,9	1 907,9	Lønn og andre personalkostnader	8,11	2 979,5	3 406,4
667,0	655,9	Av- og nedskrivninger	16,17,11	1 340,2	1 373,5
2 194,2	2 505,6	Andre driftskostnader	10,11	3 841,9	3 409,1
5 834,6	5 192,4	Sum driftskostnader før verdiendringer og andre tap/gevinster, netto		8 360,1	8 358,1
-55,6	293,9	Resultat før verdiendringer og andre tap/gevinster, netto		2 310,9	1 619,5
7,3	-7,2	Verdiendringer og andre tap/gevinster - netto	12	-5,6	0,1
-48,3	286,7	Driftsresultat		2 305,3	1 619,6
805,5	373,0	<i>Finansinntekter</i>	13	48,5	72,5
275,9	382,5	<i>Finanskostnader</i>	13	417,1	418,5
529,6	-9,5	Netto finansinntekt/-kostnad		-368,6	-346,0
481,3	277,2	Resultat før skattekostnad		1 936,7	1 273,6
149,5	90,1	<i>Skattekostnad</i>	14	538,0	382,7
331,8	187,1	Årsresultat		1 398,7	890,9
		Tilordnet:			
331,8	187,1	Aksjonær		1 398,7	890,9

Note 1 til 32 er en integrert del av regnskapet.

UTVIDET RESULTAT

MORSELSKAP		BELØP I MNOK	NOTER	KONSERN	
2013	2014			2014	2013
331,8	187,1	Årsresultat		1 398,7	890,9
Utvidet resultat:					
Poster som ikke reverserer i resultatet i senere perioder:					
1 442,2	-546,2	Aktuarielle gevinster/tap på pensjonsforpliktelse	25	-893,0	1 698,0
-403,8	147,5	Skatteeffekt	15	241,1	-475,4
-1,5	0,0	Endring skattesats, effekt utsatt skattefordel/ -forpliktelse		0,0	-2,0
<i>1 036,9</i>	<i>-398,7</i>	<i>Sum poster som ikke reverserer i resultatet i senere perioder etter skatt</i>		<i>-651,9</i>	<i>1 220,6</i>
Poster som kan reversere i resultatet i senere perioder:					
0,0	-48,9	Kontantstrømsikring	19	-66,1	33,4
0,0	13,2	Skatteeffekt	15	17,8	-9,4
<i>0,0</i>	<i>-35,7</i>	<i>Sum poster som kan reversere i resultatet i senere perioder etter skatt</i>		<i>-48,3</i>	<i>24,0</i>
1 036,9	-434,4	Sum utvidet resultat etter skatt		-700,2	1 244,6
1 368,7	-247,3	Årets totalresultat		698,5	2 135,5
Tilordnet:					
1 368,7	-247,3	Aksjonær		698,5	2 135,5

Note 1 til 32 er en integrert del av regnskapet.

BALANSE

EIENDELER

MORSELSKAP		BELØP I MNOK	NOTER	KONSERN	
31.12.13	31.12.14			31.12.14	31.12.13
Anleggsmidler					
<i>Immaterielle eiendeler:</i>					
1 632,4	1 475,7	Utsatt skattefordel	15	2 038,2	2 037,0
31,4	0,0	Andre immaterielle eiendeler	16	15,7	31,4
1 663,8	1 475,7	Sum immaterielle eiendeler		2 053,9	2 068,4
<i>Varige driftsmidler:</i>					
9 761,2	9 843,6	Varige driftsmidler	17	21 040,9	20 397,3
2 438,1	3 074,0	Anlegg under utførelse		7 913,6	5 181,4
12 199,3	12 917,6	Sum varige driftsmidler		28 954,5	25 578,7
<i>Finansielle anleggsmidler:</i>					
853,1	1 226,9	Investeringer i datterselskap	6	0,0	0,0
4 571,3	5 971,3	Lån til foretak i samme konsern	31	0,0	0,0
0,0	154,7	Derivater	19	162,6	7,5
30,2	62,6	Andre finansielle anleggsmidler	20	188,2	130,8
5 454,6	7 415,5	Sum finansielle anleggsmidler		350,8	138,3
19 317,7	21 808,8	Sum anleggsmidler		31 359,2	27 785,4
Omløpsmidler					
24,6	21,6	Varer		21,6	24,6
1 301,5	1 057,7	Fordringer	21	1 405,3	1 423,4
0,0	1,7	Derivater	19	18,4	3,9
644,2	900,6	Bankinnskudd, kontanter og lignende	22	932,0	673,7
1 970,3	1 981,6	Sum omløpsmidler		2 377,3	2 125,6
21 288,0	23 790,4	Sum eiendeler		33 736,5	29 911,0

EGENKAPITAL OG GJELD

MORSELSKAP		BELØP I MNOK	NOTER	KONSERN	
31.12.13	31.12.14			31.12.14	31.12.13
Egenkapital					
<i>Innskutt egenkapital:</i>					
5 400,1	5 400,1	Selskapskapital	23	5 400,1	5 400,1
5 400,1	5 400,1	<i>Sum innskutt egenkapital</i>		5 400,1	5 400,1
<i>Opptjent egenkapital:</i>					
4 018,7	3 326,0	Annen egenkapital	24	6 822,5	6 569,3
4 018,7	3 326,0	<i>Sum opptjent egenkapital</i>		6 822,5	6 569,3
9 418,8	8 726,1	Sum egenkapital		12 222,6	11 969,4
Gjeld og forpliktelser					
<i>Avsetning for forpliktelse:</i>					
2 018,7	1 523,8	Pensjonsforpliktelser	25	2 831,5	2 347,9
151,8	111,1	Annen forpliktelse	26	218,8	252,9
2 170,5	1 634,9	<i>Sum forpliktelser</i>		3 050,3	2 600,8
<i>Langsiktig gjeld:</i>					
0,0	0,0	Lån fra Staten	27	3 416,1	3 860,4
18,2	14,8	Derivater	19	128,5	113,3
5 913,1	9 300,0	Annen langsiktig gjeld	27	10 522,4	7 129,0
5 931,3	9 314,8	<i>Sum annen langsiktig gjeld</i>		14 067,0	11 102,7
<i>Kortsiktig gjeld:</i>					
800,0	800,0	Sertifikatgjeld	27	800,0	800,0
247,7	328,7	Leverandørgjeld		799,7	481,7
2,4	0,7	Betalbar skatt	14	277,5	383,1
154,7	41,2	Skyldige offentlige avgifter		186,6	172,5
13,7	9,9	Derivater	19	27,0	22,6
405,6	8,7	Første års avdrag langsiktig gjeld	27	551,9	945,5
2 143,3	2 925,4	Annen kortsiktig gjeld	26,28	1 753,9	1 432,7
3 767,4	4 114,6	<i>Sum kortsiktig gjeld</i>		4 396,6	4 238,1
11 869,2	15 064,3	Sum gjeld		21 513,9	17 941,6
21 288,0	23 790,4	Sum egenkapital og gjeld		33 736,5	29 911,0

Oslo, 26. mars 2015

Ola Mørkvad Rinnan
Styrets leder

Ola H. Strand
Nestleder

Tone Merethe Lindberg

Dag Falk-Petersen
Konsernsjef

Eli Skrøvset

Olav Aadal

Dag H. Hårstad

Heidi Anette Sørum

Mari Thjømøe

Grete Ovnerud

Per-Erik Nordsveen

Note 1 til 32 er en integrert del av regnskapet.

OPPSTILLING OVER ENDRINGER I EGENKAPITAL

AVINOR AS BELØP I MNOK	ANNEN EGENKAPITAL		ANNEN EGENKAPITAL	SUM
	AKSJEKAPITAL	IKKE RESULTATFØRT		
Egenkapital 01.01.2013	5 400,1	-1 093,0	4 262,9	8 570,0
Årsresultat			331,8	331,8
Aktuarielle tap/gevinster pensjonsforpliktelse (etter skatt)		1 038,4		1 038,4
Endring skattesats, effekt utsatt skattefordel/-forpliktelse		-1,5		-1,5
<i>Årets totalresultat</i>	<i>0,0</i>	<i>1 036,9</i>	<i>331,8</i>	<i>1 368,7</i>
<i>Annet</i>				
Endring skattesats, effekt utsatt skattefordel/-forpliktelse			-56,5	-56,5
<i>Sum annet</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>-56,5</i>	<i>-56,5</i>
Transaksjoner med aksjonær:				
Utbytte for 2012			-463,4	-463,4
<i>Sum transaksjoner med aksjonær</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>-463,4</i>	<i>-463,4</i>
Egenkapital 31.12.2013	5 400,1	-56,1	4 074,8	9 418,8
Årsresultat			187,1	187,1
Aktuarielle tap/gevinster pensjonsforpliktelse (etter skatt)		-398,7		-398,7
Kontantstrømsikring		-35,7		-35,7
<i>Årets totalresultat</i>	<i>0,0</i>	<i>-434,4</i>	<i>187,1</i>	<i>-247,3</i>
Transaksjoner med aksjonær:				
Fisjon	-365,0		-2,2	-367,2
Tingsinnskudd	365,0		2,2	367,2
Utbytte for 2013			-445,4	-445,4
<i>Sum transaksjoner med aksjonær</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>-445,4</i>	<i>-445,4</i>
Egenkapital 31.12.2014	5 400,1	-490,5	3 816,5	8 726,1

AVINOR KONSERN BELØP I MNOK	ANNEN EGENKAPITAL		ANNEN EGENKAPITAL	SUM
	AKSJEKAPITAL	IKKE RESULTATFØRT		
Egenkapital 01.01.2013	5 400,1	-1 319,2	6 275,8	10 356,7
Årsresultat			890,9	890,9
Aktuarielle tap/gevinster pensjonsforpliktelse (etter skatt)		1 222,6		1 222,6
Endring skattesats, effekt utsatt skattefordel/-forpliktelse		-2,0		-2,0
<u>Kontantstrømsikring</u>		24,0		24,0
<i>Årets totalresultat</i>	<i>0,0</i>	<i>1 244,6</i>	<i>890,9</i>	<i>2 135,5</i>
Annet				
Endring skattesats, effekt utsatt skattefordel/-forpliktelse			-59,3	-59,3
<i>Sum annet</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>-59,3</i>	<i>-59,3</i>
Transaksjoner med aksjonær:				
Utbytte for 2012			-463,4	-463,4
<i>Sum transaksjoner med aksjonær</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>-463,4</i>	<i>-463,4</i>
Egenkapital 31.12.2013	5 400,1	-74,6	6 643,9	11 969,4
Årsresultat			1 398,7	1 398,7
Aktuarielle tap/gevinster pensjonsforpliktelse (etter skatt)		-651,9		-651,9
<u>Kontantstrømsikring</u>		-48,3		-48,3
<i>Årets totalresultat</i>	<i>0,0</i>	<i>-700,2</i>	<i>1 398,7</i>	<i>698,5</i>
Transaksjoner med aksjonær:				
Utbytte for 2013			-445,4	-445,4
<i>Sum transaksjoner med aksjonær</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>-445,4</i>	<i>-445,4</i>
Egenkapital 31.12.2014	5 400,1	-774,8	7 597,2	12 222,6

Note 1 til 32 er en integrert del av regnskapet.

KONTANTSTRØM

MORSELSKAP		BELØP I MNOK	NOTER	KONSERN	
2013	2014			2014	2013
Kontantstrømmer fra driften					
967,3	1 370,1	Kontantstrømmer fra driften*		3 522,5	3 155,0
52,5	27,2	Mottatte renter		28,7	58,1
-144,6	-5,2	Betalte skatter		-385,9	-363,6
875,2	1 392,1	Netto kontantstrøm fra driften		3 165,3	2 849,5
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter					
-2 134,2	-1 998,0	Investering i varige driftsmidler	16,17	-4 256,6	-4 182,9
75,3	24,4	Offentlig tilskudd		24,4	75,3
8,6	7,1	Salg av varige driftsmidler, herunder anlegg under utførelse		8,8	
-1 550,0	-1 400,0	Konserninterne utlån		0,0	0,0
162,0	199,0	Konserninterne renter		0,0	0,0
565,9	94,2	Konsernbidrag/utbytte		0,0	0,0
-15,9	-32,5	Endring i andre investeringer		-31,0	-14,2
-2 888,3	-3 105,8	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-4 254,6	-4 113,0
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter					
2 450,0	3 190,0	Opptak av gjeld		3 290,0	2 450,0
-459,6	-403,7	Nedbetaling av gjeld		-938,2	-977,7
100,0	0,0	Netto opptak/nedbetaling kortsiktig gjeld (sertifikatlån)		0,0	100,0
-229,8	-352,9	Betalte renter		-540,9	-458,2
-29,2	-17,9	Betalte låneomkostninger		-17,9	-29,2
-463,4	-445,4	Utbetalt utbytte		-445,4	-463,4
1 368,0	1 970,1	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		1 347,6	621,5
-645,1	256,4	Endring i kontanter, kontantekvivalenter og benyttede trekkrettigheter		258,3	-642,0
1 289,3	644,2	Kontanter, kontantekvivalenter og benyttede trekkrettigheter 1.1	22	673,7	1 315,7
644,2	900,6	Kontanter, kontantekvivalenter og benyttede trekkrettigheter 31.12		932,0	673,7
MORSELSKAP					
MORSELSKAP		BELØP I MNOK	NOTER	KONSERN	
2013	2014			2014	2013
*Kontantstrømmer fra driften					
481,3	277,2	Resultat før skatt		1 936,7	1 273,6
667,0	655,9	Ordinære avskrivninger		1 340,2	1 373,5
1,1	4,0	Tap/gevinst anleggsmidler		2,6	0,9
9,0	-5,5	Verdiendringer og andre tap/gevinster - netto (urealiserte)	-2,8	11,3	
-529,6	9,5	Netto finanskostnader		368,6	346,0
-64,3	193,6	Endring i varer, kundefordringer og leverandørgjeld		125,8	-130
139,7	-185,6	Forskjellen mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger	-409,5	163,2	
121,5	-162,4	Endringer i andre tidsavgrensningsposter		160,9	116,5
141,6	583,4	Endringer i konserninterne fordringer og forpliktelser		0,0	0,0
967,3	1 370,1	Kontantstrøm fra driften		3 522,5	3 155,0
I kontantstrømoppstillingen består inntekt fra salg av varige driftsmidler av:					
9,7	11,1	Balanseført verdi		11,1	9,7
-1,1	-4,0	Gevinst/tap ved salg av anleggsmidler		-2,5	-0,9
8,6	7,1	Vederlag ved avgang varige driftsmidler		8,6	8,8

Note 1 - 32 er en integrert del av regnskapet.

NOTER TIL REGNSKAPET

- 1 Generell informasjon
- 2 Sammendrag av viktige regnskapsprinsipper
- 3 Finansielle risikofaktorer
- 4 Viktige regnskapsestimater og antakelser/forutsetninger
- 5 Segmentinformasjon
- 6 Datterselskaper
- 7 Driftsinntekter
- 8 Lønnskostnader, ansatte, godtgjørelser
- 9 Erklæring om lønn og annen godtgjørelse til daglig leder og ledende ansatte
- 10 Andre driftskostnader
- 11 Resultateffekter - Terminal 2 prosjektet
- 12 Verdiendringer og andre tap/gevinster - netto
- 13 Finansposter
- 14 Skattekostnad
- 15 Utsatt skatt
- 16 Immaterielle eiendeler
- 17 Varige driftsmidler
- 18 Finansielle instrumenter etter kategori
- 19 Derivater
- 20 Andre finansielle anleggsmidler
- 21 Kundefordringer, andre kortsiktige fordringer
- 22 Kontanter og kontantekvivalenter
- 23 Aksjekapital, aksjonærinformasjon, utbytte og resultat
- 24 Annen egenkapital ikke resultatført
- 25 Pensjoner
- 26 Annen avsetning for forpliktelser
- 27 Lån
- 28 Annen kortsiktig gjeld
- 29 Betingede utfall og usikre forpliktelser
- 30 Forpliktelser
- 31 Nærstående parter
- 32 Hendelser etter balansedagen

1. GENERELL INFORMASJON

Avinor AS og dets datterselskaper (samlet konsernet) skal eie, drive og utvikle luftfartsanlegg ved å legge til rette for sikker og effektiv luftfart, yte tjenester innen samme område og annen virksomhet som bygger opp under foretakets hovedvirksomhet, herunder kommersiell utvikling av virksomheten og lufthavnområdene. Avinor konsernet har hovedkontor i Oslo, Dronning Eufemias gate 6.

2. SAMMENDRAG AV VIKTIGE REGNSKAPSPRINSIPPER

Nedenfor beskrives de viktigste regnskapsprinsippene som er benyttet ved utarbeidelsen av konsernregnskapet. Disse prinsippene er benyttet på samme måte i alle perioder som er presentert, dersom ikke annet fremgår av beskrivelsen. Det er benyttet samme regnskapsprinsipper i selskapsregnskapet som i konsernregnskapet, de nedenfor beskrevne prinsippene for konsernregnskapet gjelder følgelig også for selskapsregnskapet.

2.1. BASISPRINSIPPER

Konsernregnskapet til Avinor er utarbeidet i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS) som fastsatt av EU.

Konsernregnskapet er utarbeidet basert på historisk kost prinsippet med følgende modifikasjoner: Finansielle derivater samt finansielle eiendeler og forpliktelser er delvis vurdert til virkelig verdi, dels ført over resultatet og dels ført over utvidet resultat.

Hele virksomheten til Avinor har vært definert som en kontantstrømgenererende enhet (CGU). Flysikring vurderes nå som et eget forretningsområde, med kontantstrømmer som hovedsakelig er uavhengig av resten av konsernets kontantstrømmer. Konsernet vil derfor, fra og med årsregnskapet for 2014, ha to kontantstrømgenererende enheter. For resten av konsernet, eksklusive flysikringsvirksomheten, bygger Avinors økonomimodell på forutsetningen om full samfinansiering mellom lønnsomme og ulønnsomme lufthavner og virksomheter (totalsystemet). Innenfor totalsystemet er det en klart uttrykt målsetning om at kommersielle aktiviteter skal utvikles for å bidra til finansiering av ulønnsomme aktiviteter (pålegg/samfunnsansvar) og til å holde avgiftsnivået nede. Med dette utgangspunktet vurderer Avinor at en løsning hvor hele konsernets virksomhet, eksklusive flysikringsvirksomheten, vurderes samlet regnskapsmessig (totalsystemet), gir korrekt regnskapsmessig presentasjon av virksomheten.

Utarbeidelse av regnskaper i samsvar med IFRS krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av selskapets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i høy grad inneholder slike skjønnsmessige vurderinger eller høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for konsernregnskapet, er beskrevet særskilt.

2.1.1 ENDRINGER I REGNSKAPSPRINSIPPER OG OPPLYSNINGER

(a) Nye og endrede standarder som er tatt i bruk

Fra 1. januar 2014 er følgende standarder, som påvirker regnskapet i større grad, tatt i bruk:

IFRS 10 "Consolidated Financial Statements" omhandler definisjon av datterselskap, og legger i større grad vekt på faktisk kontroll enn tidligere regler.

Implementeringen av IFRS 10 har ikke hatt noen vesentlig effekt for konsernet.

(b) Nye standarder og fortolkninger som ennå ikke er tatt i bruk

En rekke nye standarder, endringer til standarder og fortolkninger, som ikke er tatt i bruk, får virkning for årsregnskap som på begynnes etter 1. januar 2014:

IFRS 9 "Financial Instruments" regulerer klassifisering, måling og regnskapsføring av finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser. Ferdigstilt IFRS 9 ble utgitt i juli 2014 og erstatter de deler av IAS 39 som omhandler tilsvarende problemstillinger. Etter IFRS 9 skal finansielle eiendeler deles inn i tre

kategorier basert på målemetode: amortisert kost, virkelig verdi over utvidet resultat og virkelig verdi over resultat. Klassifiseringen gjøres ved første gangs regnskapsføring. Klassifiseringen vil avhenge av selskapets forretningsmodell for å håndtere sine finansielle instrumenter og karakteristikkene ved de kontraktfestede kontantstrømmene fra instrumentet. For finansielle forpliktelser er kravene i hovedsak lik IAS 39. Hovedendringen, i de tilfeller hvor man har valgt virkelig verdi for finansielle forpliktelser, er at den delen av en endring i virkelig verdi som skyldes endring i selskapets egen kredittrisiko føres over utvidet resultat i stedet for i resultatregnskapet, dersom dette ikke medfører en sammenstillingfeil i resultatmålingen. Konsernet har fortsatt ikke vurdert hele påvirkningen av standarden på regnskapet. Standarden har ikrafttredelsestidspunkt 1.1.2018.

IFRS 15 "Revenue from Contracts with Customers" regulerer inntektsføring og erstatter alle eksisterende standarder og fortolkninger for inntektsføring. Kjerneprinsippet i IFRS 15 er at inntekter innregnes for å reflektere overføring av avtalte varer eller tjenester til kunder, og da til et beløp som gjenspeiler vederlaget selskapet forventes å ha rett til i bytte for disse varene eller tjenestene. Standarden gjelder for alle inntektskontrakter og inneholder en modell for innregning og måling av salg av enkelte ikke-finansielle eiendeler (eks salg av eiendom, anlegg og utstyr). Konsernet har fortsatt ikke vurdert hele påvirkningen av standarden på regnskapet. Standarden har ikrafttredelsestidspunkt 1.1.2017.

Det er ingen andre standarder eller fortolkninger som ikke er trådt i kraft som forventes å gi en vesentlig påvirkning på konsernets regnskap.

2.2. KONSOLIDERINGSPRINSIPPER

Datterselskaper

Konsernregnskapet inkluderer Avinor AS og selskaper som Avinor AS har kontroll over. Kontroll over en enhet oppstår når konsernet er utsatt for variabilitet i avkastningen fra enheten og har evnen til å påvirke denne avkastningen gjennom sin makt over enheten. Datterselskap konsolideres fra dagen kontroll oppstår og dekonsolideres når kontroll opphører.

Avinor AS eier per 31.12.2014 alle datterselskaper 100 prosent.

Konserninterne transaksjoner, mellomværende og urealisert gevinst/tap mellom konsernselskaper elimineres. Regnskapsprinsipper i datterselskaper endres når dette er nødvendig for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

2.3. SEGMENTINFORMASJON

Driftssegmenter rapporteres på samme måte som ved intern rapportering til selskapets øverste beslutningstaker.

Selskapets øverste beslutningstaker, som er ansvarlig for allokering av ressurser til og vurdering av inntjening i driftssegmentene, er blitt identifisert som konsernledelsen.

2.4. OMBREGNING AV UTENLANDSK VALUTA

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet med unntak av inntekter knyttet til underveisavgiften som omregnes til avtalt kurs. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Ikke-pengeposter som måles til historisk kurs uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til norske kroner ved å benytte valutakursen på transaksjonstidspunktet. Ikke-pengeposter som måles til virkelig verdi uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til valutakursen fastsatt på balansetidspunktet. Valutakursendringer resultatføres løpende i regnskapsperioden. Selskapenes funksjonelle valuta er NOK.

Valutagevinster og -tap knyttet til fordringer, gjeld, kontanter og kontantekvivalenter er vurdert til å være driftsrelaterte og er klassifisert som "Verdiendringer og andre tap/gevinster - netto".

2.5. VARIGE DRIFTSMIDLER

Varige driftsmidler balanseføres første gang til anskaffelseskost, med fradrag for avskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer kostnader direkte knyttet til anskaffelsen av driftsmidlet. Anskaffelseskost kan

også omfatte gevinster eller tap overført fra egenkapital, som skyldes sikring av kontantstrøm i utenlandsk valuta ved kjøp av driftsmidler.

Påfølgende utgifter legges til driftsmidlenes balanseførte verdi eller balanseføres separat, når det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler tilknyttet utgiften vil tilflyte konsernet, og utgiften kan måles pålitelig. Øvrige reparasjons- og vedlikeholdskostnader føres over resultatet i den perioden utgiftene pådras.

Lånekostnader som påløper under konstruksjon av driftsmidler balanseføres fram til eiendelen er klar til påtenkt bruk. Tomter og boliger avskrives ikke. Andre driftsmidler avskrives etter den lineære metode, slik at anleggsmidlenes anskaffelseskost avskrives til restverdi over forventet utnyttbar levetid, som er:

Bygg og fast eiendom	10 - 50 år
Veier, anlegg m.m.	5 - 40 år
Banesystem	15 - 50 år
Transportmidler	10 - 20 år
Andre anleggsmidler	5 - 15 år

Driftsmidlenes utnyttbare levetid revurderes på hver balansedag og endres hvis nødvendig. Gevinst og tap ved avgang resultatføres og utgjør forskjellen mellom salgspris og balanseført verdi.

Varige driftsmidler som avskrives vurderes for verdifall når det foreligger indikatorer på at fremtidig inntjening ikke kan forsvare eiendelenes balanseførte verdi. En nedskrivning resultatføres med forskjellen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi med fradrag av salgskostnader og bruksverdi. Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler.

2.6. IMMATERIELLE EIENDELER

Immaterielle eiendeler ervervet separat balanseføres til kost. Kostnaden ved immaterielle eiendeler ervervet ved oppkjøp balanseføres til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Balanseførte immaterielle eiendeler regnskapsføres til kost redusert for eventuell av- og nedskrivning.

Internt genererte immaterielle eiendeler, med unntak av balanseførte utviklingskostnader, kostnadsføres løpende. Utviklingskostnader balanseføres når alle kriteriene for balanseføring etter IAS 38 er oppfylt.

Økonomisk levetid er enten bestemt eller ubestemt. Immaterielle eiendeler med bestemt levetid avskrives over økonomisk levetid og testes for nedskrivning ved indikasjoner på dette. Avskrivningsmetode og -periode vurderes minst årlig. Endringer i avskrivningsmetode og/eller periode behandles som estimatendring.

Programvare

Utgifter knyttet til kjøp av nye EDB-program er balanseført som en immateriell eiendel, om disse utgiftene ikke er en del av anskaffelseskostnaden til hardware. Programvare avskrives normalt lineært over 5 år. Utgifter pådratt som følge av å vedlikeholde eller opprettholde fremtidig nytte av programvare, kostnadsføres dersom ikke endringene i programvaren øker den fremtidige økonomiske nytte av programvaren.

2.7. LEIEAVTALER

(i) Konsernet som leietaker

Finansielle leieavtaler:

Leieavtaler hvor konsernet overtar den vesentlige del av risiko og avkastning som er forbundet med eierskap av eiendelen er finansielle leieavtaler.

Omsetningsbaserte leieavtaler kostnadsføres løpende.

Operasjonelle leieavtaler:

Leieavtaler hvor det vesentligste av risiko og avkastning som er forbundet med eierskap av eiendelen ikke

er overført klassifiseres som operasjonelle leieavtaler. Leiebetalinger klassifiseres som driftskostnad og resultatføres lineært over kontraksperioden.

(ii) Konsernet som utleier

Operasjonelle leieavtaler:

Konsernet presenterer eiendeler som er utleid som anleggsmidler i balansen. Leieinntekten inntektsføres lineært over leieperioden.

2.8. OFFENTLIGE TILSKUDD

Offentlige tilskudd regnskapsføres til virkelig verdi når det foreligger rimelig sikkerhet for at selskapet både vil oppfylle vilkårene knyttet til tilskuddene samt motta tilskuddene. Regnskapsføring av driftstilskudd innregnes på en systematisk måte over tilskuddsperioden. Tilskuddene føres til fradrag i den kostnad som tilskuddet er ment å dekke. Investeringsstilskudd balanseføres og innregnes på en systematisk måte over eiendelens brukstid. Investerings-tilskudd innregnes ved at tilskuddet trekkes fra ved fastsettelse av eiendelens balanseførte verdi.

2.9. VERDIFALL PÅ IKKE-FINANSIELLE EIENDELER

Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler vurderes for verdifall når det foreligger indikatorer på at fremtidig inntjening ikke kan forsvare balanseført verdi. Denne vurderingen skjer med basis i at hele virksomheten til Avinor er definert som to kontantstrømgenererende enheter (CGU'er). En nedskrivning resultatføres med forskjellen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er den høyeste verdi av den kontantgenererende enhets virkelig verdi fratrukket salgsutgifter og enhetens bruksverdi.

2.10. AKSJER I DATTERSELSKAP

Aksjer i datterselskap balanseføres på transaksjonstidspunktet til kostpris og klassifiseres som langsiktige. Aksjene vurderes for verdifall når det foreligger indikatorer på at fremtidig inntjening ikke kan forsvare balanseført verdi.

2.11. FINANSIELLE EIENDELER

2.11.1 Klassifisering

Konsernet klassifiserer finansielle eiendeler i følgende kategorier: Til virkelig verdi over resultatet og lån og fordringer. Klassifiseringen avhenger av hensikten med eiendelen. Ledelsen klassifiserer finansielle eiendeler ved anskaffelse.

(a) Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet

Finansielle eiendeler til virkelig verdi består av finansielle derivater med positiv markedsverdi. Eiendeler i denne kategorien klassifiseres som omløpsmidler hvis de forventes å bli realisert innen 12 måneder etter balansedagen.

(b) Lån og fordringer

Lån og fordringer er finansielle eiendeler som har fastsatte betalinger, bortsett fra derivater. Disse finansielle eiendelene omsettes ikke i et aktivt marked. De klassifiseres som omløpsmidler, med mindre de forfaller mer enn 12 måneder etter balansedagen. I så fall klassifiseres de som anleggsmidler. Lån og fordringer klassifiseres som "fordringer" i balansen.

2.11.2 Regnskapsføring og måling

Vanlige kjøp og salg av finansielle eiendeler regnskapsføres på avtaletidspunktet, som er den dagen konsernet forplikter seg til å kjøpe eller selge eiendelen. Alle finansielle eiendeler som ikke regnskapsføres til virkelig verdi over resultat, balanseføres første gang til virkelig verdi med tillegg av transaksjonsutgifter. I etterfølgende perioder måles lån og fordringer til amortisert kost. Finansielle eiendeler som føres til virkelig verdi over resultat regnskapsføres ved anskaffelsen til virkelig verdi og transaksjonskostnader resultatføres. Finansielle eiendeler fjernes fra balansen når rettighetene til å motta kontantstrømmer fra investeringen opphører eller når disse rettighetene er blitt overført og konsernet i hovedsak har overført all risiko og hele gevinstpotensialet ved eierskapet.

2.11.3 Verdifall på finansielle eiendeler

På hver balansedag vurderer konsernet om det finnes objektive indikatorer som tyder på verdiforringelse av enkelte eiendeler eller grupper av finansielle eiendeler. Nedskrivning gjøres om en verdiforringelse antas å være vesentlig og ha varig karakter. Gjelder ikke finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat.

2.12. DERIVATER OG SIKRING

Derivater balanseføres til virkelig verdi på det tidspunkt derivatkontrakten inngås, og deretter løpende til virkelig verdi. Regnskapsføringen av tilhørende gevinster og tap avhenger av hvorvidt derivatet er utpekt som et sikringsinstrument, og hvis dette er tilfelle, typen av sikring. Konsernet klassifiserer derivater som inngår i en sikring som enten

(a) en sikring av virkelig verdi av en balanseført eiendel, forpliktelse eller ikke regnskapsført bindende tilsagn (virkelig verdi sikring) eller

(b) en sikring av en balanseført eiendel, forpliktelse eller svært sannsynlig fremtidig transaksjon (kontantstrømsikring)

Ved begynnelsen av sikringstransaksjonen dokumenterer konsernet sammenhengen mellom sikringsinstrumentene og sikringsobjektene, formålet med risikostyringen og strategien bak de forskjellige sikringstransaksjonene. Konsernet dokumenterer også hvorvidt derivatene som benyttes er effektive i å utligne endringene i virkelig verdi eller kontantstrøm knyttet til sikringsobjektene. Slike vurderinger dokumenteres både ved sikringens begynnelse og løpende i sikringsperioden.

Virkelig verdi av et sikringsderivat klassifiseres som anleggsmiddel eller langsiktig gjeld dersom gjenværende løpetid på sikringsobjektet er lenger enn 12 måneder og som omløpsmiddel eller kortsiktig gjeld dersom gjenværende løpetid på sikringsobjektet er mindre enn 12 måneder. Derivater holdt for handelsformål klassifiseres som omløpsmiddel eller kortsiktig gjeld.

Konsernet definerer som hovedregel sine derivater knyttet til innlån som sikringsderivat, og benytter seg derfor som hovedregel av sikringsbokføring når det gjelder disse lånene.

Konsernet gjennomfører økonomisk sikring i forbindelse med kjøp av kraft og utenlandsk valuta. For kraft benyttes kraftderivater handlet på Nasdaq OMX. Disse derivatene kvalifiserer normalt ikke for sikringsbokføring.

Endringer i virkelig verdi på derivater som ikke kvalifiserer for sikringsbokføring resultatføres som "Verdiendringer og andre tap/gevinster - netto" eller som "Finanskostnader" netto i Avinor-konsernet avhengig av om derivatet er knyttet til drift eller finans.

(a) Virkelig verdi sikring

Endringer i virkelig verdi på derivater som øremerkes og kvalifiserer for virkelig verdisikring og som er effektive, føres over resultatregnskapet sammen med endringen i virkelig verdi knyttet til den sikrede risikoen på den tilhørende sikrede eiendel eller forpliktelse. Virkelig verdi sikring benyttes kun til sikring av fastrentelån. Gevinsten eller tapet knyttet til den effektive del av rentebytteavtaler som sikrer fastrentelån resultatføres under "Finanskostnader". Gevinst eller tap knyttet til den ineffektive del resultatføres som "Verdiendringer og andre tap/gevinster - netto". Endringer i virkelig verdi på det sikrede fastrentelånet som kan henføres til sikret renterisiko resultatføres under "Finanskostnader".

(b) Kontantstrømsikring

Den effektive delen av endring i virkelig verdi på derivater som designeres og kvalifiserer som kontantstrømsikring, regnskapsføres direkte i utvidet resultat. Tap og fortjeneste på den ineffektive delen resultatføres som "Finanskostnader" netto.

Beløp som er ført over utvidet resultat og oppsamlet i egenkapitalen omklassifiseres til resultatregnskapet i den perioden som den sikrede forpliktelsen eller planlagte transaksjoner påvirker resultatregnskapet (for

eksempel når det planlagte salget finner sted). Gevinsten eller tapet som knytter seg til den effektive del av rentebytteavtalen som sikrer flytende rente lån resultatføres under "Finanskostnader". Når et sikringsinstrument utløper eller selges, eller når en sikring ikke lenger tilfredsstillende kriteriene for sikringsbokføring, forblir samlet gevinst eller tap ført over utvidet resultat i egenkapitalen og blir omklassifisert til resultatet samtidig med at den planlagte transaksjonen blir resultatført. Hvis en planlagt transaksjon ikke lenger forventes å inntreffe, omklassifiseres balanseført beløp i egenkapitalen umiddelbart til resultatregnskapet.

2.13. FINANSIELLE FORPLIKTELSER

Konsernet klassifiserer finansielle forpliktelser i følgende kategorier: Til virkelig verdi over resultatet og andre finansielle forpliktelser. Klassifiseringen avhenger av hensikten med forpliktelsen. Ledelsen klassifiserer finansielle forpliktelser når de pådras.

(a) Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet

Finansielle forpliktelser til virkelig verdi består av finansielle derivater med negativ markedsverdi. Derivatene balanseføres til virkelig verdi på det tidspunkt derivatkontrakten inngås. Ved etterfølgende måling resultatføres endringer i virkelig verdi. Forpliktelser i denne kategorien klassifiseres som kortsiktig gjeld hvis de forventes å forfalle innen 12 måneder etter balansedagen.

(b) Andre finansielle forpliktelser

Andre finansielle forpliktelser er finansielle forpliktelser som har fastsatte betalinger, bortsett fra derivater. Disse finansielle forpliktelsene omsettes ikke i et aktivt marked. Forpliktelsene balanseføres til virkelig verdi på det tidspunkt forpliktelsen pådras. Etterfølgende måling skjer til amortisert kost etter effektiv rente metode. De klassifiseres som kortsiktig gjeld, med mindre de forfaller mer enn 12 måneder etter balansedagen. I så fall klassifiseres de som langsiktig gjeld.

2.14. FERDIGVARER

Innkjøpte varer for videresalg regnskapsføres til det laveste av anskaffelseskost og netto salgspris. Beholdningen vurderes etter FIFO-prinsippet.

2.15. KUNDEFORDRINGER

Kundefordringer oppstår ved omsetning av varer eller tjenester som er innenfor den ordinære driftssyklusen. Dersom oppgjør forventes innen ett år eller mindre, klassifiseres fordringene som omløpsmidler. Dersom dette ikke er tilfelle, klassifiseres fordringene som anleggsmidler.

Kundefordringer måles ved første gangs balanseføring til virkelig verdi. Ved senere måling vurderes kundefordringer til amortisert kost fastsatt ved bruk av effektiv rente metoden, fratrukket avsetning for inntruffet tap.

2.16. KONTANTER OG KONTANTEKVIVALENTER

Kontanter og kontantekvivalenter består av kontanter, bankinnskudd, og trekk på kassekreditt.

2.17. AKSJEKAPITAL OG OVERKURS

Ordinære aksjer klassifiseres som egenkapital.

2.18. LEVERANDØRGJELD

Leverandørgjeld måles til virkelig verdi ved første gangs balanseføring. Ved senere måling vurderes leverandørgjeld til amortisert kost fastsatt ved bruk av effektiv rente metoden.

2.19. LÅN

Lån regnskapsføres til virkelig verdi på utbetalingstidspunktet. I etterfølgende perioder regnskapsføres lån til amortisert kost ved bruk av effektiv rente, med unntak av lån sikret ved virkelig verdi sikring som regnskapsføres til virkelig verdi også i etterfølgende perioder. Lån klassifiseres som kortsiktig gjeld med mindre det foreligger en ubetinget rett til å utsette betaling av gjelden i mer enn 12 måneder fra balansedato.

2.20. BETALBAR OG UTSATT SKATT

Skattekostnaden for perioden består av betalbar skatt og utsatt skatt. Skatt blir resultatført bortsett fra når den relaterer seg til poster som er ført mot utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen. Hvis dette er tilfelle, blir skatten også ført mot utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen.

Det er beregnet utsatt skatt på alle midlertidige forskjeller mellom skattemessige og regnskapsmessige verdier på eiendeler og gjeld, ved bruk av gjeldsmetoden. Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser og skattelover som er vedtatt eller i det alt vesentlige er vedtatt på balansedagen, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten gjøres opp. Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at fremtidig skattbar inntekt vil foreligge, og at de midlertidige forskjellene kan fratrekkes i denne inntekten. Utsatt skattefordel vurderes mot framtidige forventede skattemessige resultater og verdsettes separat.

2.21. PENSJONSFORPLIKTELSER OG ANDRE KOMPENSASJONSORDNINGER

Pensjon

Pensjonsordningene er generelt finansiert gjennom innbetalinger til Statens Pensjonskasse (SPK), fastsatt basert på periodiske aktuarberegninger. Konsernet har en ytelsesbasert pensjonsordning. En ytelsesplan er en ordning hvor arbeidsgiver forplikter seg til periodiske pensjonsytelser til den ansatte når vedkommende blir pensjonist. Pensjonsutbetalingen er avhengig av flere faktorer, blant annet antall år ansatt i selskapet og lønn.

Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedatoen minus virkelig verdi av pensjonsmidlene. Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode. Nåverdien av de definerte ytelsene bestemmes ved å diskontere estimerte fremtidige utbetalinger med renten på en obligasjon utstedt av et selskap med høy kredittverdighet i den samme valuta som ytelsene vil bli betalt og med en løpetid som er tilnærmet den samme som løpetiden for den relaterte pensjonsforpliktelsen.

Endringer i forutsetninger, grunnlagsdata og pensjonsplanens ytelser som gir opphav til regnskapsmessig tap eller gevinst blir regnskapsført mot egenkapitalen i oppstillingen over utvidet resultat i den perioden de oppstår. En endring av ytelsene som er henførbare til tidligere tjenester innebærer en planendring som er en kostnad ved tidligere perioders pensjonsopptjening. Negativ kostnad oppstår når ytelsene endres slik at nåverdien av den ytelsesbaserte pensjonsordningen reduseres.

Pensjonsordningen er ikke direkte fondsbasert. Utbetalingen av pensjoner er garantert av den norske stat (pensjonslovens §1). Det blir simulert en forvaltning av tildelte pensjonsmidler («fiktivt fond») som om disse midlene er plassert i langsiktige statsobligasjoner. Pensjonsordningen kan ikke flyttes på samme måte som en privat pensjonsordning og det forutsettes at pensjonsordningen videreføres i SPK. I simuleringen legges det til grunn at obligasjonene holdes til tidspunkt for utløp. Pensjonsmidlene verdsettes derfor til pålydende pluss avkastning.

Ventelønn

Fram til 31.12.2005 hadde ansatte rett til ventelønn etter tjenestemannsloven ved oppsigelse, uten egen skyld. Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ventelønn er definert som nåverdien av de definerte ytelsene på balansdatoen.

2.22. AVSETNINGER

En avsetning regnskapsføres når konsernet har en forpliktelse (rettslig eller selvpålagt) som en følge av en tidligere hendelse, der det er sannsynlig (mer sannsynlig enn ikke) at det vil skje et økonomisk oppgjør som følge av denne forpliktelsen og beløpets størrelse kan måles pålitelig. Hvis effekten er betydelig, beregnes avsetningen ved å neddiskontere forventede fremtidige kontantstrømmer med en diskonteringsrente før skatt som reflekterer markedets prissetting av tidsverdien av penger og, hvis relevant, risikoer spesifikt knyttet til forpliktelsen.

2.23. INNTEKTSFØRING

Inntekter ved salg av tjenester vurderes til virkelig verdi, netto etter fradrag for merverdiavgift, returer,

rabatter og avslag. Konserninternt salg elimineres. Inntekter resultatføres som følger (konsernets inntekter kommer i hovedsak fra luftfartsavgifter og utleie av eiendom, se note 7):

(a) Salg av trafikk- og eiendomstjenester

Salg av tjenester resultatføres i den perioden tjenesten utføres. For spesikasjon av trafikk-tjenester - se note 7. Inntekter ved utleie av fast eiendom med fast leievederlag resultatføres over leieavtalens løpetid. Inntekter ved utleie av fast eiendom med omsetningsbasert leievederlag resultatføres når inntekten er opptjent. Inntekt ved salg av eiendom resultatføres i den periode risiko og kontroll er overført til kjøper. Som hovedregel innebærer dette at inntekten anses opptjent på overtakelsestidspunktet.

(b) Salg av varer

Salg av varer resultatføres i den perioden varen er levert.

(c) Inntekt fra utbytte

Utbytteinntekter resultatføres når rett til å motta betaling oppstår.

2.24. UTBYTTE

Utbyttebetalinger til selskapets aksjonær klassifiseres som gjeld når utbyttet er fastsatt av generalforsamlingen.

2.25. HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Ny informasjon etter balansedagen om selskapets finansielle stilling på balansedagen er hensyntatt i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker selskapets finansielle stilling på balansedagen, men som vil påvirke selskapets finansielle stilling i fremtiden er opplyst om dersom dette er vesentlig.

3. FINANSIELLE RISIKOFAKTORER

Konsernets aktiviteter medfører ulike typer finansiell risiko: Markedsrisiko (inkludert valutarisiko, virkelig verdi renterisiko, flytende rente risiko og pririsiko), kredittrisiko og likviditetsrisiko. Konsernets overordnede risikostyringsplan fokuserer på å begrense volatiliteten i konsernets finansielle resultater. Konsernet benytter finansielle derivater for å sikre seg mot visse risikoer.

Risikostyringen for konsernet ivaretas av en sentral finansavdeling i overensstemmelse med retningslinjer godkjent av styret. Konsernets finansavdeling identifiserer, evaluerer og sikrer finansiell risiko i nært samarbeid med de ulike driftsenhetene. Det er etablert retningslinjer som regulerer den overordnede risikostyringen samt spesifikke områder som valutarisiko, renterisiko, kredittrisiko, bruk av finansielle derivater og øvrige finansielle instrumenter samt investering av overskuddslikviditet.

Markedsrisiko

(i) Valutarisiko

Konsernet og Avinor AS er eksponert for valutasingninger knyttet til verdien av norske kroner relativt mot andre valutaer på grunn av inntekter og utgifter i utenlandsk valuta. Konsernet inngår terminkontrakter for å redusere valutarisikoen i kontantstrømmer nominert i utenlandsk valuta. Konsernet og Avinor AS er hovedsakelig eksponert mot EUR.

På inntektssiden er konsernet eksponert for valutarisiko gjennom underveisavgiften. Avinor Flysikring AS har risikoen forbundet med overføring av inntektene til Norge. Perioden fra kursfastsettelse til innbetaling utgjør omtrent tre måneder. Valutainntekter selges forward i den grad de ikke skal brukes til direkte valutautbetalinger i egen kontantstrøm. Konsernet har også valutarisiko knyttet til utbetalinger for kontrakter i utenlandsk valuta. Som hovedprinsipp gjennomføres det sikring av transaksjonsrisiko for kontrakter i utenlandsk valuta som tilsvarer mer enn MNOK 2. Normalt gjøres ikke slike sikringer med løpetid utover 3 år. Sikring av valutarisiko inngår normalt ikke i noen regnskapsmessig sikringsrelasjon, men det er noen unntak. Som ledd i sikringen av større anskaffelser har Avinor AS og Oslo Lufthavn AS inngått valuta terminkontrakter i forbindelse med utbyggingen av terminalene på lufthavnene. Dette er

sikringer i EUR for betaling av bagasjelegget, navigasjonsutstyr, rullende materiell etc. Deler av denne sikringen inngår i en regnskapsmessig sikringsrelasjon.

Konsernet har tatt opp obligasjonsgjeld denominert i EUR. Denne er sikret ved en kombinert rente- og valutabytteavtale hvor Avinor mottar løpende kupongbetalinger i EUR samt hovedstol i EUR ved lånets forfall mot å betale forutbestemte beløp i norske kroner på samme tidspunkt. Valutarisikoen er totalt sett vurdert til å være begrenset og det er derfor ikke utført sensitivitetsberegninger. Nominelt beløp på utestående valutaterminkontrakter fremgår av note 19.

(ii) Renterisiko

Konsernet er eksponert for renterisiko gjennom sine finansieringsaktiviteter (se note 27). Deler av den rentebærende gjelden har flytende rentebetingelser som innebærer at konsernet er påvirket av endringer i rentenivået.

Formålet med konsernets styring av renterisiko er å holde volatiliteten på rentekostnadene innenfor akseptable rammer. Konsernets strategi er at konsernet til enhver tid skal ha minst 60% av total gjeld rentesikret i minst 12 måneder. Konsernet benytter ulike derivater for å justere den effektive renteeksponering. Per 31.12.2014 er tilnærmet alle rentederivater tilpasset løpetid og øvrige betingelser for spesifikke lån. Hensyntatt rentederivater har konsernet 81 prosent av sin rentebærende gjeld til fast rente i minst 12 måneder.

Per 31.12.2014 hadde konsernet renteswapavtaler pålydende MNOK 3.689 (2013: MNOK 1.049) der konsernet mottar en variabel rente og betaler en fast rente på gjennomsnittlig 3,83 prosent av pålydende. Renteswappene benyttes til å sikre seg mot resultatsvingninger som følge av endringer i rentenivået.

Alle renteswapper er økonomisk sikring for en kontantstrøm. Alle renteswapper er balanseført til virkelig verdi.

Følgende tabell viser konsernets sensitivitet for potensielle endringer i rentenivå per balansedato. Beregningen hensyntar alle rentederivater.

<i>Avinor konsern:</i>	Endring i rentenivået i basispunkter	Effekt på resultat før skatt (MNOK)	Effekt på egenkapitalen (MNOK)
2014	+50	-1,7	2,2
	-50	1,7	-2,0
2013	+50	-2,7	0,0
	-50	2,8	0,0

<i>Avinor AS:</i>	Endring i rentenivået i basispunkter	Effekt på resultat før skatt (MNOK)	Effekt på egenkapitalen (MNOK)
2014	+50	-5,6	17,4
	-50	5,6	-17,1
2013	+50	-1,3	16,6
	-50	1,1	-17,6

Basert på de finansielle instrumentene som eksisterte per 31. desember 2014 vil en økning på 0,5 prosent i rentenivået redusere konsernets resultat før skatt med MNOK 5,6 (2013: MNOK 1,3).

Gjennomsnittlig effektiv rente på finansielle instrumenter var som følger:

	2014 (%)	2013(%)
Kassekreditt	IA	IA
Statslån	2,85	3,40
Obligasjonslån	4,02	4,30
Banklån	4,77	5,29

Tallene inkluderer tilhørende rentesikringsderivater.

Avinor AS har et innlån per 31.12.2014 på MNOK 10.068,9 (2013: MNOK 7.071,8) ut over trekk på kassekreditt med MNOK 0,0 (2013: MNOK 0,0).

(iii) Kraftprisrisiko

Avinor er forbruker av elektrisk kraft. Det er inngått finansielle kontrakter via Nasdaq OMX for å sikre deler av kraftforbruket. Per 31.12.2014 er det inngått kontrakter som dekker om lag 36 prosent av forventet forbruk i 2015. Kontraktene inngår ikke i noen regnskapsmessig sikringsrelasjon. Kraftkjøp skjer i EUR.

Virkelig verdi av inngåtte kraftkontrakter er beregnet til MNOK -18,0 (2013: MNOK -19,1) basert på valutakurs pr årsslutt.

Sensitivitets analyse for kraftkontrakter per 31.12.2014
(effekt resultat før skatt (MNOK) ved 20% økning i kraftpris):

	Markedspris 31.12.14	Effekt resultat før skatt
<i>Avinor AS:</i>	-9,9	9,0
	Markedspris 31.12.13	Effekt resultat før skatt
<i>Avinor konsern:</i>	-18,0	16,8

Kredittrisiko

Konsernet har i det vesentlige kredittrisiko knyttet til flyselskaper og luftfartsrelaterte næringer.

Konsernet har kredittrisiko knyttet til tre vesentlige kunder. Konsernet vurderer at det er middels risiko for at kundene ikke evner å oppfylle sine forpliktelser.

Konsernet har retningslinjer for å begrense eksponering for mulige tap. Konsernet har ikke garantert for tredjeparters gjeld.

Maksimal risikoeksponering er representert ved balanseført verdi av de finansielle eiendelene, inkludert derivater, i balansen. Da motparten i derivathandelen normalt er banker og kraftbørsen, anses kredittrisikoen knyttet til derivater for å være liten.

Konsernet anser sin maksimale risikoeksponering å være balanseført verdi av kundefordringer og andre omløpsmidler (se note 21). Konsernet har ingen vesentlig forfalte kundefordringer (se note 21).

Konsernets hovedbankforbindelse har ekstern kredittvurdering A-1 (kort sikt) og A+ (lang sikt) (Standard & Poors).

Nærmere om kredittverdighet i kundefordringer og konserninterne fordringer:

Kredittrisiko i finansielle instrumenter som ikke er forfalt eller som ikke har vært gjenstand for nedskrivning, kan vurderes ved bruk av eksterne kredittvurderinger (hvis tilgjengelig) eller historisk informasjon om brudd på kredittbetingelser.

Klassifisering av historisk informasjon (kundefordringer som ikke har vært gjenstand for nedskrivning):

- Gruppe 1 - nye kunder/nærstående parter (mindre enn 6 måneder)
- Gruppe 2 - eksisterende kunder/nærstående (mer enn 6 måneder) som historisk ikke har brutt kredittbetingelser.
- Gruppe 3 - eksisterende kunder/nærstående (mer enn 6 måneder) som historisk har hatt flere brudd på kredittbetingelser. Alle tilgodehevender har blitt betalt fullt ut etter bruddene.

Alle konserninterne fordringer og det alt vesentligste av eksterne kundefordringer klassifiseres i gruppe 2. Ingen finansielle eiendeler har blitt reforhandlet i løpet av siste regnskapsår. Ingen av lånene til nærstående parter har forfalt og ikke blitt nedskrevet.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at konsernet ikke vil være i stand til å betjene sine finansielle forpliktelser etter hvert som de forfaller. Konsernets strategi for å håndtere likviditetsrisiko er å ha tilstrekkelig med

likvider til enhver tid for å kunne innfri sine finansielle forpliktelser ved forfall, både under normale og ekstraordinære omstendigheter, uten å risikere uakseptable tap. Konsernet skal til enhver tid ha en likviditetsreserve som er tilstrekkelig til å drive virksomheten i minst tolv måneder uten nye låneopptak. Ubenyttede kredittmuligheter er omtalt i note 22.

Følgende tabell viser en oversikt over forfallsstrukturen for konsernets finansielle forpliktelser, basert på udiskonterte kontraktuelle betalinger. Ved tilfeller der motparten kan kreve tidligere innløsning, er beløpet gjengitt i den tidligste perioden betaling kan kreves fra motpart. Dersom forpliktelser kan kreves innløst på forespørsel er disse inkludert i første kolonne (under 1 måned):

<i>Avinor AS:</i>	Gjenværende periode					Totalt
	< 1 mnd	1-3 mnd	3-12 mnd	1-5 år	> 5 år	
31.12.14						
Rentebærende stats-, obligasjons- og banklån*	32,6	865,1	292,8	3 011,8	8 937,2	13 139,5
Andre forpliktelser	0,2	0,4	1,4	110,2	0,5	112,7
Leverandørgjeld	220,2	108,5	0,0	0,0	0,0	328,7
Annen kortsiktig gjeld	277,6	136,8	0,0	0,0	0,0	414,4
31.12.13						
Rentebærende stats-, obligasjons- og banklån*	1,8	403,6	1 100,4	1 752,4	6 430,3	9 688,5
Andre forpliktelser	1,4	1,1	7,3	150,3	1,4	161,5
Leverandørgjeld	108,6	133,4	5,7	0,0	0,0	247,7
Annen kortsiktig gjeld	222,1	109,4	0,0	0,0	0,0	331,5

* inklusive derivater

<i>Avinor Konsern:</i>	Gjenværende periode					Totalt
	< 1 mnd	1-3 mnd	3-12 mnd	1-5 år	> 5 år	
31.12.14						
Rentebærende stats-, obligasjons- og banklån*	43,1	886,3	956,1	5 525,8	11 478,2	18 889,5
Andre forpliktelser	0,8	1,6	7,0	218,0	0,5	227,9
Leverandørgjeld	535,8	263,9	0,0	0,0	0,0	799,7
Annen kortsiktig gjeld	290,9	143,3	0,0	0,0	0,0	434,2
31.12.13						
Rentebærende stats-, obligasjons- og banklån*	4,2	428,0	1 785,7	4 408,5	9 764,4	16 390,8
Andre forpliktelser	2,4	1,1	7,5	280,5	1,4	292,9
Leverandørgjeld	328,9	147,1	5,8	0,0	0,0	481,7
Annen kortsiktig gjeld	228,9	112,8	0,0	0,0	0,0	341,7

* inklusive derivater

Se note 27 for informasjon om langsiktige lån.

I tillegg til refinansiering av lånene spesifisert over, vil konsernet de neste årene ha behov for finansiering av ny infrastruktur i form av kapasitetsutvidende tiltak.

Brutto finansiering skal dekke både refinansiering av forfallene spesifisert over, bygging av nye terminaler på Gardermoen og Flesland og andre planlagte investeringsaktiviteter.

Andre noteopplysninger

Virkelig verdi av derivater som er utpekt som sikringsinstrumenter er regnskapsført som derivater under omløpsmidler/kortsiktig gjeld eller finansielle anleggsmidler/annen langsiktig gjeld avhengig av forfallstidspunktet til det tilhørende sikringsinstrumentet. Renteswappene har en løpetid mellom 1,89 og 6,5 år.

Kapitalstruktur og egenkapital

Hovedformålet for konsernets forvaltning av kapitalstrukturen er å sikre at konsernets forretningsmessige hovedmål nås innenfor forsvarlige finansielle rammer.

De overordnede finansielle styringsmål (forsvarlige finansielle rammer) er følgende:

1. Egenkapitalandel: 40 prosent (i henhold til vedtektenes §11)
2. Verdijustert egenkapital minimum lik bokført egenkapital

Konsernet forvalter sin kapitalstruktur, og gjør nødvendige endringer i den, basert på en løpende vurdering av de økonomiske forhold virksomheten drives under, og de utsikter man ser på kort og mellomlang sikt.

Vedtektenes §11 stiller følgende begrensning i finansieringen: Langsiktige lån til finansiering av anleggsmidler kan bare tas opp innenfor en ramme som sikrer at konsernets egenkapital ikke underskriver 40 prosent av konsernets til enhver tid bokførte rentebærende langsiktige lån og egenkapital.

Inngåtte låneavtaler stiller krav til størrelsen på konsernets egenkapital.

<i>Avinor AS:</i>	2014	2013
Rentebærende gjeld	10 108,7	7 118,7
Egenkapital	8 726,1	9 418,8
Sum EK og rentebærende gjeld	18 834,8	16 537,5
Gjeldsgrad	53,7 %	43,0 %
EK andel	46,3 %	57,0 %
EK andel hensyntatt kontantbeholdning	48,7 %	59,3 %

<i>Avinor konsern:</i>	2014	2013
Rentebærende gjeld	15 290,4	12 734,9
Egenkapital	12 222,6	11 969,4
Sum EK og rentebærende gjeld	27 513,0	24 704,3
Gjeldsgrad	55,6 %	51,5 %
EK andel	44,4 %	48,5 %
EK andel hensyntatt kontantbeholdning	46,0 %	49,8 %

Vurdering av virkelig verdi

Virkelig verdi av valuta- og kraft terminkontrakter er fastsatt ved å benytte markedsverdi på balansedagen. For rentebytteavtaler er virkelig verdi bekreftet av den finansinstitusjon som selskapet har inngått avtalene med.

Balansført verdi av kontanter og kassekreditt er tilnærmet lik virkelig verdi på grunn av at disse instrumentene har kort forfallstid. Tilsvarende er balansført verdi av kundefordringer og leverandørgjeld tilnærmet lik virkelig verdi da de inngås til "normale" betingelser.

Virkelig verdi på langsiktig gjeld er beregnet ved bruk av noterte markedspriser eller ved bruk av rentebetingelser for gjeld med tilsvarende løpetid og kredittmargin. Virkelig verdi av sertifikatlån er satt lik hovedstol per 31.12.2014.

Under følger en sammenligning av balansførte verdier og virkelig verdi for selskapet og konsernets rentebærende gjeld.

<i>Avinor AS:</i>	2014		2013	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
<i>Rentebærende gjeld:</i>				
Obligasjonslån	6 243,7	6 947,9	3 246,5	3 420,2
Banklån	3 025,3	3 526,2	3 025,3	3 198,6
Sertifikatlån	800,0	800,0	800,0	800,0

<i>Avinor konsern:</i>	2014		2013	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
<i>Rentebærende gjeld:</i>				
Statslån	3 860,5	3 966,6	4 304,8	4 299,2
Obligasjonslån	6 243,7	6 947,9	3 246,5	3 420,2
Banklån	4 346,6	4 847,5	4 336,8	4 510,1
Sertifikatlån	800,0	800,0	800,0	800,0

Tabellen på neste side viser finansielle instrumenter til virkelig verdi etter verdsettelsesmetode.

De ulike nivåene er definert som følger:

- Notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse (nivå 1)
- Verdsettelse basert på andre observerbare faktorer enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra priser) enn notert pris (brukt i nivå 1) for eiendelen eller forpliktelsen (nivå 2)

Verdsettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder (ikke observerbare forutsetninger (nivå 3))

Følgene tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi, samt eiendeler og gjeld hvor virkelig verdi er presentert som noteopplysninger per 31. desember 2014:

<i>Avinor konsern:</i>	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Eiendeler				
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat				
Valutaterminkontrakter	0,0	9,1	0,0	9,1
Energikontrakter	0,0	0,0	0,0	0,0
Renteswapper	0,0	0,0	0,0	0,0
Derivater benyttet til sikring				
Valutaterminkontrakter	0,0	17,2	0,0	17,2
Renteswapper	0,0	154,7	0,0	154,7
Sum eiendeler	0,0	181,0	0,0	181,0
Forpliktelser				
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultat				
Valutaterminkontrakter	0,0	9,1	0,0	9,1
Energikontrakter	18,0	0,0	0,0	18,0
Renteswapper	0,0	14,8	0,0	14,8
Derivater benyttet til sikring				
Renteswapper	0,0	113,7	0,0	113,7
Sum forpliktelser	18,0	137,6	0,0	155,6
Forpliktelser hvor virkelig verdi er presentert i note				
Rentebærende gjeld				
Statslån	0,0	3 966,6	0,0	3 966,6
Obligasjonslån	0,0	6 947,9	0,0	6 947,9
Banklån	0,0	4 847,5	0,0	4 847,5
Sertifikatlån	0,0	800,0	0,0	800,0
Sum	0,0	16 562,0	0,0	16 562,0

Det har ikke vært forflytninger mellom nivåene i 2014.

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi samt eiendeler og gjeld hvor virkelig verdi er presentert som noteopplysning per 31. desember 2013:

<i>Avinor konsern</i>	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Eiendeler				
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat				
Valutaterminkontrakter	0,0	2,0	0,0	2,0
Energikontrakter	0,0	0,0	0,0	0,0
Renteswapper	0,0	0,0	0,0	0,0
Derivater benyttet til sikring				
Valutaterminkontrakter	0,0	9,5	0,0	9,5
Renteswapper	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum eiendeler	0,0	11,5	0,0	11,5
Forpliktelseser				
Finansielle forpliktelseser til virkelig verdi over resultat				
Valutaterminkontrakter	0,0	3,6	0,0	3,6
Energikontrakter	19,1	0,0	0,0	19,1
Renteswapper	0,0	18,2	0,0	18,2
Derivater benyttet til sikring				
Renteswapper	0,0	95,1	0,0	95,1
Sum forpliktelseser	19,1	116,9	0,0	136,0
Forpliktelseser hvor virkelig verdi er presentert i note				
Rentebærende gjeld				
Statslån	0,0	4 299,2	0,0	4 299,2
Obligasjonslån	0,0	3 420,2	0,0	3 420,2
Banklån	0,0	4 510,1	0,0	4 510,1
Sertifikatlån	0,0	800,0	0,0	800,0
Sum	0,0	13 029,5	0,0	13 029,5

Det har ikke vært forflytninger mellom nivåene i 2013.

Rentebærende gjeld - nivå 2

Verdiberegning av lånene er innhentet fra konsernets hovedbankforbindelse.

Verdi på lån er beregnet ut i fra differansen mellom kupong/fastrente på lån sammenlignet med 3m NIBOR rente og implisitt funding spread fra markedet.

4. VIKTIGE REGNSKAPSESTIMATER OG ANTAKELSER/FORUTSETNINGER

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet i henhold til IFRS har selskapets ledelse benyttet estimater basert på beste skjønn og forutsetninger som er vurdert å være realistiske. Det vil kunne oppstå situasjoner eller endringer i markedsforhold som kan medføre endrede estimater, og dermed påvirke selskapets eiendeler, gjeld, egenkapital og resultat.

Viktige regnskapsestimater og antakelser/forutsetninger:

Selskapets mest vesentlige regnskapsestimater/antagelser og forutsetninger er knyttet til følgende poster:

- Verdsettelse utsatt skattefordel
- Virkelig verdi på varige driftsmidler
- Avskrivninger på varige driftsmidler
- Netto pensjonsforpliktelse

Netto utsatt skattefordel:

Konsernet verdivurderer utsatt skattefordel separat etter reglene i IAS 12. Konsernet har vesentlige midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier (se note 15). Dette medfører en vesentlig utsatt skattefordel.

Det er foretatt en analyse av konsernets skatteposisjon, som sannsynliggjør at konsernet kan utnytte denne fordelene.

Impairment vurdering:

Konsernet benytter reglene i IAS 36 i forbindelse med vurdering av verdifall på konsernets eiendeler. Konsernet vurderes som to kontantstrømgenererende enheter (se note 2.1). Vurderingen krever stor grad av skjønn. Blant annet gjøres det vurdering av hvor lang periode verdifallet strekker seg over og hvor mye lavere virkelig verdi er enn anskaffelseskost, i tillegg til den finansielle stillingen og forventet utvikling i markedet, inkludert faktorer som operasjonelle og finansielle kontantstrømmer. Se note 17.

Avskrivninger på varige driftsmidler

Anleggsmiddelets anskaffelseskost eller revaluerte verdi avskrives til restverdi over forventet utnyttbar levetid. Forventet utnyttbar levetid estimeres på bakgrunn av erfaring, historikk og skjønnsmessige vurderinger og justeres dersom det oppstår endringer i forventningene.

Netto pensjonsforpliktelse:

Netto pensjonsforpliktelser er fastsatt basert på aktuarberegninger som bygger på forutsetninger blant annet knyttet til diskonteringsrente, fremtidig lønnsvekst, pensjonsreguleringer, forventet avkastning på pensjonsmidler, samt demografiske forhold om uførhet og dødelighet. Forutsetningene fastsettes basert på observerbare markedspriser og historisk utvikling i selskapet og samfunnet forøvrig. Endringer i forutsetningene vil ha betydelige effekter på den beregnede pensjonsforpliktelse-/kostnad.

Det er innført endringer i folketrygden fra og med 1.1.2011. Samordningsregelverket for offentlig tjenestepensjon er imidlertid ikke fastsatt for personer født i 1954 og senere. Så snart regelverket er klarlagt, vil dette bli innarbeidet i regnskapet.

5. SEGMENTINFORMASJON

Beløp i MNOK

Avinor-konsernets virksomhet omfatter i dag flysikringstjenester og drift av i alt 46 lufthavner inklusive Oslo Lufthavn Gardermoen. Driftssegmentene identifiseres basert på den rapportering konsernledelsen bruker når de gjør vurderinger av prestasjoner og lønnsomhet på et strategisk nivå. Segmentinformasjonen viser driftsresultat fordelt etter intern organisering i konsernet.

For ledelsesformål er konsernet organisert i en flysikringsdivisjon, en lufthavndivisjon og lufthavnene Oslo, Bergen, Stavanger og Trondheim. Organiseringen ble endret med virkning fra 1. april 2014 (lufthavnene Bergen, Stavanger og Trondheim ble tidligere rapportert samlet). Endringen medfører kun mindre justeringer på de andre segmentene. Sammenligningstall og akkumulerte tall er omarbeidet tilsvarende.

Segmentinformasjon som er formidlet til konsernledelsen for de rapporteringspliktige segmentene for regnskapsåret 2014 er som følger:

<i>Avinor konsern 31.12.2014:</i>	Oslo lufthavn	Bergen lufthavn	Stavanger lufthavn	Trondheim lufthavn	Regionale lufthavner	Sum lufthavndrift
Luftfartsinntekter	1 941,7	578,1	475,7	365,2	937,7	4 298,3
Salgs- og leieinntekter	3 103,2	553,0	506,1	314,6	618,9	5 095,7
<u>Konserninterne inntekter</u>	70,4	9,1	59,0	12,9	15,9	167,2
<u>Sum driftsinntekter</u>	<u>5 115,2</u>	<u>1 140,2</u>	<u>1 040,8</u>	<u>692,6</u>	<u>1 572,5</u>	<u>9 561,2</u>

Lønn og andre personalkostnader	450,6	115,0	86,8	77,9	719,9	1 450,2
Av- og nedskrivninger	588,7	83,5	89,4	90,1	359,9	1 211,6
Andre driftskostnader	1 604,7	217,8	166,0	143,2	1 080,6	3 212,3
<u>Konserninterne kostnader</u>	764,7	134,9	147,9	105,8	534,1	1 687,4
<u>Sum driftskostnader</u>	<u>3 408,7</u>	<u>551,2</u>	<u>490,2</u>	<u>416,9</u>	<u>2 694,4</u>	<u>7 561,5</u>

Enhetsresultat	1 706,5	588,9	550,6	275,7	(1 122,0)	1 999,8
-----------------------	----------------	--------------	--------------	--------------	------------------	----------------

Konsernjustering avskrivninger (a)	181,7	(24,6)	(18,9)	(22,3)	(115,5)	0,4
Konsernintern festeavgift (b)	408,0					408,0

Driftsresultat	2 296,2	564,3	531,7	253,4	(1 237,5)	2 408,2
-----------------------	----------------	--------------	--------------	--------------	------------------	----------------

Varige driftsmidler	8 734,6	1 927,0	1 518,3	1 720,6	6 366,1	20 266,6
----------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	-----------------

Avinor konsern 31.12.2014 fortsetter:

	Sum lufthavndrift	Flysikring	Fordelt/ Ufordelt	Konsern eliminering	Avinor konsern
Luftfartsinntekter	4 298,3	1 008,2	(6,9)		5 299,6
Salgs- og leieinntekter	5 095,7	234,3	41,4		5 371,5
<u>Konserninterne inntekter</u>	167,2	772,4	1 038,5	(1 978,2)	0,0
<u>Sum driftsinntekter</u>	<u>9 561,2</u>	<u>2 014,9</u>	<u>1 073,0</u>	<u>(1 978,2)</u>	<u>10 671,1</u>

Lønn og andre personalkostnader	1 450,2	1 197,4	331,9		2 979,5
Av- og nedskrivninger	1 211,6	85,5	42,5		1 339,6
Andre driftskostnader	3 212,3	418,9	414,8		4 046,0
<u>Konserninterne kostnader</u>	1 687,4	103,1	187,6	(1 978,2)	0,0
<u>Sum driftskostnader</u>	<u>7 561,5</u>	<u>1 804,9</u>	<u>976,9</u>	<u>(1 978,2)</u>	<u>8 365,1</u>

Enhetsresultat	1 999,8	210,0	96,2	0,0	2 305,9
-----------------------	----------------	--------------	-------------	------------	----------------

Konsernjustering avskrivninger (a)	0,4	-	(1,0)		(0,6)
Konsernintern festeavgift (b)	408,0		(408,0)		0,0

Driftsresultat	2 408,2	210,0	(312,8)	0,0	2 305,3
-----------------------	----------------	--------------	----------------	------------	----------------

Varige driftsmidler	20 266,6	571,5	218,5		21 056,6
----------------------------	-----------------	--------------	--------------	--	-----------------

Omarbeidet segmentinformasjon til konsernledelsen for de rapporteringspliktige segmentene for regnskapsåret 2013 er som følger:

Avinor konsern 31.12.2013

	Oslo lufthavn	Bergen lufthavn	Stavanger lufthavn	Trondheim lufthavn	Regionale lufthavner	Sum lufthavndrift
Luftfartsinntekter	1 833,6	569,5	454,5	349,2	882,4	4 089,2
Salgs- og leieinntekter	2 908,4	504,0	446,6	280,2	580,9	4 720,0
Konserninterne inntekter	84,1	16,0	32,6	28,3	30,9	191,9
Sum driftsinntekter	4 826,0	1 089,4	933,6	657,7	1 494,3	9 001,0
Lønn og andre personalkostnader	545,5	128,1	99,5	89,6	821,6	1 684,2
Av- og nedskrivninger	661,4	78,1	89,4	71,2	347,6	1 247,7
Andre driftskostnader	1 363,5	221,7	154,6	142,5	961,1	2 843,5
Konserninterne kostnader	655,4	140,2	135,7	107,1	532,5	1 570,9
Sum driftskostnader	3 225,9	568,0	479,2	410,4	2 662,8	7 346,3
Enhetsresultat	1 600,2	521,4	454,4	247,3	(1 168,5)	1 654,7
Konsernjustering avskrivninger(a)	181,7	(24,6)	(18,9)	(22,3)	(115,5)	0,4
Konsernintern festeavgift (b)	389,2					389,2
Driftsresultat	2 171,1	496,8	435,5	225,0	(1 284,0)	2 044,3
Varige driftsmidler	8 630,9	1 904,2	1 487,9	1 491,5	6 150,6	19 665,1

Avinor konsern 31.12.2013 forts:

	Sum lufthavndrift	Flysikring	Fordelt/ Ufordelt	Konsern eliminering	Avinor konsern
Luftfartsinntekter	4 089,2	945,6	(8,1)		5 026,6
Salgs- og leieinntekter	4 720,0	217,4	13,6		4 951,0
Konserninterne inntekter	191,9	734,7	936,0	(1 862,6)	0,0
Sum driftsinntekter	9 001,0	1 897,7	941,5	(1 862,6)	9 977,6
Lønn og andre personalkostnader	1 684,2	1 399,7	322,4		3 406,4
Av- og nedskrivninger	1 247,7	1 247,7	89,8	35,4	1 372,9
Andre driftskostnader	2 843,5	2 843,5	381,4	353,3	3 578,2
Konserninterne kostnader	1 570,9	1 570,9	95,9	195,8	0,0
Sum driftskostnader	7 346,3	1 966,8	906,9	(1 862,6)	8 357,4
Enhetsresultat	1 654,7	(69,2)	34,6	0,0	1 620,2
Konsernjustering avskrivninger (a)	0,4	0,0	(1,0)		-0,6
Konsernintern festeavgift (b)	389,2		(389,2)		0,0
Driftsresultat	2 044,3	(69,2)	33,6	(389,2)	1 619,6
Varige driftsmidler	19 665,1	602,8	160,8		20 428,7

(a) Konsernjustering som følge av vurdering av åpningsbalanse per 01.01.2003 til IFRS

(b) Konsernintern festeavgift for grunn Gardermoen tilgodeses Oslo Lufthavn AS i segmentrapporteringen

Langsiktig finansiell gjeld omfatter statslån Oslo Lufthavn AS, obligasjonslån og banklån Avinor AS og særskilt finansiering av hotell- og parkeringshus. Gjeld benyttes ikke som styringsparameter av ledelsen på segmentnivå. Finansieringen for konsernet ivaretas av en sentral finansavdeling i overensstemmelse med retningslinjer godkjent av styret.

Salg mellom segmentene gjennomføres i henhold til armlengdeprinsippet. Ved rapportering av inntekt fra eksterne parter til konsernledelsen er måling av inntekt i overensstemmelse med målingen i resultatregnskapet. Finansiell risikostyring for konsernet ivaretas av en sentral finansavdeling i overensstemmelse med retningslinjer godkjent av styret. Konsernets finansavdeling identifiserer, evaluerer og sikrer finansiell risiko i nært samarbeid med de ulike driftsenhetene. Det etableres retningslinjer som regulerer den overordnede risikostyringen, samt spesifikke områder som valutarisiko, renterisiko, kredittrisiko, bruk av finansielle derivater og øvrige finansielle instrumenter samt investering av overskuddslikviditet.

Inntekter fra tre største kunder utgjør henholdsvis NOK 2,4 mrd, 1,7 mrd og 1,4 mrd, totalt 5,5 mrd for 2014 (2013: NOK 2,2 mrd, 1,9 mrd og 1,5 mrd, totalt 5,6 mrd). Dette utgjør ca 52 prosent (2013: 56 prosent) av totale driftsinntekter. Inntektene fra den første kunden relaterer seg til lufthavnene Oslo, Bergen, Stavanger og Trondheim. Inntektene fra de andre kundene relaterer seg til alle segmenter.

6. DATTERSELSKAPER

Beløp i MNOK

Følgende datterselskaper er inkludert i det konsoliderte regnskapet:

Direkte eide DS:	Hjemland	Forretningskontor	Hovedvirksomhet	Eier-/stemmeandel	Bokført verdi	Egenkapital 31.12.2014	Resultat 2014
Avinor Flysikring AS	Norge	Oslo	Flysikringsstj.	100 %	367,2	354,1	172,7
Oslo Lufthavn AS	Norge	Ullensaker	Flyplassdrift	100 %	467,9	3 768,1	1 027,3
Avinors Parkeringsanlegg AS	Norge	Oslo	Parkering	100 %	109,6	112,8	8,2
Flesland Eiendom AS	Norge	Oslo	Eiendom	100 %	71,8	83,7	10,1
Værnes Eiendom AS	Norge	Oslo	Eiendom	100 %	115,9	79,5	-3,3
Sola Hotel Eiendom AS	Norge	Oslo	Eiendom	100 %	69,9	77,1	13,9
Hell Eiendom AS	Norge	Oslo	Eiendom	100 %	24,6	17,9	0,4
Sum					1 226,9	4 493,2	1 229,3

Indirekte eide DS:	Hjemland	Forretningskontor	Hovedvirksomhet	Eier-/stemmeandel	Bokført verdi	Egenkapital 31.12.2014	Resultat 2014
Oslo Lufthavn Eiendom AS	Norge	Ullensaker	Eiendom	100 %	89,8	175,1	65,5
Sum					89,8	175,1	65,5

Avinor Flysikring AS er fisjonert ut som eget datterselskap av Avinor AS med regnskapsmessig virkning fra 1. juni 2014.

7. DRIFTSINNTEKTER

Beløp i MNOK

	Avinor AS		Avinor konsern	
	2014	2013	2014	2013
Trafikkinntekter				
Startavgift	702,7	688,5	1 197,3	1 173,6
Passasjeravgift	649,8	618,6	1 295,0	1 226,2
Underveisavgift	393,3	945,6	1 008,2	945,6
Sikkerhetsavgift	661,0	637,7	1 183,7	1 132,5
Terminalavgift	336,1	302,7	615,3	548,8
Sum trafikkinntekter	2 742,9	3 193,1	5 299,5	5 026,6
Salgs- og leieinntekter				
Duty free*	880,9	805,8	2 526,1	2 342,6
Parkering*	472,1	430,6	884,0	813,3
Annet	693,5	722,4	1 954,9	1 783,1
Sum salgs- og leieinntekter	2 046,5	1 958,8	5 365,0	4 939,0
Andre driftsinntekter				
Konserninterne tjenester	692,1	617,9	0,0	0,0
Andre driftsinntekter	4,8	9,2	6,5	12,0
Sum andre driftsinntekter	696,9	627,1	6,5	12,0
Sum driftsinntekter	5 486,3	5 779,0	10 671,0	9 977,6

* Salgs- og leieinntekter knyttet til duty free og parkering er hovedsakelig leieinntekter.

8. LØNNSKOSTNADER, ANSATTE, GODTGJØRELSE

Beløp i MNOK

	Avinor AS		Avinor konsern	
	2014	2013	2014	2013
<i>Lønnskostnader:</i>				
Lønninger	1 532,2	2 011,6	2 483,6	2 373,1
Arbeidsgiveravgift	193,7	282,8	327,7	348,0
Pensjonskostnader	100,0	466,9	44,3	565,3
Andre ytelser	82,0	99,6	123,9	120,0
Sum lønnskostnader	1 907,9	2 860,9	2 979,5	3 406,4
Sum lønnskostnader er redusert med:				
Balanseførte lønnskostnader	70,2	51,8	139,9	90,4
Gjennomsnittlig antall årsverk	1 689	2 658	3 327	3 252

Ytelser til ledende personer:

Konsernet har en ledergruppe med definerte konserndirektører. Konserndirektørene utgjør konsernledelsen. Konserndirektørene er konsernsjefen, direktørene for staber og divisjoner samt daglige ledere for de to største datterselskapene.

2014	Styre- honorar	Lønn	Natural- ytelser	Periodisert pensjons- kostnad	Samlet godt- gjørelse
Beløp i NOK					
<i>Ledende ansatte</i>					
• Dag Falk-Petersen, konsernsjef	0	2 498 696	95 411	680 549	3 274 656
• Nic Nilsen, administrerende direktør Oslo Lufthavn AS (til 11.08.2014)	0	1 774 698	135 426	38 263	1 948 387
• Øyvind Hasaas, administrerende direktør Oslo Lufthavn AS (fra 11.08.2014)	0	751 780	13 432	168 568	933 781
• Signe Astrup Arnesen, konserndirektør sikkerhet og kvalitet (til 31.03.2014)	0	658 038	5 586	66 641	730 265
• Aslak Sverdrup, lufthavndirektør Bergen lufthavn	0	1 427 931	9 440	243 400	1 680 770
• Leif Anker Lorentzen, lufthavndirektør Stavanger lufthavn	0	1 470 942	9 440	298 905	1 779 287
• Lasse Bardal, lufthavndirektør Trondheim lufthavn	0	1 622 176	9 440	360 982	1 992 597
• Mari Hermansen, konserndirektør HR og Juridisk	0	1 560 507	9 440	525 581	2 095 528
• Petter Johannessen, konserndirektør økonomi og finans	0	1 668 132	9 440	491 557	2 169 128
• Anders Kirsebom, administrerende direktør Avinor Flysikring AS	0	1 910 052	13 440	320 684	2 244 176
• Jon Sjølander, konserndirektør strategi og utvikling	0	1 700 860	9 662	428 670	2 139 192
• Margrethe Snekkerbakken, divisjonsdirektør regionale og lokale lufthavner	0	1 766 640	10 341	480 822	2 257 802
• Egil Thompson, konserndirektør kommunikasjon og marked	0	1 615 429	9 440	547 703	2 172 571
<i>Styret</i>					
• Ola Mørkved Rinnan, styrets leder	403 500	0	0	0	403 500
• Ola H. Strand, styremedlem - nestleder	254 500	0	0	0	254 500
• Anne Breiby, styremedlem (til 16.05.2014)	103 000	0	0	0	103 000
• Mari Thjømøe, styremedlem (fra 16.05.2014)	103 000	920	0	0	103 920
• Tone Merethe Lindberg, styremedlem	201 000	0	1 485	0	202 485
• Dag Hårstad, styremedlem	238 000	920	0	0	238 920
• Eli Skrøvset, styremedlem	262 500	920	0	0	263 420
• Per-Erik Nordsveen, ansattvalgt styremedlem	203 500	706 792	5 047	103 540	1 018 879
• Grete Ovnerud, ansattvalgt styremedlem	238 000	1 182 720	5 047	305 591	1 731 358
• Heidi Anette Sørum, ansattvalgt styremedlem	203 500	741 701	9 537	128 568	1 083 306
• Olav Aadal, ansattvalgt styremedlem	201 000	1 461 877	5 047	262 416	1 930 340
Samlet godtgjørelse	2 411 500	24 521 732	366 098	5 452 440	32 751 770

2013	Styre- honorar	Lønn	Natural- ytelser	Periodisert pensjons- kostnad	Samlet godt- gjørelse
<i>Beløp i NOK</i>					
<i>Ledende ansatte</i>					
• Dag Falk-Petersen, konsernsjef	0	2 452 555	8 654	684 750	3 145 959
• Nic Nilsen, administrerende direktør Oslo Lufthavn AS	0	1 775 432	108 571	227 295	2 111 298
• Signe Astrup Arnesen, konserndirektør sikkerhet og kvalitet	0	1 442 836	10 539	426 672	1 880 047
• Lasse Bardal, fungerende divisjonsdirektør store lufthavner	20 400	1 566 984	8 654	410 578	2 006 616
• Mari Hermansen, konserndirektør HR og Juridisk	0	1 458 274	17 432	636 057	2 111 763
• Petter Johannessen, konserndirektør økonomi og finans	0	1 607 612	17 549	521 870	2 147 031
• Anders Kirsebom, flysikringsdirektør	0	1 786 949	10 594	425 483	2 223 026
• Jon Sjølander, konserndirektør strategi og utvikling	0	1 637 849	8 654	449 370	2 095 873
• Margrethe Snekkerbakken, divisjonsdirektør nasjonale, regionale og lokale lufthavner	0	1 702 875	8 654	536 653	2 248 182
• Egil Thompson, konserndirektør kommunikasjon, samfunnskontakt og merkevare	0	1 489 590	17 591	666 125	2 173 306
<i>Styret</i>					
• Ola Mørkved Rinnan, styrets leder	393 500	0	0	0	393 500
• Kristin Vangdal, nestleder (til 26.06.2013)	120 000	0	0	0	120 000
• Ola H. Strand, styremedlem - nestleder (fra 26.06.2013)	221 750	0	0	0	221 750
• Anne Breiby, styremedlem	196 000	0	0	0	196 000
• Tone Merethe Lindberg, styremedlem (fra 26.06.2013)	96 750	0	0	0	96 750
• Dag Hårstad, styremedlem	229 000	0	0	0	229 000
• Eli Skrøvset, styremedlem	252 500	0	0	0	252 500
• Christian Berge, ansattvalgt styremedlem (til 26.06.2013)	96 750	1 543 907	10 842	253 824	1 905 323
• Helge Løbergli, ansattvalgt styremedlem (til 26.06.2013)	114 500	816 506	4 654	191 821	1 127 481
• Per-Erik Nordsveen, ansattvalgt styremedlem (fra 26.06.2013)	96 750	767 092	4 654	117 134	985 630
• Grete Ovnerud, ansattvalgt styremedlem	211 250	1 163 127	4 654	335 360	1 714 391
• Heidi Anette Sørum, ansattvalgt styremedlem	198 500	687 635	8 789	130 115	1 025 039
• Olav Aadal, ansattvalgt styremedlem (fra 26.06.2013)	96 750	1 343 252	4 654	293 058	1 737 714
Samlet godtgjørelse	2 344 400	23 242 474	255 139	6 306 165	32 148 178

Det foreligger ingen forpliktelser til å gi medlemmer av konsernledelsen eller styret særskilt vederlag ved opphør eller endring av ansettelsesforholdet eller vervet, ut over det som fremgår nedenfor i note 9. Det foreligger heller ingen avtaler om bonus, overskuddsdeling eller aksjebasert avlønning.

Det er ikke gitt lån eller stilt sikkerhet for medlemmer av konsernledelsen, styret eller andre valgte selskapsorganer. Konsernledelsen har ikke motatt godtgjørelser eller økonomiske fordeler fra andre foretak i samme konsern, enn det som er vist over. Det er ikke gitt tilleggsgodtgjørelse for spesielle tjenester utenfor de normale funksjoner for en leder, se note 9.

9. ERKLÆRING OM LØNN OG ANNEN GODTGJØRELSE TIL DAGLIG LEDER OG LEDENDE ANSATTE

Styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til daglig leder og andre ledende ansatt i Avinor konsernet

I medhold av vedtektenes § 8 skal styret utarbeide en erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte. Erklæringen skal inntas som en note i årsregnskapet. Erklæringen skal ha det innhold som er angitt i allmennaksjeloven §6-16a, og skal behandles på tilsvarende vis på selskapets ordinære generalforsamling. Det vises til allmennaksjelovens §5-6 tredje ledd samt retningslinjer for lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i foretak og selskaper med statlig eierandel, fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet med virkning fra 13.02.2015.

1. HVEM ER OMFATTET AV ERKLÆRINGEN

Erklæringen omfatter ledende ansatte i Avinor-konsernet; Avinor AS, Oslo Lufthavn AS og Avinor Flysikring AS. Følgende personer er per årsskifte 2014/2015 ledende ansatte, og er omfattet av denne erklæringen:

Avinor AS:

- Dag Falk-Petersen, konsernsjef
- Petter Johannessen, konserndirektør økonomi og finans
- Mari Hermansen, konserndirektør HR, juridisk og innkjøp
- Egil Thompson, konserndirektør kommunikasjon og marked
- Jon Sjølander, konserndirektør strategi og utvikling
- Margrethe Snekkerbakken, divisjonsdirektør regionale og lokale lufthavner
- Lasse Bardal, lufthavndirektør Trondheim lufthavn, Værnes
- Leif A. Lorentzen, lufthavndirektør Stavanger lufthavn, Sola
- Aslak Sverdrup, lufthavndirektør Bergen lufthavn, Flesland

Oslo Lufthavn AS:

- Øyvind Hasaas, administrerende direktør Oslo Lufthavn AS
- Marit E. Kjær, direktør økonomi og administrasjon
- Espen Ettre, direktør eiendom og kommersiell utvikling
- Mariann Hornnes, direktør teknisk
- Thorgeir Landevaag, direktør T2/DK
- Hennig Bråtebæk, direktør lufthavntjenester
- Knut Holen, direktør terminaldrift
- Ole Jørgen Holt Hanssen, direktør sikkerhet og miljø

Avinor Flysikring AS:

- Anders Kirsebom, administrerende direktør Avinor Flysikring AS
- Jan-Gunnar Pedersen, leder underveistjenester
- Snorre Andresen, direktør tårntjenester
- Håkan Olsson, leder systemdrift
- Tor-Øivind Skogseth, leder kunde og marked
- Per Ingar Skaar, leder utvikling og prosjekter
- Jan Østby, leder remote services
- Marisa Ruiz Retamar, leder ressurser og kompetanse
- Kresten Lyngstad, leder økonomi og styring
- Anne-Kr. Aagaard Chavez, leder sikkerhet og kvalitet

2. HVILKEN PERIODE GJELDER ERKLÆRINGEN FOR

Erklæringen gjelder for kommende regnskapsår, jf vedtektenes § 8, jf allmennaksjeloven § 6-16 a) (2). Konsernstyret vil legge prinsippene som er omtalt i denne erklæring til grunn for fastsettelse av konsernsjefens godtgjørelse og i vurdering og overvåking av konsernsjefens fastsettelse av godtgjørelse til ledende ansatte.

3. HOVEDPRINSIPPENE I KONSERNETS LEDERLØNNSPOLITIKK

Avinors lederlønnspolitik skal være i samsvar med «Retningslinjer for lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i foretak og selskaper med statlig eierandel (fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet med virkning fra 13.2.2015)». Lederlønningene i konsernet skal være konkurransedyktige, men ikke ledende sammenlignet med tilsvarende selskap.

3.1 FASTLØNN

Hovedelementet i konsernets godtgjørelsesordning er den faste grunnlønnen.

3.2 STYREHONORAR

Det ytes ikke godtgjørelse til ledende ansatte for styreverv i andre selskaper i Avinor-konsernet.

3.3 NATURALYTELSER

Ledende ansatte skal ha naturalytelser som er vanlige for sammenlignbare stillinger. Dette kan være bilgodtgjørelse, parkeringsplass, fri avis/tidsskrift, fri telefon, bærbar PC, skriver og fri bredbåndstilknytning. I konsernsjefens avtale kan bilgodtgjørelse byttes med fri bil innenfor rammer som fastsettes av styret.

3.4 VARIABEL LØNN

Det kan etableres en ordning med variabel lønn til ledende ansatte med basis i individuelle mål. Det skal være klare sammenhenger mellom de mål som ligger til grunn for den variable lønnen, og konsernets mål. En eventuell ordning vil bli utformet i henhold til retningslinjer angitt i Eiermeldingen.

4. OPSJONER OG AKSJEPROGRAM

Det skal ikke være opsjoner eller opsjonlignende ordninger i selskapet. Det skal ikke etableres aksjeprogram med aksjebasert avlønning i selskapet.

5. PENSJONSORDNINGER

Ledende ansatte skal delta i konsernets generelle pensjonsordning. Pensjonsgrunnlaget skal ikke overstige 12 G. Vilårene skal være på linje med andre ansattes vilkår i selskapet. Den generelle aldersgrensen er 70 år i konsernet. For medlemmer i konsernledelsen, dvs ledende ansatte i Avinor AS, administrerende direktør Oslo Lufthavn AS og administrerende direktør Avinor Flysikring AS er aldersgrensen 67 år.

I avtaler med ledende ansatte i Avinor AS, administrerende direktør Oslo lufthavn AS og administrerende direktør Avinor Flysikring AS inngått før retningslinjene datert 15.02.2015, er det etablert en innskuddsbasert alderspensjonsordning for lønn over 12 G samt en ordning med uførepensjon.

Alderspensjon er innskuddsbasert for lønn over 12 G med ulik sats avhengig av lederens alder, og administreres inntil videre over selskapets driftsbudsjett. Aktuelt personell er inndelt i fire aldersgrupper. Pensjonsgrunnlag for innskudd er avtalt fastlønn, og utbetaling påbegynnes ved oppnådd pensjonsalder i henhold til personlig avtale. Betaling av tilleggspensjonen utføres av lønnsavdelingen i Avinor månedlig fra aldersgrensen på 67 år oppnås. Det er en forutsetning at man har fratrudd stilling i konsernet for å få utbetalt pensjon. Ved fratreden fra konsernet før oppnådd pensjonsalder skrives det sluttavtale med en dato for oppstart av utbetaling av pensjon.

Følgende innskuddsplan gjelder:

- For konsernledere som er 60 år og eldre:
30 % av pensjonsgrunnlaget fra 12 G til 18 G og
25 % av pensjonsgrunnlag over 18 G.
- For konsernledere i aldersgruppen 55 til 60 år:
25 % av pensjonsgrunnlaget 12-18 G og
20 % av pensjonsgrunnlaget over 18 G.

- For konsernledere i aldersgruppen 50 til 55 år:
20 % av pensjonsgrunnlaget 12-18 G og
15 % av pensjonsgrunnlag over 18 G.
- For konsernledere under 50 år:
 - 15 % av pensjonsgrunnlaget 12-18 G og
 - 10 % av pensjonsgrunnlaget over 18 G.

Ved opprykk til ny sats pga fødselsdag, gjøres dette fra den første dag i måneden etter fylte år.

Arbeidsgiver har full styringsrett over pensjonsordningen for lønn over 12 G, og betingelsene i ordningen kan til enhver tid revurderes av arbeidsgiver uten at det gir krav på kompensasjon.

Årlig uførepensjon utgjør ved 100 prosent arbeidsuførhet 38,4 prosent av lønn mellom 12 G og 27 G. Full årlig uførepensjon forutsetter at forsikrede ved nådd pensjonsalder vil få en tjenestetid på minst 20 år. Blir tjenestetiden mindre avkortes uførepensjonen forholdsmessig.

Ved Oslo Lufthavn AS er det to ledere som har pensjonsordning ut over 12 G inngått før retningslinjene for lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte av 31.03.2011. Ordningen finansieres over drift og avvikles ved naturlig avgang.

6. OPPSIGELSE OG SLUTTVEDERLAG

Den gjensidige oppsigelsesfrist er tre måneder regnet fra og med den første dag i måneden etter at oppsigelsen fant sted. Oppsigelsen skal meddeles skriftlig.

Konsernsjef og administrerende direktør i datterselskapene har fraskrevet seg stillingsvernet etter arbeidsmiljøloven. For disse kan det avtales sluttvederlag i en periode på 12 måneders fastlønn inkludert lønn i en eventuell oppsigelsestid. Sluttvederlaget beregnes på grunnlag av vedkommendes ordinære månedslønn på oppsigelsestidspunktet. Det beregnes ikke feriepenger av sluttvederlaget ut over lønn i oppsigelsestid.

Sluttvederlaget for ansatte etter 01.01.2015 skal reduseres med et forholdsmessig beløp beregnet på grunnlag av den nye årsinntekten dersom vedkommende ansettes i ny stilling eller har inntekt fra næringsvirksomhet som vedkommende er aktiv eier av.

Vedkommende har kun krav på sluttvederlaget ut over lønn i oppsigelsestid dersom han aksepterer oppsigelsen, fratrer på det tidspunkt arbeidsgiver ønsker samt at vedkommende ikke fremmer krav i forhold til arbeidsmiljølovens regler om oppsigelsesvern mv.

Sluttvederlaget kan holdes tilbake hvis vilkårene for avskjed foreligger, eller hvis det i perioden hvor det ytes sluttvederlag oppdages uregelmessigheter eller forsømmelser som kan lede til erstatningsansvar eller at vedkommende blir tiltalt for lovbrudd.

Konsernsjefen har inngått slik avtale datert 14. januar 2011. Det er avtalt en oppsigelsestid på 3 måneder og et sluttvederlag på 12 måneder som kommer til utbetaling ved oppsigelse fra selskapets side. Avtalen har bestemmelser om fradrag for inntekt fra ny arbeidsgiver, og bortfaller ved rett til uføretrygd, eller alderspensjon i henhold til avtalen. Konsernsjefen har ikke rett til etterlønn dersom avslutningen av arbeidsforholdet skyldes forhold som kan gi grunnlag for avskjed.

For øvrig ledende ansatte kan det ikke inngås forhåndsavtale om sluttvederlag hvor kompensasjonen ved fratredelse er endelig fastsatt. Det kan i stedet inngås forhåndsavtale om rimelig sluttvederlag som får virkning dersom den ansatte ikke bestrider oppsigelsen. For disse avtalene gjelder tilsvarende som for konsernsjef og administrerende direktør i datterselskapene.

I avtaler med ledende ansatte i Avinor AS inngått før de nye retningslinjene er det avtalt sluttvederlag.

7. LEDERLØNNSPOLITIKK OG GJENNOMFØRING AV RETNINGSLINJENE FOR FOREGÅENDE REGNSKAPSÅR

Lederlønnspolitikken for 2014 er gjennomført i samsvar med de retningslinjene som ble behandlet på ordinær generalforsamling 16. mai 2014.

I forbindelse med lønnsoppgjøret ble konsernsjefens faste grunnlønn justert på med 3,3 prosent.

Øvrig ledende personell ble i gjennomsnitt gitt en justering i grunnlønn på 3,3 prosent med to unntak: grunnlønn til administrerende direktør i Avinor Flysikring AS Anders Kirsebom ble satt til kr 1 800 000,- og konserndirektør HR, juridisk og innkjøp Mari Hermansen fikk et tillegg på kr 50 000,- på grunn av utvidet ansvarsområde.

For ledende ansatte i Avinor AS og administrerende direktør i Oslo Lufthavn AS og administrerende direktør i Avinor Flysikring AS ble det etablert en innskuddsbasert alderspensjonsordning for lønn over 12 G. Ordningen omfatter alderspensjon over drift som administreres av Avinor, samt en uførepensjonsordning som er tegnet i et livforsikringsselskap. Premien er skatte- og avgiftspliktig.

Totalkostnaden ved den valgte ordning er kr 1.426.000 i 2014. Den enkeltes totale pensjonskostnad fremgår av noter til regnskapet.

Styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse er første gang avgitt for regnskapsåret 2011. Ledelsens godtgjørelseordning vil bli gjennomgått av styret årlig. Lederlønnsavtaler som er inngått før dette tidspunkt skal ikke berøres negativt av denne erklæringen.

Lønn og eventuelle andre ytelser til ledende ansatte for 2014, er gjengitt i årsregnskapet 2014, note 8.

10. ANDRE DRIFTSKOSTNADER

Beløp i MNOK	Avinor AS		Avinor konsern	
	2014	2013	2014	2013
<i>Spesifikasjon:</i>				
Leie lokaler/tomt	107,0	90,8	61,3	46,1
Drift/vedlikehold bygninger	222,9	193,7	583,3	497,5
Reparasjoner, vedlikehold driftsmateriell	214,0	279,8	415,9	538,8
Innleid kontrolltjeneste/security/vakthold	580,9	553,1	944,0	892,4
Meteorologiske tjenester	17,2	40,6	37,9	40,6
Konsulentbistand	277,6	172,0	429,8	257,8
Øvrige eksterne tjenester	366,5	410,7	781,0	526,2
Øvrige driftskostnader	719,5	453,5	588,7	602,5
Sum	2 505,6	2 194,2	3 841,9	3 401,9
<hr/>				
	Avinor AS		Avinor konsern	
	2014	2013	2014	2013
<i>Avtalt honorar eks mva:</i>				
Lovpålagt revisjon	0,5	0,4	1,0	0,7
<i>Annet kostnadsførte honorar til revisor eks mva:</i>				
Utvidet finansiell revisjon	0,3	0,0	0,3	0,0
Andre attestasjonsoppgaver	0,6	0,7	0,8	0,7
Skatterådgivning	0,0	0,0	0,0	0,0
Regnskapsmessig bistand inklusive IFRS	0,0	0,1	0,0	0,1
Sum	0,9	0,8	1,1	0,8

11. RESULTATEFFEKTER - TERMINAL 2 PROSJEKTET

Beløp i MNOK

Som følge av utbyggingen på Gardermoen (Terminal 2 prosjektet) er resultatregnskapet belastet med ekstra kostnader knyttet til opprettholdelse av normal drift i byggeperioden, samt kostnader knyttet til utrangering av aktiva inkludert økte avskrivninger grunnet revurdering av levetid.

Deler av kostnadsføringene bygger på skjønnsmessige vurderinger, som oppdateres løpende.

<u>Spesifikasjon</u>	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Lønn og andre personalkostnader		
Lønn og andre personalkostnader driftspersonell	24,5	43,2
Sum	24,5	43,2
Av- og nedskrivninger		
Økte avskrivninger som følge av utrangering av deler av terminalen	64,6	96,1
Sum	64,6	96,1
Andre driftskostnader		
Driftskoordinering	43,6	47,2
Vakthold	13,1	10,5
Mer - bussing	15,7	11,1
Konsulenttjenester	5,7	6,8
Stab/støttefunksjoner	4,7	6,2
Rivekostnader eksisterende anlegg	33,0	69,8
Merkostnader i entrepriser knyttet til å opprettholde løpende flyplassdrift i byggeperioden	264,5	64,4
Annet	10,8	0,0
Sum	391,1	216,0
Sum totalt	480,2	355,3

12. VERDIENDRINGER OG ANDRE TAP/GEVINSTER - NETTO

Beløp i MNOK

	Avinor AS		Avinor konsern	
	2014	2013	2014	2013
<i>Spesifikasjon:</i>				
Urealiserte verdiendringer (note 19)	5,5	-9,0	2,8	-11,3
Realiserte verdiendringer kraft	-11,2	-0,7	-25,1	-1,4
Valutagevinster/tap (agio/disagio eiendel og gjeld)	-1,5	17,0	16,7	12,7
Sum	-7,2	7,3	-5,6	0,1

13. FINANSPOSTER

Beløp i MNOK

	Avinor AS		Avinor konsern	
	2014	2013	2014	2013
Finansinntekter				
Renteinntekter på kortsiktig bankinnskudd	45,4	51,5	47,0	57,9
Renteinntekter på konserninterne fordringer	224,4	175,4	0,0	0,0
Mottatt konsernbidrag og utbytte	103,2	571,5	1,5	7,5
Gevinst på finansielle instrumenter (se note 19)	0,0	7,1	0,0	7,1
Sum finansinntekter	373,0	805,5	48,5	72,5
Finanskostnader				
Rentekostnad lån	375,3	296,0	563,0	530,5
Rentekostnad på konsernintern gjeld	22,6	8,6	0,0	0,0
Rentekostnader annet	7,2	9,1	8,8	8,7
Andre lånekostnader	30,3	29,4	31,7	29,4
Aktiverte lånekostnader (se note 17)	-49,5	-62,4	-183,0	-142,8
Netto verdiendring lån hensyntatt derivater	0,0	-10,2	0,0	-10,2
Tap ved virkelig verdi på finansielle kontrakter (se note 19)				
- rentebytteavtale: kontantstrømsikring, overført fra egenkapital	-3,4	-4,3	-3,4	-6,8
- rentebytteavtale: sikring av virkelig verdi	0,0	9,7	0,0	9,7
Sum finanskostnader	382,5	275,9	417,1	418,5
Netto finansinntekt/-kostnad	-9,5	529,6	-368,6	-346,0

14. SKATTEKOSTNAD

Beløp i MNOK

	Avinor AS		Avinor konsern	
	2014	2013	2014	2013
Skattekostnad				
Betalbar skatt	0,7	2,4	277,5	383,1
For mye/lite betalt tidligere år	2,6	0,0	2,6	5,3
Skatteeffekt konsernbidrag	1,8	2,5	0,0	0,0
Korreksjon utsatt skatt tidligere år	0,2	0,0	0,2	0,0
Endring i utsatt skatt	84,8	142,1	257,7	-19,9
Endring skattesats, effekt utsatt skattfordel/-forpliktelse	0,0	2,5	0,0	14,1
Sum skattekostnad	90,1	149,5	538,0	382,6
Avstemming av effektiv skattesats				
27 % (28%) skatt av resultat før skatt	74,8	134,7	523,0	356,7
Effekt av for mye/lite skatt tidligere år	2,6	0,0	2,6	0,0
Endring skattesats, effekt utsatt skattfordel/-forpliktelse	0,0	2,5	0,0	14,1
Mottatt konsernbidrag uten skatteeffekt	0,0	0,0	0,0	0,0
Mottatt utbytte	0,0	-1,5	-0,4	-2,0
Permanente forskjeller 27 % (28%)	0,4	1,5	0,4	1,6
Permanente forskjeller 27 % (28%) Svalbard	12,3	12,3	12,4	12,3
Skattekostnad	90,1	149,5	538,0	382,7
Effektiv skattesats	33,7	31,1	28,8	30,0

Avinor har ved dom i Oslo Tingrett av 9. desember 2010 fått stadfestet at underskudd på Svalbard ikke er fradragsberettiget i inntekt på fastlandet. Etersom virksomheten på Svalbard ikke er egnet til å gå med overskudd klassifiseres dette som en permanent forskjell.

15. UTSATT SKATT

Beløp i MNOK

Avinor AS:

Spesifikasjon av utsatt skattefordel og utsatt skatt

	01.01.14	Fisjon	Resultat	Utvidet resultat	31.12.14
Fordringer	-0,5	0,0	0,4	0,0	-0,1
Fordring konsernbidrag	-27,8	0,0	-67,4	0,0	-95,2
Anleggsmidler	-935,7	-1,2	102,6	0,0	-834,3
Langsiktig lån	0,0	0,0	-55,0	0,0	-55,0
Avsetninger	-112,3	3,4	-4,0	0,0	-112,9
Pensjoner	-545,2	231,0	50,1	-147,5	-411,6
Gjeld konsernbidrag	2,5	0,0	0,0	-0,7	1,8
Gevinst- og tapskonto	-4,9	0,0	0,7	0,0	-4,2
Finansielle instrumenter	-8,5	0,0	57,4	-13,2	35,7
Netto utsatt skattefordel (-)/utsatt skatt	-1 632,4	233,2	84,8	-161,4	-1 475,7

Endring skattesats, reduksjon utsatt skattefordel 60,5

Endringen er presentert som:

Reduksjon av egenkapital	56,5
Kostnad i utvidet resultat	1,5
Kostnad i resultatregnskapet (note 14)	2,5

	01.01.13	Resultat	Utvidet resultat	31.12.13
Fordringer	-0,5	0,0	0,0	-0,5
Fordring konsernbidrag	-158,4	129,6	0,0	-28,8
Anleggsmidler	-1 045,7	75,3	0,0	-970,4
Avsetninger	-93,4	-23,0	0,0	-116,4
Pensjoner	-928,3	-40,9	403,8	-565,4
Gjeld konsernbidrag	2,4	0,0	0,1	2,5
Gevinst- og tapskonto	-6,7	1,7	0,0	-5,0
Finansielle instrumenter	-8,3	-0,6	0,0	-8,9
Netto utsatt skattefordel(-)/utsatt skatt	-2 238,9	142,1	403,9	-1 692,9

	2014	2013
Utsatt skattefordel		
Utsatt skattefordel som forventes realisert senere enn 12 måneder	-1 305,1	-1 494,3
Utsatt skattefordel som forventes realisert innen 12 måneder	-208,1	-140,5
	-1 513,2	-1 634,9

Utsatt skatteforpliktelse

Utsatt skatt som forventes gjort opp senere enn 12 måneder	35,7	0,0
Utsatt skatt som forventes gjort opp innen 12 måneder	1,8	2,5
	37,4	2,5
Netto utsatt skattefordel(-)/utsatt skatt	-1 475,7	-1 632,4

Beløp i MNOK

Avinor konsern:

Spesifikasjon av utsatt skattefordel og utsatt skatt

	01.01.14	Resultat	Utvidet resultat	31.12.14
Fordringer	-0,9	0,4	0,0	-0,5
Anleggsmidler	-1 224,4	159,1	0,0	-1 065,3
Langsiktig lån	0,0	-55,0	0,0	-55,0
Avsetninger	-139,5	-8,0	0,0	-147,5
Pensjoner	-634,0	110,5	-241,1	-764,6
Gevinst- og tapskonto	-6,6	-5,9	0,0	-12,5
Finansielle instrumenter	-31,8	56,6	-17,8	7,0
Netto utsatt skattefordel(-)/utsatt skatt	-2 037,0	257,7	-258,9	-2 038,2

Endring skattesats, reduksjon utsatt skattefordel **75,5**

Endringen er presentert som:

Reduksjon av egenkapital	59,3
Kostnad i utvidet resultat	2,0
Kostnad i resultatregnskapet (note 14)	14,1

	01.01.13	Resultat	Utvidet resultat	31.12.13
Fordringer	-0,8	-0,1	0,0	-0,9
Anleggsmidler	-1 338,5	68,8	0,0	-1 269,7
Avsetninger	-102,1	-42,6	0,0	-144,7
Pensjoner	-1 085,1	-47,8	475,5	-657,4
Gevinst- og tapskonto	-9,1	2,3	0,0	-6,8
Finansielle instrumenter	-41,8	-0,5	9,3	-33,0
Netto utsatt skattefordel(-)/utsatt skatt	-2 577,4	-19,9	484,8	-2 112,5

	2014	2013
Utsatt skattefordel		
Utsatt skattefordel som forventes realisert senere enn 12 måneder	-1 936,2	-1 935,6
Utsatt skattefordel som forventes realisert innen 12 måneder	-148,0	-140,4
	-2 084,2	-2 076,0
Utsatt skatteforpliktelse		
Utsatt skatt som forventes gjort opp senere enn 12 måneder	45,9	14,5
Utsatt skatt som forventes gjort opp innen 12 måneder	0,1	24,5
	46,0	39,0

Netto utsatt skattefordel(-)/utsatt skatt	-2 038,2	-2 037,0
--	-----------------	-----------------

16. IMMATERIELLE EIENDELER

Beløp i MNOK

Avinor AS/Avinor Konsern:

<u>Flyveledersystemer</u>	<u>Avinor AS</u>	<u>Avinor konsern</u>
Per 1. januar 2013		
Anskaffelseskost	158,5	158,5
Akkumulerte av- og nedskrivninger	-112,1	-112,1
Balanseført verdi 01.01.	46,4	46,4
Regnskapsåret 2013		
Balanseført verdi 01.01.	46,4	46,4
Tilgang	0,0	0,0
Årets avskrivninger	-15,0	-15,0
Balanseført verdi 31.12.	31,4	31,4
Per 31. desember 2013		
Anskaffelseskost	158,5	158,5
Akkumulerte av- og nedskrivninger	-127,1	-127,1
Balanseført verdi 31.12.	31,4	31,4
Regnskapsåret 2014		
Balanseført verdi 01.01.	31,4	31,4
Tilgang	0,0	0,0
Avgang	-25,1	-1,8
Årets avskrivninger	-6,3	-13,9
Balanseført verdi 31.12.	0,0	15,7
Per 31. desember 2014		
Anskaffelseskost	0,0	155,7
Akkumulerte av- og nedskrivninger	0,0	-140,0
Balanseført verdi 31.12.	0,0	15,7
Økonomisk levetid	10 år Lineær	10 år Lineær

17. VARIGE DRIFTSMIDLER

Avinor AS:	Tomter og grunn	Bygninger og annen fast eiendom	Bane-system	Tran-sport- midler	Inventar- maskiner med mer	Veier- anlegg med mer	Sum	Anlegg under utførelse	Sum varige driftsmidl.
Per 1. januar 2013									
Anskaffelseskost	734,8	3 758,5	4 039,8	698,6	2 490,1	553,6	12 275,4	2 261,7	14 537,1
Akkumulerte av- og nedskrivninger	0,0	-1 045,1	-728,5	-259,3	-1 435,7	-217,2	-3 685,8	0,0	14 537,1
Balanseført verdi 01.01.	734,8	2 713,4	3 311,3	439,3	1 054,4	336,4	8 589,6	2 261,7	10 851,3
Regnskapsåret 2013									
Balanseført verdi 01.01.	734,8	2 713,4	3 311,3	439,3	1 054,4	336,4	8 589,6	2 261,7	10 851,3
Tilgang	19,2	625,9	719,8	96,3	329,5	42,6	1 833,3	2 085,0	3 918,3
Reklassifisering	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-1 833,3	-1 833,3
Offentlig tilskudd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-75,3	-75,3
Avgang	0,0	-7,8	-0,1	-0,3	-1,4	0,0	-9,7	0,0	-9,7
Årets avskrivninger	0,0	-180,8	-170,3	-44,2	-216,9	-39,9	-652,0	0,0	-652,0
Balanseført verdi 31.12.	754,0	3 150,7	3 860,7	491,1	1 165,6	339,1	9 761,2	2 438,1	12 199,3
Per 31. desember 2013									
Anskaffelseskost	754,0	4 374,3	4 758,8	791,9	2 812,7	596,1	14 087,8	2 438,1	16 525,9
Akkumulerte av- og nedskrivninger	0,0	-1 223,6	-898,1	-300,8	-1 647,1	-257,0	-4 326,6	0,0	-4 326,6
Balanseført verdi 31.12.	754,0	3 150,7	3 860,7	491,1	1 165,6	339,1	9 761,2	2 438,1	12 199,3
Regnskapsåret 2014									
Balanseført verdi 01.01.	754,0	3 150,7	3 860,7	491,1	1 165,6	339,1	9 761,2	2 438,1	12 199,3
Tilgang	48,3	206,8	727,0	55,7	188,6	45,4	1 271,8	2 178,7	3 450,5
Reklassifisering	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-1 271,8	-1 271,8
Offentlig tilskudd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-24,4	-24,4
Avgang	-0,9	-198,2	-4,2	-17,7	-315,4	-3,5	-539,9	-246,6	-786,5
Årets avskrivninger	-1,0	-187,9	-188,1	-41,7	-195,7	-35,2	-649,6	0,0	-649,6
Balanseført verdi 31.12.	800,4	2 971,4	4 395,4	487,4	843,1	345,8	9 843,6	3 074,0	12 917,6
Per 31. desember 2014									
Anskaffelseskost	801,4	4 359,5	5 465,2	799,4	2 121,8	636,6	14 183,9	3 074,0	17 257,9
Akkumulerte av- og nedskrivninger	-1,0	-1 388,1	-1 069,8	-312,0	-1 278,7	-290,8	-4 340,4	0,0	-4 340,4
Balanseført verdi 31.12.	800,4	2 971,4	4 395,4	487,4	843,1	345,8	9 843,6	3 074,0	12 917,6

Avinor konsern:	Tomter og grunn	Bygninger og annen fast eiendom	Bane-system	Tran-sport-midler	Inventar-maskiner med mer	Veier. anlegg med mer	Sum	Anlegg under utførelse	Sum varige driftsmidl.
Per 1. januar 2013									
Anskaffelseskost	1 373,5	11 673,3	7 722,2	963,8	4 966,4	1 416,1	28 115,5	4 552,3	32 667,8
Akkumulerte av- og nedskrivninger	0,0	-3 595,2	-1 869,1	-431,5	-3 310,7	-653,5	-9 860,0	0,0	-9 860,0
Balanseført verdi 01.01.	1 373,5	8 078,1	5 853,1	532,3	1 655,7	762,6	18 255,5	4 552,3	22 807,8

Regnskapsåret 2013

Balanseført verdi 01.01.	1 373,5	8 078,1	5 853,1	532,3	1 655,7	762,6	18 255,5	4 552,3	22 807,8
Tilgang	19,2	928,0	1 665,5	197,7	430,2	269,5	3 510,1	4 214,5	7 724,6
Reklassifisering	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-3 510,1	-3 510,1
Offentlig tilskudd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-75,3	-75,3
Avgang	0,0	-7,8	-0,1	-0,5	-1,4	0,0	-9,8	0,0	-9,8
Årets avskrivninger	-0,0	-551,8	-301,6	-59,6	-345,3	-100,2	-1 358,5	0,0	-1 358,5
Balanseført verdi 31.12.	1 392,7	8 446,5	7 216,9	669,9	1 739,2	931,9	20 397,3	5 181,4	25 578,7

Per 31. desember 2013

Anskaffelseskost	1 392,7	12 591,2	9 387,1	1 156,4	5 389,7	1 685,5	31 602,6	5 181,4	36 784,0
Akkumulerte av- og nedskrivninger	0,0	-4 144,7	-2 170,2	-486,5	-3 650,5	-753,6	-11 205,3	0,0	-11 205,3
Balanseført verdi 31.12.	1 392,7	8 446,5	7 216,9	669,9	1 739,2	931,9	20 397,3	5 181,4	25 578,7

Regnskapsåret 2014

Balanseført verdi 01.01.	1 392,7	8 446,5	7 216,9	669,9	1 739,2	931,9	20 397,3	5 181,4	25 578,7
Tilgang	48,8	392,5	893,9	74,7	347,1	222,4	1 979,4	4 736,0	6 715,4
Reklassifisering	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-1 979,4	-1 979,4
Offentlig tilskudd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-24,4	-24,4
Avgang	-1,0	-1,8	-0,3	-2,6	-0,3	-3,3	-9,5	0,0	-9,5
Årets avskrivninger	-1,1	-541,9	-305,8	-61,8	-348,8	-66,9	-1 326,3	0,0	-1 326,3
Balanseført verdi 31.12.	1 439,4	8 295,3	7 804,7	680,2	1 737,2	1 084,1	21 040,9	7 913,6	28 954,5

Per 31. desember 2014

Anskaffelseskost	1 440,7	12 768,5	10 255,7	1 213,2	5 645,7	1 890,8	33 214,6	7 913,6	41 128,2
Akkumulerte av- og nedskrivninger	-1,3	-4 473,2	-2 451,0	-533,0	-3 908,5	-806,7	-12 173,7	0,0	-12 173,7
Balanseført verdi 31.12.	1 439,4	8 295,3	7 804,7	680,2	1 737,2	1 084,1	21 040,9	7 913,6	28 954,5

Økonomisk levetid	10 - 50 år	15 - 50 år	10 - 20 år	5 - 15 år	5 - 40 år
Avskrivningsmetode	IA	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær

OFFENTLIG TILSKUDD

Avinor har mottatt tilskudd til bygging av hangar for redningshelikopter på Svalbard.

BYGGELÅNSRENTER

Varige driftsmidler inkluderer byggelånsrenter i forbindelse med bygging av vesentlige eiendeler med en byggeperiode på over ett år.

Balanseførte byggelånsrenter utgjorde MNOK 183,0 i 2014 og MNOK 142,8 i 2013.

Gjennomsnittlig rentekostnad er beregnet til 4,34 prosent i 2014 og 4,38 prosent i 2013.

SIKKERHETSSTILLELSER

Balanseført verdi av tomter og fast eiendom som er pansatt som sikkerhet for banklån er MNOK 429,0 (2013: MNOK 452,0). I henhold til vedtektene er det ikke anledning til å stille pant i eiendeler knyttet til basisvirksomheten i konsernet.

FORUTSETNINGER LAGT TIL GRUNN VED BEREGNING AV GJENVINNBART BELØP

Som følge av observerte endringer i markedet for Avinors tjenester, ble det antatt at det forelå risiko for verdifall i forhold til balanseført verdi av konsernets driftsmidler per 31.12.2008. I henhold til gjeldende regnskapsregler ble det derfor foretatt en verditest av konsernets driftsmidler. Positiv utvikling i 2009 og frem til i dag medfører at det per 31.12.2014 ikke foreligger noen indikasjoner på verdifall, men grunnet vesentligheten av konsernets varige driftsmidler og høyt investeringsbehov fremover gjennomføres regelmessige verdivurderinger.

Hele virksomheten til Avinor har vært definert som en kontantstrømgenererende enhet (CGU). Flysikring vurderes nå til å være et eget forretningsområde, med kontantstrømmer som hovedsakelig er uavhengig av resten av konsernets kontantstrømmer. Konsernet vil derfor, fra og med årsregnskapet for 2014, ha to kontantstrømgenererende enheter. For resten av konsernet, eksklusive flysikringsvirksomheten, bygger Avinors økonomimodell på forutsetningen om full samfinansiering mellom lønnsomme og ulønnsomme lufthavner og virksomheter (totalsystemet). Innenfor totalsystemet er det en klart uttrykt målsetning om at kommersielle aktiviteter skal utvikles for å bidra til finansiering av ulønnsomme aktiviteter (pålegg/samfunnsansvar) og til å holde avgiftsnivået nede. Med dette utgangspunktet vurderer Avinor at en løsning hvor hele konsernets virksomhet, eksklusive flysikringsvirksomheten, vurderes samlet regnskapsmessig (totalsystemet), gir korrekt regnskapsmessig presentasjon av virksomheten.

Varige driftsmidler nedskrives til gjenvinnbart beløp når gjenvinnbart beløp er lavere enn eiendelens balanseførte verdi. Gjenvinnbart beløp er den høyeste verdi av den kontantgenererende enhets virkelige verdi fratrukket salgsutgifter og enhetens bruksverdi. Avinor beregner både virkelig verdi og bruksverdi med utgangspunkt i nåverdien av framtidige kontantstrømmer som forventes å oppstå fra eksisterende eiendeler. Bruksverdi er nåverdien av framtidige kontantstrømmer som forventes å oppstå fra eksisterende eiendeler.

Konsernets virksomhet utøves i sin helhet i Norge, nåverdien av kontantstrømmen estimeres derfor i NOK, deretter foretas det neddiskontering basert på et veid avkastningskrav relevant for Avinors virksomhet. Avkastningskravet tar utgangspunktet i renten på 10 års norske statsobligasjoner som risikojusteres ut i fra Avinors forretningsrisiko. Kostnaden knyttet til gjeldsandelen i det veide avkastningskravet er basert på gjennomsnittlig markedsrente for Avinor. I nåverdiberegningen foretatt i 2014 er diskonteringsrente før skatt på 8,4 prosent.

Ved beregning av gjenvinnbart beløp per 31.12.2014 er virkelig verdi fratrukket salgsutgifter benyttet. Virkelig verdi er beregnet med utgangspunkt i framtidige kontantstrømmer fra virksomheten, inkludert framtidige kapasitetsøkende aktiviteter som OSL Terminal 2 og utvidelse av terminalene på Flesland, Sola og Værnes.

Verdivurderingen er basert på forutsetninger om fremtidig utvikling i en rekke parametre. De viktigste forutsetningene som er benyttet ved beregning av gjenvinnbart beløp er (2013 parametre i parentes): Alle tall i prosent.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Passasjervekst	2,5 (2,8)	1,8 (2,4)	4,3 (3,2)	3,1 (2,4)	2,8 (2,5)	2,6 (2,2)
Konsumprisindeks	2,0 (2,0)	2,0 (2,2)	1,7 (2,0)	2,0 (2,0)	2,0 (2,0)	2,0 (2,0)
	2021	2022	2023	2024	2025	2026 - 2030
Passasjervekst	1,9 (2,1)	2,1 (2,0)	2,0 (1,9)	2,0 (1,9)	2,0 (1,9)	1,6-2,0 (1,9 -2,0)
Konsumprisindeks	2,0 (2,0)	2,0 (2,0)	2,0 (2,0)	2,0 (2,0)	2,0 (2,0)	2,0 (2,0)

Det er tett korrelasjon mellom BNP fastlandsnorge og passasjerutvikling. Beregningene forutsetter en realvekst i kostnader.

Beregningene inkluderer antatte investeringer med utgangspunkt i konsernets investeringsplaner, inkludert gjeldende myndighetskrav.

Forventet verdi av drift utover femten år fastsettes som en terminalverdi. I terminalverdien er det forutsatt en null vekst. Investeringene i terminalverdien er estimert med utgangspunkt i et normalisert investeringsnivå. Den gjennomførte verditesten av konsernets driftsmidler indikerer ikke at gjenvinnbart beløp er lavere enn bokført verdi per 31.12.2014.

Sensitivitet ved estimering av gjenvinnbart beløp:

Estimering av gjenvinnbart beløp baserer seg på antagelser om fremtidig utvikling på en rekke områder, angitt i tabellen ovenfor. I tillegg til de nevnte forutsetningene påvirkes gjenvinnbart beløp av investeringer i driftsmidler og renter. Dette innebærer at det vil hefte usikkerhet ved utfallet av beregningene. Avinor har gjennomført sensitivitetsanalyser hvor en har sett på hvilke konsekvenser ulike endringer i forutsetningene har på gjenvinnbart beløp. I forhold til det som er lagt til grunn i nåverdiberegningene vil gjenvinnbart beløp være mest sensitivt i forhold til fremtidige endringer i:

Pax: En endring på 1 prosent i forhold til forutsatt vekst vil medføre en endring i gjenvinnbart beløp på i størrelsesorden +/- MNOK 1.753 (2013: +/- MNOK 2.283)

Avgiftsvekst: En endring på 1 prosent i forhold til forutsatt vekst vil medføre en endring i gjenvinnbart beløp på i størrelsesorden +/- MNOK 672 (2013: +/- MNOK 893)

Diskonteringsrente: En endring på 1 prosent i forhold til anvendt diskonteringsrente vil medføre en endring i gjenvinnbart beløp på i størrelsesorden MNOK +11.048/-7.688 (2013: MNOK +17.456/-9.653)

Kostnadsvekst: En endring på 1 prosent i forhold til forutsatt vekst vil medføre en endring i gjenvinnbart beløp på i størrelsesorden +/- MNOK 574 (2013: MNOK +/-1.504)

18. FINANSIELLE INSTRUMENTER ETTER KATEGORI

Beløp i MNOK

Følgende prinsipper for etterfølgende måling har blitt anvendt for finansielle instrumenter i balansen:

Avinor AS:

	Utlån og fordringer	Eiendeler vurdert til virkelig verdi over resultat	Derivater benyttet for sikrings- formål	Sum
Per 31. desember 2014				
Eiendeler				
Konserninterne fordringer	6 479,9			6 479,9
Derivater		1,7	154,7	156,4
Andre finansielle anleggsmidler	62,6			62,6
Kundefordringer	468,6			468,6
Andre fordringer	58,3			58,3
Bankinnskudd, kontanter og lignende	900,6			900,6
Sum	7 970,0	1,7	154,7	8 126,4

	Forpliktelser vurdert til virkelig verdi over resultat	Derivater benyttet for sikrings- formål	Andre finansielle forpliktelser	Sum
Forpliktelser				
Konsernintern gjeld			1 800,2	1 800,2
Derivater	24,7			24,7
Annen langsiktig gjeld			9 300,0	9 300,0
Leverandørgjeld og annen gjeld			1 551,5	1 551,5
Sum	24,7	0,0	12 651,7	12 676,4

	Utlån og fordringer	Eiendeler vurdert til virkelig verdi over resultat	Derivater benyttet for sikrings- formål	Sum
Per 31. desember 2013				
Eiendeler				
Konserninterne fordringer	5 182,8			5 182,8
Andre finansielle anleggsmidler	30,2			30,2
Kundefordringer	613,1			613,1
Andre fordringer	41,4			41,4
Bankinnskudd, kontanter og lignende	644,2			644,2
Sum	6 511,7	0,0	0,0	6 511,7

	Forpliktelser vurdert til virkelig verdi over resultat	Derivater benyttet for sikrings- formål	Andre finansielle forpliktelser	Sum
Forpliktelser				
Konsernintern gjeld			1 104,5	1 104,5
Derivater	31,9			31,9
Annen langsiktig gjeld			5 913,1	5 913,1
Leverandørgjeld og annen gjeld			1 784,8	1 784,8
Sum	31,9	0,0	8 802,4	8 834,3

Avinor Konsern:

	Utlån og fordringer	Eiendeler vurdert til virkelig verdi over resultat	Derivater benyttet for sikrings- formål	Sum
Per 31. desember 2014				
Eiendeler				
Derivater		9,1	171,9	181,0
Andre finansielle anleggsmidler	188,2			188,2
Kundefordringer	1 199,9			1 199,9
Andre fordringer	157,1			157,1
Bankinnskudd, kontanter og lignende	932,0			932,0
Sum	2 477,2	9,1	171,9	2 658,2

	Forpliktelses vurdert til virkelig verdi over resultat	Derivater benyttet for sikrings- formål	Andre finansielle forpliktelses	Sum
Forpliktelses				
Lån fra Staten			3 416,1	3 416,1
Derivater	41,9	113,7		155,6
Annen langsiktig gjeld			10 522,4	10 522,4
Leverandørgjeld og annen gjeld			2 585,8	2 585,8
Sum	41,9	113,7	16 524,3	16 679,9

	Utlån og fordringer	Eiendeler vurdert til virkelig verdi over resultat	Derivater benyttet for sikrings- formål	Sum
Per 31. desember 2013				
Eiendeler				
Derivater		11,4		11,4
Andre finansielle anleggsmidler	130,8			130,8
Kundefordringer	1 073,9			1 073,9
Andre fordringer	311,8			311,8
Bankinnskudd, kontanter og lignende	673,7			673,7
Sum	2 190,2	11,4	0,0	2 201,6

	Forpliktelses vurdert til virkelig verdi over resultat	Derivater benyttet for sikrings- formål	Andre finansielle forpliktelses	Sum
Forpliktelses				
Lån fra Staten			3 860,4	3 860,4
Derivater	40,9	95,0		135,9
Annen langsiktig gjeld			7 129,0	7 129,0
Leverandørgjeld og annen gjeld			2 568,9	2 568,9
Sum	40,9	95,0	13 558,3	13 694,2

For nærmere omtale av kredittverdighet i finansielle eiendeler - se note 3.

19. DERIVATER

Beløp i MNOK

Eiendeler	Avinor AS			Avinor konsern		
	2014	2013	Endring	2014	2013	Endring
Renteswapper	154,7	0,0	154,7	154,7	0,0	154,7
Valutaterminkontrakter	1,7	0,0	1,7	26,3	11,5	14,8
Energikontrakter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	156,4	0,0	156,4	181,0	11,5	169,5
Gjeld						
	2014	2013	Endring	2014	2013	Endring
Renteswapper	14,8	18,2	-3,4	128,5	113,3	15,2
Valutaterminkontrakter	0,0	2,9	-2,9	9,1	3,6	5,5
Energikontrakter	9,9	10,8	-0,9	18,0	19,1	-1,1
	24,7	31,9	-7,2	155,6	136,0	19,6
Netto endring			163,6			149,9
Spesifikasjon av netto endring:						
Verdiendringer og andre tap/gevinster - netto (se note 12)			5,5			2,8
Valutaterminkontrakter - ført i utvidet resultat			0,0			7,6
Renteswapper - resultatført som finanskostnad (se note 13)			3,4			3,4
Renteswapper - ført i utvidet resultat			-48,9			-73,7
Renteswapper - termineringsverdi			0,0			0,0

Alle renteswapper, med unntak av en virkelig verdi sikring, er designert som kontantstrømssikring.

Valutatermin- og energikontraktene defineres ikke som regnskapsmessig sikringinstrument og er klassifisert som kortsiktig eiendel og/eller forpliktelse.

Renteswappene er definert som regnskapsmessig sikringsinstrument og den virkelige verdien av sikringsinstrumentet er klassifisert som langsiktig eiendel eller forpliktelse hvis gjenværende løpetid på sikringsobjektet er mer enn 12 måneder og som kortsiktig eiendel eller forpliktelse hvis gjenværende løpetid på sikringsobjektet er mindre enn 12 måneder. Den ineffektive andelen av sikringen resultatføres.

Nominelt beløp på utestående valutaterminkontrakter per 31. desember 2014 er MNOK 430,2 (2013: MNOK 363,0).

Nominelt beløp på utestående energikontrakter per 31. desember 2014 er MNOK 102 (2013: MNOK 59).

Den nominelle hovedstolen på utestående renteswapper per 31. desember 2014 var MNOK 3.689 (2013: MNOK 1.049).

Per 31. desember 2014 varierte den faste renten fra 3,41 prosent til 5,96 prosent (2013: 4,30 prosent til 5,96 prosent). Den flytende rentesatsen var NIBOR og fast Euro rente.

Gevinster og tap ført i utvidet resultat (note 24) på renteswapper per 31. desember 2014 vil kontinuerlig reverseres i resultatregnskapet inntil banklånene er tilbakebetalt (note 27).

Maksimal eksponering for kredittrisiko på rapporteringstidspunktet er virkelig verdi av derivater klassifisert som eiendeler i balansen.

20. ANDRE FINANSIELLE ANLEGGSMIDLER

Beløp i MNOK

	Avinor AS		Avinor konsern	
	2014	2013	2014	2013
Andre langsiktige fordringer	62,6	30,2	188,2	130,8
Sum	62,6	30,2	188,2	130,8

Andre langsiktige fordringer

Andre langsiktige fordringer er ikke-derivate finansielle eiendeler med fastsatte betalinger som ikke omsettes i et aktivt marked.

Virkelig verdi av andre finansielle anleggsmidler er i all vesentlighet lik bokført verdi.

21. KUNDEFORDRINGER, ANDRE KORTSIKTIGE FORDRINGER

Beløp i MNOK

Kundefordringer	Avinor AS		Avinor konsern	
	2014	2013	2014	2013
Kundefordringer	469,5	617,1	1 201,6	1 078,8
Nedskrivning for sannsynlig tap på kundefordringer	-0,9	-4,0	-1,7	-4,9
Bokført verdi kundefordringer	468,6	613,1	1 199,9	1 073,9
Årets konstaterte tap på kundefordringer	0,4	0,9	4,6	1,4

Virkelig verdi av kundefordringer er i all vesentlighet lik bokført verdi.

Tap på kundefordringer er klassifisert som andre driftskostnader i resultatregnskapet.

Endringen i avsetning for tap er som følger:

	Avinor AS		Avinor konsern	
	2014	2013	2014	2013
IB	4,0	4,5	5,0	5,4
Årets avsetning til sannsynlig tap på krav	0,9	4,0	0,2	4,0
Årets konstaterte tap	0,4	0,9	4,6	1,4
Reversert tidligere avsetning	-4,4	-5,4	-8,1	-5,8
UB	0,9	4,0	1,7	4,9

Kreditrisiko og valutarisiko vedrørende kundefordringer er nærmere omtalt i note 3.

Per 31.12 hadde selskapet følgende fordeling mellom forfalte og ikke forfalte kundefordringer:

	Sum	Ikke forfalt	Ikke forfalt			
			<30 d	30-60d	60-90d	>90d
2014	469,5	409,1	40,3	1,5	0,3	18,3
2013	671,1	604,2	7,2	1,9	3,8	0,0

Per 31.12 hadde konsernet følgende fordeling mellom forfalte og ikke forfalte kundefordringer :

	Sum	Ikke forfalt	Ikke forfalt			
			<30 d	30-60d	60-90d	>90d
2014	1 201,6	1 057,9	76,6	4,7	35,9	26,5
2013	1 078,8	1 071,4	1,5	2,4	3,5	0,0

Spesifikasjon av kortsiktige fordringer

	Avinor AS		Avinor konsern	
	2014	2013	2014	2013
Kundefordringer	468,6	613,1	1 199,9	1 073,9
Konserninterne fordringer	508,6	611,5	0,0	0,0
Påløpne ikke fakturerte inntekter	58,3	40,3	134,0	149,3
Forskuddsbetalte driftskostnader	22,2	35,5	48,3	37,6
Andre kortsiktige fordringer	0,0	1,1	23,1	162,6
Sum kortsiktige fordringer	1 057,7	1 301,5	1 405,3	1 423,4

Virkelig verdi av kortsiktige fordringer er i all vesentlighet lik bokført verdi.

Regnskapsført verdi av kundefordringer og andre fordringer i utenlandsk valuta er (MNOK):

	Avinor AS		Avinor konsern	
	2014	2013	2014	2013
Euro	4,6	168,1	191,5	168,1
	4,6	168,1	191,5	168,1

22. KONTANTER OG KONTANTEKVIVALENTER

Beløp i MNOK

	Avinor AS		Avinor konsern	
	2014	2013	2014	2013
Kontanter og bankinnskudd	900,6	644,2	932,0	673,7
Kortsiktig plassering i bank	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum	900,6	644,2	932,0	673,7

I kontantstrømsoppstillingen omfatter kontanter og kontantekvivalenter følgende:

Kontanter og kontantekvivalenter	900,6	644,2	932,0	673,7
Kassekreditt	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum	900,6	644,2	932,0	673,7

Avinor AS har en trekkfasilitet på MNOK 4.000 og en trekkrettighet på MNOK 800 i bank.

Konsernkontosystemet:

Avinor-konsernets likviditet er organisert i en konsernkontoordning. Avinor AS står som konsernkonto-innehaver. Dette innebærer at kontantbeholdningene i Avinor Flysikring AS, Oslo Lufthavn AS, Oslo Lufthavn Eiendom AS, Avinor Parkeringsanlegg AS, Flesland Eiendom AS, Værnes Eiendom AS, Sola Hotel Eiendom AS og Hell Eiendom AS formelt sett er fordringer på Avinor AS, og at disse selskapene er solidarisk ansvarlig for de trekk som Avinor konsernet har gjort.

23. AKSJEKAPITAL, AKSJONÆRINFORMASJON, UTBYTTE OG RESULTAT

Beløp i MNOK

	Antall aksjer	Pålydende	Aksjekapital
Ordinære aksjer	540 010	0,01	5 400,1
Sum	540 010	0,01	5 400,1

Selskapet har betalt ut følgende utbytte på ordinære aksjer:	2014	2013
NOK 858,0 per aksje i 2012		463,4
NOK 824,9 per aksje i 2013	445,4	
Sum	445,4	463,4

Foreslått utbytte til godkjenning i generalforsamlingen (ikke regnskapsført som forpliktelse per 31.12):	2014	2013
NOK 824,9 per aksje		445,4
NOK 925,9 per aksje	500,0	
Sum	500,0	445,4

Samtlige aksjer eies av staten ved Samferdselsdepartementet.

24. ANNEN EGENKAPITAL IKKE RESULTATFØRT

Beløp i MNOK

<i>Avinor AS:</i>	Pensjoner	Sikring	Sum
Balansført verdi 01.01.2013	-1 093,0	-0,1	-1 093,0
Aktuarielle gevinster/(tap) på pensjoner	1 442,2		1 442,2
Skatteeffekt	-403,8		-403,8
Endring skattesats, effekt utsatt skattefordel/-forpliktelse	-1,5	0,0	-1,5
Balansført verdi 31.12.2013	-56,1	-0,1	-56,1

Aktuarielle gevinster/(tap) på pensjoner	-546,2		-546,2
Skatteeffekt	147,5		147,5
Verdiendring kontantstrømsikring		-48,9	-48,9
Skatteeffekt		13,2	13,2
Balansført verdi 31.12.2014	-454,8	-35,8	-490,5

<i>Avinor konsern:</i>	Pensjoner	Sikring	Sum
Balansført verdi 01.01.2013	-1 237,9	-81,1	-1 319,2
Aktuarielle gevinster/(tap) på pensjoner	1 698,0		1 698,0
Skatteeffekt	-475,4		-475,4
Verdiendring kontantstrømsikring		33,4	33,4
Skatteeffekt		-9,4	-9,4
Endring skattesats, effekt utsatt skattefordel/-forpliktelse	-1,2	-0,8	-2,0
Balansført verdi 31.12.2013	-16,5	-57,9	-74,6

Aktuarielle gevinster/(tap) på pensjoner	-893,0		-893,0
Skatteeffekt	241,1		241,1
Verdiendring kontantstrømsikring		-66,1	-66,1
Skatteeffekt		17,8	17,8
Balansført verdi 31.12.2014	-668,4	-106,2	-774,8

25. PENSJONER

Beløp i MNOK

Ytelsespensjon

Konsernet er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Konsernets pensjonsordning tilfredsstiller kravene i denne lov.

Pensjonsordningen omfatter ytelser etter lov om Statens Pensjonskasse (Pensjonsloven). Ytelsene er alders-, uføre-, ektefelle og barnpensjon. I tillegg gjelder eventuelt beregningen for ytelser fra 62 år etter Avtafestet Pensjon (AFP) for statlig sektor.

Pensjonsytelsene samordnes med folketrygdens ytelser og eventuell tidligere opptjent rettighet fra offentlig ordning. Bruttopenisjonene garanteres uavhengig av folketrygdens ytelser (bruttogarantien). Ca. 50 prosent av de ansatte har pensjonsordning som løper fra 62 eller 65 års alder.

Negativt estimatavvik i 2014 (MNOK 893,0 i konsern og MNOK 546,2 i mor) skyldes endring i de økonomiske forutsetningene og endring i arbeidsgiveravgiftssats. Den totale negative endringen er imidlertid redusert med effekten av planendringer. Risikotabellen K2013 anvendes for død og levealder, men risikotabellen for uføre er basert på risikotabellen K1963*200.

Alder	Forventet levealder		Døds-sannsynlighet		Uføre-sannsynlighet	
	Mann	Kvinne	Mann	Kvinne	Mann	Kvinne
20	81	85	0,0237 %	0,0094 %	0,1148 %	0,1724 %
40	82	86	0,0501 %	0,0293 %	0,2638 %	0,5236 %
60	84	87	0,3510 %	0,2383 %	1,4064 %	2,4044 %
80	89	91	3,8661 %	2,5469 %	IA	IA

Årets pensjonskostnad er beregnet som følger:

	Avinor AS		Avinor konsern	
	2014	2013	2014	2013
Kostnader ved inneværende				
periodes pensjonsopptjening	234,1	380,0	383,1	461,3
Rentekostnad	183,4	162,3	273,0	188,3
Planendring pensjonsregulering	-72,3	0,0	-125,0	0,0
Planendring levealdersjustring	-106,6	0,0	-267,9	0,0
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-127,0	-94,3	-188,3	-109,5
Ansattes 2 prosent innskudd	-26,9	-34,6	-43,8	-41,5
Administrasjonskostnader	4,7	6,1	7,7	7,3
Arbeidsgiveravgift	10,4	47,4	5,6	59,4
Årets pensjonskostnad (note 8)	99,9	466,9	44,2	565,3

Pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler:

<i>Avinor AS</i>			2014			2013
	Sikret	Usikret	Sum	Sikret	Usikret	Sum
Endring brutto pensjonsforpliktelse:						
Pensjonsforpliktelse 1.1.	5 928,8	9,1	5 937,9	6 828,7	6,5	6 835,2
Kostnad inneværende						
periodes pensjonsopptjening	236,5	2,3	238,8	383,5	2,6	386,1
Rentekostnad	183,4		183,4	162,3		162,3
Planendring - levealderjustering	-106,6		-106,6	0,0		0,0
Planendring - ny uførepensjon	-72,3		-72,3	0,0		0,0
Fisjon - Avinor Flysikring AS	-2 366,7		-2 366,7	0,0		0,0
Aktuariell gevinster og tap						
-økonomiske forutsetn.	392,4		392,4	-1831,2		-1 831,2
Aktuariell gevinster og tap						
-demografiske forutsetn.	0,0		0,0	502,3		502,3
Utbetaling pensjon	-122,7		-122,7	-116,8		-116,8
Brutto pensjonsforpliktelse 31.12	4 072,9	11,4	4 084,3	5 928,8	9,1	5 937,9
Endringer brutto pensjonsmidler:						
Virkelig verdi pensjonsmidler 1.1	4 110,3		4 110,3	3 835,4		3 835,4
Avkastning på pensjonsmidler	127,0		127,0	94,3		94,3
Fisjon - Avinor Flysikring AS	-1 617,0		-1 617,0	0,0		0,0
Premieinnbetalinger	277,9		277,9	321,1		321,1
Aktuarielle gevinster og tap	-28,0		-28,0	-23,7		-23,7
Utbetaling av pensjoner	-122,7		-122,7	-116,8		-116,8
Virkelig verdi pensjonsmidler 31.12	2 747,5	0,0	2 747,5	4 110,3	0,0	4 110,3
Netto pensjonsforpliktelse	1 325,4	11,4	1 336,8	1 818,5	9,1	1 827,6
Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	186,9		186,9	191,0		191,0
Netto balanseført pensjonsforpliktelse 31.12	1 512,3	11,4	1 523,7	2 009,5	9,1	2 018,6
Faktisk avkastning pensjonsmidler foregående år	114,3		114,3	167,8		167,8
Forventet premiebetaling neste år	218,0		218,0	384,0		384,0
Forventet utbetaling neste år	-129,0		-129,0	-120,0		-120,0

<i>Avinor Konsern:</i>			2014		2013	
	Sikret	Usikret	Sum	Sikret	Usikret	Sum
Endring brutto pensjonsforpliktelse:						
Pensjonsforpliktelse 1.1.	6 868,2	17,0	6 885,2	7 922,0	14,8	7 936,8
Kostnad inneværende						
periodes pensjonsopptjening	388,4	2,5	390,8	458,7	2,6	461,3
Rentekostnad	273,0		273,0	188,3		188,3
Planendring - levealdersjustering	-267,9		-267,9	0		0,0
Planendring - ny uførepensjon	-125,0		-125,0	0		0,0
Aktuariell gevinster og tap -økonomiske forutsetn.	807,6		807,6	-2142,3		-2 142,3
Aktuariell gevinster og tap -demografiske forutsetn.	0,0		0,0	576,2	-0,4	575,8
Utbetaling pensjon/fripoliser	-139,6		-139,6	-134,7		-134,7
Brutto pensjonsforpliktelse 31.12	7 804,7	19,5	7 824,1	6 868,2	17,0	6 885,2
Endringer brutto pensjonsmidler:						
Virkelig verdi pensjonsmidler 1.1	4 769,2		4 769,2	4 445,6		4 445,6
Avkastning på pensjonsmidler	188,3		188,3	109,5		109,5
Premieinnbetalinger	440,5		440,5	385,3		385,3
Aktuariell gevinster og tap	83,2		83,2	-36,5		-36,5
Utbetaling av pensjoner/fripoliser	-139,6		-139,6	-134,7		-134,7
Virkelig verdi pensjonsmidler 31.12	5 341,6	0,0	5 341,6	4 769,2	0,0	4 769,2
Netto pensjonsforpliktelse	2 463,1	19,5	2 482,5	2 099,0	17,0	2 116,0
Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	347,4	1,6	349,0	230,3	1,6	231,9
Netto balanseført pensjonsforpliktelse 31.12	2 810,4	21,1	2 831,5	2 329,3	18,6	2 347,9
Faktisk avkastning pensjonsmidler foregående år	134,8		134,8	190,2		190,2
Forventet premiebetaling neste år	444,0		444,0	443,9		443,9
Forventet utbetaling neste år	-153,0		-153,0	-138,4		-138,4

Endringer i forpliktelsen:	Avinor AS		Avinor konsern	
	2014	2013	2014	2013
Netto pensjonsforpliktelse 1.1	1 827,6	2 999,8	2 116,0	3 491,2
Resultatført pensjonskostnad (ekskl. pensjonstrekk)	116,4	454,1	82,5	540,1
Premiebetalinger (ekskl adm kostnader)	-282,6	-327,2	-448,1	-392,6
Administrasjonskostnader	4,7	6,1	7,7	7,3
Fisjon - Avinor Flysikring AS	-749,7	0,0	0,0	0,0
Estimatavvik mot utvidet resultat	420,4	-1 305,2	724,4	-1 530,0
Netto pensjonsforpliktelse 31.12	1 336,8	1 827,6	2 482,4	2 116,0

Aktuarielle gevinster/tap på pensjonsforpliktelse:

Estimatavvik	420,4	-1 305,2	724,4	-1 530,0
Arbeidsgiveravgift på avvik	57,0	-137,0	99,9	-168,0
Effekt endring sats arbeidsgiveravgift	68,7	0,0	68,7	0,0
Sum aktuarielle gevinster/tap på pensjonsforpliktelse	546,2	-1 442,2	893,0	-1 698,0

Ved beregning av pensjonskostnad og netto pensjonsforpliktelse er en rekke forutsetninger lagt til grunn. Diskonteringsrenten er fastsatt basert på markedet for obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Den veide gjennomsnittlige durasjon på pensjonsforpliktelsen er 23 år. Lønnsøkning og pensjonsregulering er basert på historiske observasjoner for selskapet.

	2014	2013
Diskonteringsrente	2,40%	4,10%
Lønnsvekst i prosent	2,75%	4,00%
Pensjonsregulering i prosent	1,75%	2,75%
AFP-uttak	15,00%	15,00%
Gjennomsnittlig fratredelsesrate under 50	3,00%	3,00%
Gjennomsnittlig fratredelsesrate over 50	0,20%	0,20%

Pensjonsmidler

Premiefastsettelse og beregning av avsetninger til pensjonsytelser for pensjonsordning i SPK foretas etter ordinære aktuarielle prinsipper. Pensjonsordningen er ikke direkte fondsbasert. Utbetalingen av pensjoner er garantert av den norske stat (pensjonslovens §1). Det blir simulert en forvaltning av tildelte pensjonsmidler («fiktivt fond») som om disse midlene er plassert i langsiktige statsobligasjoner.

Pensjonsordningen kan ikke flyttes på samme måte som en privat pensjonsordning og denne beregningen forutsetter at pensjonsordningen videreføres i SPK.

I simuleringen legges det til grunn at obligasjonene holdes til tidspunkt for utløp. Pensjonsmidlene verdsettes derfor til pålydende pluss avkastning.

Sensitiviteter til pensjonsforpliktelsen:

Sensiviteter til pensjonsforpliktelsen for endringer i de vektete økonomiske forutsetninger er:

Diskonteringsrente: En endring på 1 prosent vil medføre en endring i forpliktelsen på i størrelsesorden MNOK 1.708/-1.406 (2013: MNOK 1.150/-1.522)

En endring på 1 prosent i inflasjonsforventning vil medføre en endring i forpliktelsen på i størrelsesorden MNOK -1.392/1.722 (2013:MNOK -1.520/1.167)

26. ANNEN AVSETNING FOR FORPLIKTELSE

Beløp i MNOK

<i>Avinor AS</i>	Ventelønn	Sluttavtaler	Miljø	Annet	Sum
Balanse 1. januar 2014	11,5	15,5	133,8	0,6	161,4
Avsatt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Reversert	-1,9	-12,7	0,0	0,0	-14,6
Benyttet	-2,4	-2,8	-28,6	-0,4	-34,1
Balanse 31. desember 2014	7,3	0,0	105,2	0,2	112,7

<i>Avinor konsern</i>	Ventelønn	Sluttavtaler	Miljø	Annet	Sum
Balanse 1. januar 2014	11,5	17,0	263,9	0,6	293,0
Avsatt	0,0	2,9	6,2	0,0	9,1
Reversert	-1,9	0,0	0,0	0,0	-1,9
Benyttet	-2,4	-4,8	-64,8	-0,4	-72,3
Balanse 31. desember 2014	7,3	15,1	205,3	0,2	227,9

Kortsiktig del av annen avsetning for forpliktelser inngår i annen kortsiktig gjeld. Se note 3

Ventelønn

Avinors styre vedtok 04.12.2003 en vesentlig restrukturering av konsernet, Take-off-05. Dette innebar blant annet en omfattende nedbemanning. Deler av nedbemanningen skjedde gjennom overgang til ventelønn. vettelønn.

I henhold til premissene for selskapsetableringen hadde ansatte i Avinor AS frem til 31.12.2005 rett til ventelønn. Ventelønnsutgifter er forutsatt dekket av selskapet. Hvor lenge man har rett til ventelønn er avhengig av alder og ansiennitet ved fratreden.

Avsetning for ventelønn er basert på forventninger om ventelønnsperiode basert på ovennevnte regler.

Sluttavtale flygeledere

Det er inngått avtale med enkeltpersoner om 72 prosent av normal lønn i perioden 60 - 62 år.

Etter det vil de gå over i ordinære pensjonsordninger.

Miljø

Det er avsatt for undersøkelser og kartlegging, samt håndtering av forurenset grunn. Se for øvrig note 29.

27. LÅN

Beløp i MNOK

	Avinor AS		Avinor konsern	
	2014	2013	2014	2013
Langsiktige lån				
Statslån	0,0	0,0	3 416,1	3 860,4
Obligasjonslån	6 243,7	2 850,0	6 243,7	2 850,0
Banklån	3 025,3	3 025,3	4 247,7	4 241,2
Annet	31,0	37,8	31,0	37,8
Sum langsiktig	9 300,0	5 913,1	13 938,5	10 989,4
Kortsiktige lån				
Sertifikatlån	800,0	800,0	800,0	800,0
1. års avdrag langsiktig gjeld	8,7	405,6	551,9	945,5
Sum kortsiktig	808,7	1 205,6	1 351,9	1 745,5

Alle lån er i NOK.

Opplysninger om statslån, lån fra banker:	Valuta	Effektiv rente
Statslån	NOK	2,85%
Obligasjonslån, inkl sertifikatlån	NOK	4,02%
Banklån	NOK	4,77%

Tallene inkluderer tilhørende rentesikringsderivater.

Den effektive rentesatsen er beregnet som et vektet gjennomsnitt ut fra lånenes relative størrelse.

Se note 3 for beskrivelse av renterisiko.

<i>Avdragsprofil lån:</i>	2016	2017	2018	2019	2020	Deretter	Sum
Statslån	444,4	444,4	444,4	444,4	444,4	1 194,1	3 416,1
Obligasjonslån	400,0	0,0	0,0	700,0	450,0	4 693,7	6 243,7
Banklån	166,6	228,4	214,8	275,1	335,5	3 027,3	4 247,7
Annet	12,0	11,9	4,6	2,5	0,0	0,0	31,0

Statslån

Lån regnskapsføres til virkelig verdi på utbetalingstidspunktet. I etterfølgende perioder regnskapsføres lån til amortisert kost ved bruk av effektiv rente. Lånet er delt inn i seks like store gjeldsbrev med forskjellige rentevilkår. Gjeldsbrev en til fem har en rente lik statens utlånsrente til forvaltningsbedrifter (gjennomsnittlig rente på fem års statsobligasjoner i perioden 01.10 - 30.09) med tillegg av 30 rentepunkter. Renten på ett av disse gjeldsbrevene fornyeshvert år. Renten på det siste gjeldsbrevet settes til tre, seks eller tolv måneders NIBOR med tillegg av 20 rentepunkter. Alle rentene betales etterskuddsvis per 31. desember. Lånet skulle opprinnelig nedbetales over 20 år fra og med år 2002. Løpetiden på lånet er senere forlenget slik at siste forfall er i 2024. Første avdrag ble betalt 30. juni 2002.

Obligasjonslån

Lån regnskapsføres til virkelig verdi på utbetalingstidspunktet. I etterfølgende perioder regnskapsføres lån til amortisert kost ved bruk av effektiv rente.

Utestående obligasjonslån pr. 31.12.2014 fordeler seg som følger:

Lån pålydende MNOK 400, forfall 20. mai 2016, rente 6,56 prosent

Lån pålydende MNOK 450, forfall 8. mai 2020, rente 3,75 prosent

Lån pålydende MNOK 2.000, forfall 8. mai 2028, rente 4,45 prosent

Lån pålydende MEUR 300, forfall 20. mars 2021, rente 1,75 prosent

Lån pålydende MNOK 700, forfall 30. oktober 2019, rente 3 måneders NIBOR pluss 0,37 prosent

Banklån

Lån regnskapsføres til virkelig verdi på utbetalingstidspunktet. I etterfølgende perioder regnskapsføres lån til amortisert kost ved bruk av effektiv rente.

Avinor AS tok i 2011 opp et lån på MNOK 1500 i Den Nordiske Investeringsbank (NIB). Lånet ble utbetalt i desember 2011 og har løpetid på 20 år med 8 års avdragsfrihet. I 2012 tok Avinor AS opp ytterligere et lån på MNOK 1525,3 i Den Europeiske Investeringsbanken. Lånet ble utbetalt i juni 2012 og har 16 års løpetid med 4,5 års avdragsfrihet.

Avinors Parkeringsanlegg AS, Flesland Eiendom AS, Værnes Eiendom AS og Sola Hotel Eiendom AS har avgitt negativ pantsettelseserklæring.

Pantelånene i Oslo Lufthavn Eiendom AS er sikret med MNOK 275,4 (2013: MNOK 309,3) med pant i bygninger på festet tomt. Den bokførte verdien på pantsatte bygninger er MNOK 429,0 (2013: MNOK 452,0). I henhold til vedtektene er det ikke anledning til å stille pant i eiendeler knyttet til basisvirksomheten i konsernet.

Trekkrettighet

Konsernet har en uutnyttet trekkrettighet i bank på MNOK 4000,0 til flytende rente, med utløp i 2019.

Konsernet kan anmode om å utvide løpetiden, dette fordrer aksept fra deltakende banker.

Videre har konsernet uutnyttet trekkrettighet i bank på MNOK 800,0 til flytende rente under gjeldende hovedbankavtale.

Sertifikatlån

Avinor har i løpet av 2014 tatt opp flere sertifikatlån, utestående pr 31.12.2014 var MNOK 800,0.

28. ANNEN KORTSIKTIG GJELD

Beløp i MNOK

	Avinor AS		Avinor konsern	
	2014	2013	2014	2013
Feriepenger	184,0	238,6	295,0	281,5
Forskudd fra kunder	60,8	50,4	131,5	272,3
Lønn og sosiale kostnader	49,5	89,6	116,4	103,5
Periodisering drifts- og investeringskostnader	416,8	328,7	776,9	433,5
Konsernintern gjeld	1 800,2	1 104,5	0,0	0,0
Øvrig kortsiktig gjeld	414,1	331,5	434,1	341,8
Sum	2 925,4	2 143,3	1 753,9	1 432,6

29. BETINGEDE UTFALL OG USIKRE FORPLIKTELSER

Forsvaret:

Det foreligger en samarbeidsavtale mellom Forsvaret og Avinor med tilhørende lokale avtaler om fordeling av ansvar og utgifter på lufthavner hvor begge parter har aktivitet. Løpende a-konto betalinger mellom partene har vært basert på 2004-tall.

Forsvaret tok i 2007 initiativ til reforhandling av avtaleverket. Basert på mandat fra Samferdselsdepartementet og Forsvarsdepartementet er det inngått en samarbeidsavtale som ble godkjent av regjeringen i februar 2011, med virkning fra 1.1.2010. Avtalen fastsetter prinsipper for fordeling av investerings- og driftsutgifter mellom partene. Den praktiske gjennomføringen av avtalen, herunder beregning av betalingsstrømmer mellom partene, er ikke gjennomført. Det er derfor usikkerhet knyttet til de totaløkonomiske konsekvenser. Partene arbeider med ferdigstilling av lokale avtaler, og har ambisjoner om at de skal være på plass i 2015.

Regjeringsadvokaten har i brev av 11.03.2009 konkludert med at Avinor skal betale Forsvaret vederlag for bruksretten til grunnarealer på Værnes (Trondheim Lufthavn) og Flesland (Bergen Lufthavn). Grunnlaget for vederlaget skal fastsettes ved rettslig skjønn, og det er usikkerhet ved resultatet.

Ytre miljø:

Tidligere undersøkelser og tilhørende risikovurderinger har vist at det ved flere lufthavner er spredning av miljøavgiften PFOS (brannskum). Det er derfor gjennomført supplerende undersøkelser, hovedsakelig i vann og biota, ved 20 lufthavner i løpet av 2013. Med bakgrunn i disse undersøkelsene skal risikovurderinger foretatt i 2012 revideres. Rapportene skal sendes miljømyndighetene for ny behandling.

Miljødirektoratet har pålagt Oslo lufthavn å iverksette tiltak ved brannøvningsfeltet der innen første august 2014. Tiltaket har enda ikke startet opp. Årsaken til dette er at anskaffelsesprosessene som Oslo Lufthavn må forholde seg til tar lang tid, og betemmelse av tiltaksform er komplisert. For Kristiansand Lufthavn er det gitt pålegg om utarbeidelse av tiltaksplan innen 1. april 2015, og for Evenes Lufthavn er det sendt varsel om at det vil komme ett pålegg om utarbeidelse av tiltaksplan. For de resterende lufthavnene har Miljødirektoratet enda ikke gjort vurdering av videre håndtering. Revidering av risikovurderingene, samt krav fra Miljødirektoratet vil være styrende for tiltak på PFOS- forurensede lokaliteter. Det er derfor stor usikkerhet rundt omfang og kostnader. Se note 26.

Kampflybase:

Stortinget har besluttet at Bodø hovedflystasjon skal nedlegges, mens Evenes skal bli framskutt base for kampfly i nord. Regjeringen har besluttet at Evenes ikke skal etableres som framskutt base før etter 2020. Bodø skal fungere som framskutt base etter nedleggelsen av Bodø hovedflystasjon, fram til nytt kampfly er innført og har overtatt beredskapsoppgavene som dagens kampfly i dag har.

Avinor skal overta driften av Bodø fra 1. august 2016. Overtakelsesprosessen er startet, og vil medføre finansielle konsekvenser for Avinor både med hensyn til framtidige investeringer i varige driftmidler samt løpende driftskostnader.

Innflygningskontrolltjenester til Rygge, Sandefjord og Skien lufthavner

Avinor har krevd vederlag for innflygningskontrolltjenester for Rygge, Sandefjord og Skien lufthavner. Forsvaret betaler for Rygge i samsvar med inngåtte avtaler, men med forbehold om tilbakebetaling for sivil trafikk i det tilfelle at Sandefjord og Skien ikke betaler i siste omgang. Sandefjord og Skien har bestridt vederlagskravet på prinsipielt grunnlag, i det de hevder at krav om betaling manglet hjemmel i lov/forskrift. De nekter å inngå frivillig avtale. Rettslig prosess for avklaring av betalingsplikt er iverksatt. Forventet behandling av domstolen i andre kvartal 2015.

30. FORPLIKTELSER

Beløp i MNOK

Morselskap og konsern har inngått kontrakter per balansedag for investeringer som ikke er medtatt i årsregnskapet.

Inngåtte forpliktelser er som følger:

	Avinor AS		Avinor konsern	
	2014	2013	2014	2013
Varige driftsmidler	1 175,6	817,4	4 419,9	4 239,1
Sum	1 175,6	817,4	4 419,9	4 239,1

31. NÆRSTÅENDE PARTER

Beløp i MNOK

Samferdselsdepartementet

Som eier av Avinor AS er staten ved Samferdselsdepartementet (SD) en nærstående part. Avinor konsernet har et langsiktig lån fra Staten.

SD har overordnet myndighet knyttet til strukturen på flyplassnett og luftfartsavgiftene.

En eventuell nedleggelse av en lufthavn eller andre vesentlige endringer i lufthavnstrukturen skal forelegges SD. Endelig avgjørelse tas av Stortinget.

Takstregulativet som bestemmer satser på luftfartsavgifter skal godkjennes av SD.

Konsernselskap:

Mellomværende med selskap i samme konsern

Avinor AS

per 31.12.2014

	Avinor Flysikring AS	Oslo Oslo lufthavn Lufthavn AS	Avinors parker- Eiendom AS	Flesland ingsselskap AS	Værnes Eiendom AS	Sola Hotel Eiendom AS	Hell Eiendom AS	Sum
Lån til foretak i samme konsern	0,0	5 971,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5 971,3
Fordringer	6,6	474,9	1,6	24,4	0,3	0,3	0,2	508,6
Sum fordringer	6,6	6 446,2	1,6	24,4	0,3	0,3	0,2	6 479,9
Annent kortsiktig gjeld	312,0	1 085,0	89,8	75,3	78,6	55,1	88,0	1 800,2
Sum gjeld	312,0	1 085,0	89,8	75,3	78,6	55,1	88,0	1 800,2

Avinor AS
per 31.12.2013

	Oslo Lufthavn AS	Oslo lufthavn Eiendom AS	Avinors parkeringsselskap AS	Flesland Eiendom AS	Værnes Eiendom AS	Sola Hotel Eiendom AS	Hell Eiendom AS	Sum
Lån til foretak i samme konsern	4 571,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4 571,3
Fordringer	545,5	51,2	14,6	0,0	0,0	0,0	0,2	611,5
Sum fordringer	5 116,8	51,2	14,6	0,0	0,0	0,0	0,2	5 182,8
<u>Annen kortsiktig gjeld</u>	704,9	140,6	30,1	84,9	52,6	75,8	15,6	1 104,5
Sum gjeld	704,9	140,6	30,1	84,9	52,6	75,8	15,6	1 104,5

Ansvarlig lånekapital til Oslo Lufthavn AS utgjør MNOK 1 371,3 per 31.12.2014. Det betales ordinært ikke avdrag på lånet. Renten på lånet fastsettes som gjennomsnittet av 12 måneders NIBOR per 15.02, 15.05, 15.08 og 15.11 hvert år. I tillegg legges en margin på 1,5 prosentpoeng.

Lån til finansiering av utbygging av terminal 2 (T2) på Oslo Lufthavn AS utgjør MNOK 4.600,0 per 31.12.2014. Renter baseres på Avinor's innlånsrente. Det betales ikke avdrag på lånet. Det er belastet en festeavgift på MNOK 408,0 mellom Avinor AS og Oslo Lufthavn AS.

32. HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Konsernstyret har i møte 11.02.2015 vedtatt å legge ut for salg et hotell på Gardermoen for å styrke konsernets egenkapital, gitt akseptabel salgspris.

Hotellet vil derfor i henhold til IFRS 5 omklassifiseres fra anleggsmiddel til omløpsmiddel fra og med 1. kvartal 2015.

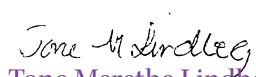
ERKLÆRING FRA STYRET OG KONSERNSJEF

Vi erklærer etter beste overbevisning at årsregnskapet for perioden 1. januar til 31. desember 2014 er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av selskapets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet. Vi erklærer også at årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til selskapet og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer selskapet og konsernet står overfor.

Oslo, 26. mars 2015
Styret i Avinor AS

Ola Mørkved Rinnan
Styrets leder

Ola H. Strand
Nestleder

Tone Merethe Lindberg

Dag Falk-Petersen
Konsernsjef

Eli Skrovset

Olav Aadal

Dag H. Hårstad

Heidi Anette Sørum

Mari Thjømøe

Grete Ovnerud

Per-Erik Nordsveen

Til generalforsamlingen i
Avinor AS

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Avinor AS, som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2014, totalresultat, oppstilling over endringer i egenkapitalen og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styrets og konsernsjefs ansvar for årsregnskapet

Styret og konsernsjef er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, og for slik intern kontroll som styret og konsernsjef finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon om selskapsregnskapet og vår konklusjon om konsernregnskapet.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet for Avinor AS avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets og konsernets finansielle stilling per 31. desember 2014 og av deres resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen og om redegjørelsen om foretaksstyring

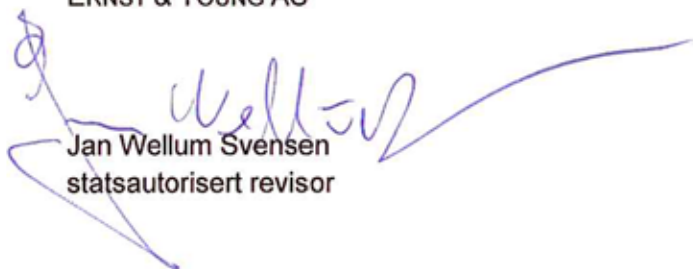
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelse om foretaksstyring om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til disponering av resultatet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at styret og konsernsjef har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Oslo, 26. mars 2015

ERNST & YOUNG AS

Jan Wellum Svensen
statsautorisert revisor

Postadresse: Avinor AS, Postboks 150, 2061 Gardermoen
Besøksadresse: Oslo Atrium, Dronning Eufemias gate 6, 0191 Oslo
Telefon: +47 815 30 550, Telefaks: +47 6481 2001, www.avinor.no